Gemeente Op Maat

Dordrecht

09

Centraal Bureau voor de Statistiek

Verklaring van tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
–	= nihil
–	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2007–2008	= 2007 tot en met 2008
2007/2008	= het gemiddelde over de jaren 2007 tot en met 2008
2007/'08	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2007 en eindigend in 2008
2005/'06–2007/'08	= oogstjaar, boekjaar enz., 2005/'06 tot en met 2007/'08

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Enkele gebruikte afkortingen

AO	= Arbeidsongeschiktheid
CBS	= Centraal Bureau voor de Statistiek
COROP	= Coördinatie Commissie Regionaal Onderzoekprogramma
GGD	= Gemeentelijke gezondheidsdienst
GOM	= Gemeente Op Maat
IOAW	= Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	= Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IVA	= Inkomensvoorziening Volledig Arbeidsongeschikten
KWB	= Kerncijfers Wijken en Buurten
NUTS	= Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques
OAD	= Omgevingsadressendichtheid
RKN	= Regionale Kerncijfers Nederland
RPA	= Regionale Platforms Arbeidsmarkt
SBI	= Standaard Bedrijfsindeling
VINEX	= Vierde Nota ruimtelijke ordening Extra
Wajong	= Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
WAO	= Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering
WAZ	= Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen
WGA	= Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten
Wgr	= Wet gemeenschappelijke regelingen
WIA	= Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WOZ	= Wet waardering onroerende zaken
WW	= Werkloosheidswet
WWB	= Wet Werk en Bijstand

Colofon

Uitgever
Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Prepress en druk
Centraal Bureau voor de Statistiek
Grafimedia

Omslag
TelDesign, Rotterdam

Inlichtingen
Tel. (088) 570 70 70
Fax (070) 337 59 94
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

Bestellingen
E-mail: verkoop@cbs.nl
Fax (045) 570 62 68

Internet
www.cbs.nl

Kengetal: A-127
ISBN: 978-90-357-1252-2

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen, 2009.
Verveelvoudiging is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.

Inhoud

Enkele gebruikte afkortingen 2

Leeswijzer 5

1 Bevolking 6
1.1 Aantal inwoners 6
1.2 Bevolkingssamenstelling 7
1.3 Bevolkingsontwikkeling 9

2 Onderwijs 13
2.1 Primair onderwijs 13
2.2 Voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs 13
2.3 Hoger onderwijs 15

3 Bouwen en wonen 16
3.1 Woonruimtenvoorraad 16
3.2 Nieuwbouw en onttrekking 16
3.3 Woningwaarde 17

4 Inkomen en sociale zekerheid 19
4.1 Inkomen 19
4.2 Sociale zekerheid 20

5 Verkeer en vervoer 24
5.1 Vervoermiddelen 24
5.2 Lengte van wegen 24

6 Oppervlakte, dichtheden en bodemgebruik 26
6.1 Oppervlakte 26
6.2 Dichtheden 26
6.3 Bodemgebruik 27

7 Criminaliteit 30
7.1 Geregistreerde misdrijven 30
7.2 Opgehelderde misdrijven 32

8 Regionale indelingen 2008 33
8.1 Gemeentelijke indeling 2008 33
8.2 StatLine-publicatie ‘Gebieden in Nederland’ 34

9 Kerncijfers wijken en buurten 36
9.1 Indeling in wijken en buurten 36
9.2 Statistieken over wijken en buurten 36
9.3 Nieuwe vormen van presenteren CBS-buurtgegevens 37

10 Gemeentelijke cijfers op de CBS-website 56
10.1 StatLine CBS Databank 56
10.2 Kaarten met regionale indelingen 57
10.3 Kaarten met wijk- en buurtindeling 57

Lijst van gebruikte begrippen 59

Aan deze publicatie werkten mee 69

Leeswijzer

De publicatie *Gemeente Op Maat 2008* is de gemeentelijke overzichtspublicatie van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Voor elke gemeente die op 1 januari 2008 bestond, is een publicatie samengesteld met daarin een selectie uit de veelheid aan CBS-statistieken. Deze informatie vindt u in hoofdstukken 1 tot en met 7. Hier worden voor een aantal onderwerpen de gemeentelijke uitkomsten steeds vergeleken met provinciale en nationale cijfers.

Hoofdstuk 8 laat zien tot welke regionale indelingen de gemeente Dordrecht behoort. Door het combineren van de gebiedsindelingen kunnen uitkomsten worden samengesteld over arrondissementen, politieregio's of andere gebieden zoals de Waddeneilanden, de Bollenstreek en Zeeuwsch-Vlaanderen.

De onderverdeling van de gemeente in wijken en buurten is opgenomen in hoofdstuk 9. Hier vindt u ook statistieken over wijken en buurten in Dordrecht. Op internet is het ook mogelijk om buurtcijfers te bekijken. Dit kan bijvoorbeeld op de "CBSinuwbuurt"-website of in Google Earth. Dit hoofdstuk laat u zien hoe dit moet.

Gemeente Op Maat is een selectie uit een breed aanbod van de beschikbare regionale statistieken. Zo zijn in deze publicatie voor de gemeente Dordrecht bijvoorbeeld diverse uitkeringen in het kader van de sociale zekerheid opgenomen. Van alle uitkeringen is tevens een onderscheid gemaakt naar mannen en vrouwen en wordt het aantal uitkeringen afgezet tegen de in de gemeente woonachtige bevolking. In StatLine, de elektronische databank van het CBS, kunt u vervolgens diverse andere kenmerken van de uitkeringen vinden, zoals de leeftijd van de aanvragers en de duur van de uitkering. Naast jaarlijkse gegevens, zijn van de uitkeringsgegevens ook (gemeentelijke) gegevens per kwartaal beschikbaar. Een toelichting op alle gemeentelijke informatie op de CBS-website vindt u in hoofdstuk 10.

De meeste gegevens in deze Gemeente Op Maat kunnen worden geraadpleegd in StatLine. Ze staan in drie publicaties: Regionale Kerncijfers Nederland, Kerncijfers Wijken en Buurten en Gebieden in Nederland. Hier kunt u tevens actuele cijfers vinden die zijn verschenen na het samenstellen van deze publicatie.

Eind 2009 is ook de tweede editie van de publicatie *Leven in Nederland* verschenen. In deze publicatie, waarin gegevens op gemeentelijk niveau centraal staan, bestaat elk hoofdstuk uit twee onderdelen: een essay waarin thema's in een politieke en bestuurlijke context worden geplaatst en een breed overzicht van statistische gegevens op gemeentelijk niveau. Leven in Nederland is tot stand gekomen in een samenwerkingsverband tussen het CBS en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

1. Bevolking

1.1 Aantal inwoners

Bevolkingsgroei in 2008 groter dan voorgaande jaren

Op 1 januari 2008 telden de 443 Nederlandse gemeenten 16,41 miljoen inwoners. Een jaar eerder waren dat er nog bijna 16,36 miljoen. Deze stijging van ruim 47 duizend was tweemaal zo groot als die in het voorgaande jaar.
Eind 2008 woonden er bijna 16,49 miljoen mensen in Nederland. Daarmee steeg het aantal inwoners in 2008 met zelfs 80 duizend. Deze sterke groei is vooral toe te schrijven aan een toename van het aantal immigranten en een daling van het aantal emigranten. De immigratie bereikte met 143 duizend mensen een record: zo'n hoog aantal nam het CBS niet eerder waar.

De kleinste provincie van Nederland was Flevoland. Hier woonden in 2008 bijna 379 duizend mensen; half zoveel als in Amsterdam. Amsterdam was met 747 duizend inwoners de grootste gemeente en wat inwonertal betreft bijna 800 maal groter dan Schiermonnikoog, dat met zijn 951 inwoners de kleinste gemeente was. Gemiddeld woonden er in een Nederlandse gemeente 37 duizend mensen.

Meerderheid gemeenten heeft geen zeer sterk stedelijk gebied

Aan de hand van het aantal adressen per vierkante kilometer wordt de stedelijkheid bepaald. Het CBS onderscheidt vijf maten van stedelijkheid: zeer sterk, sterk, matig, weinig en niet stedelijk.
Drenthe was de enige provincie waar geen enkele inwoner in een zeer sterk stedelijk gebied woonde. Voor heel Nederland gold dat 367 gemeenten geen inwoners in een zeer sterk stedelijk gebied hadden. Er waren zelfs gemeenten waarvan alle inwoners in een niet-stedelijke omgeving woonden. Dit gold voor bijvoorbeeld de Waddeneilanden (exclusief Texel) en 22 kleine gemeenten op het vasteland zoals Kessel en Lith. Ook sommige inwoners van de grote steden woonden in een landelijk gebied, al waren hun aantallen klein. Zo woonden in Amsterdam 5,7 duizend van de 747 duizend inwoners in een niet-stedelijk gedeelte van de gemeente en bijna 8 duizend in een weinig stedelijk deel.

1.1 Inwoners naar stedelijkheid per provincie, 2008

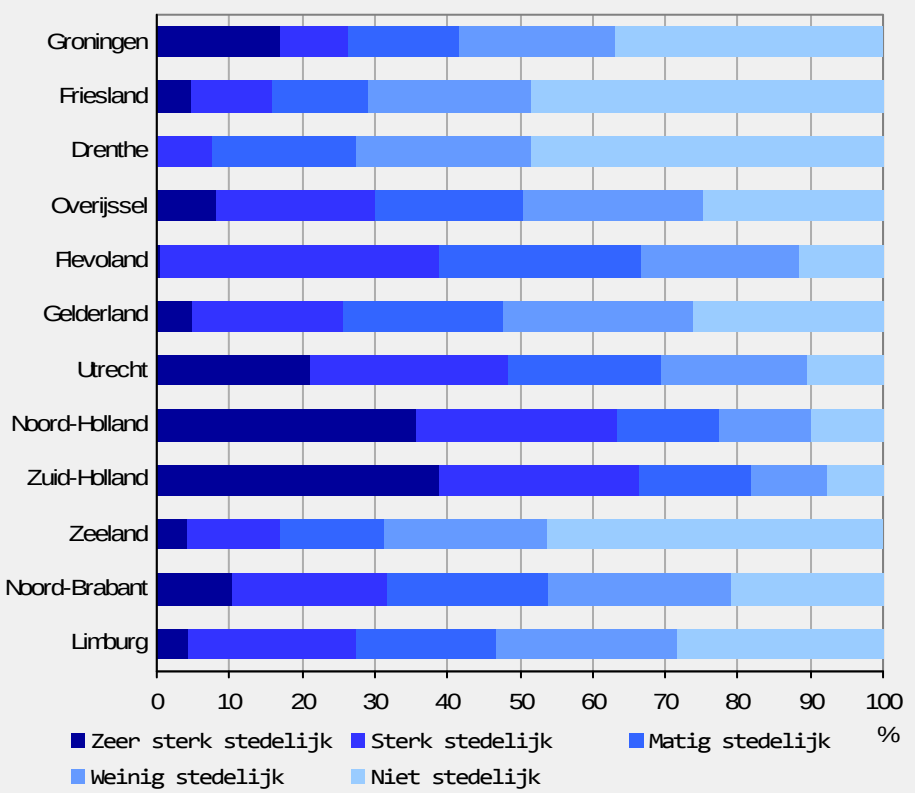

Er is een sterk verband tussen stedelijkheid en gemeentegrootte. Gemeenten met minder dan 10 duizend inwoners hadden geen zeer sterk stedelijke gedeelten, terwijl in de gemeenten met 250 duizend inwoners of meer (de vier grootste gemeenten van Nederland) juist drie kwart van de mensen in een zeer sterk stedelijk gebied woonde.

1.2 Bevolkingssamenstelling

Relatief veel jongeren in Flevoland

In 2008 was ongeveer een kwart van de Nederlandse bevolking jonger dan 20 jaar. In Flevoland was het aandeel jongeren met bijna 30 procent het grootst. Daarmee had Flevoland aanzienlijk meer jongeren dan Limburg met het laagste aandeel, ruim 21,5 procent.
Flevoland had ook een groot aandeel jonge kinderen. Het aandeel van 0- tot en met 4-jarigen bedroeg hier 7,2 procent, tegen 5,8 procent voor heel Nederland en 4,6 procent voor Limburg. Op gemeenteniveau was Urk was koploper, met 10,4 procent kinderen van 0 tot en met 4 jaar.

In 2008 was bijna 15 procent van de bevolking 65 jaar of ouder. Er waren grote regionale verschillen: in Flevoland was slechts ruim 9 procent 65-plusser, tegen meer dan 17 procent In Limburg. De gemeente met het grootste aandeel 65-plussers lag echter niet in Limburg; dat was Laren met bijna 27 procent inwoners van 65 jaar of ouder.

Demografische druk het hoogst in Rozendaal

De demografische druk bedroeg in 2008 voor heel Nederland 63,2 procent. Dit houdt in dat er op iedere 100 inwoners in de ‘productieve’ leeftijdsgroep van 20 tot 65 jaar 63,2 inwoners waren van 0 tot 20 jaar of 65 jaar of ouder. Hoe hoger de demografische druk, hoe groter het aandeel personen in de bevolking dat inactief is op de arbeidsmarkt en niet meebetaalt aan sociale premies. De demografische druk was het hoogst in Rozendaal met 97,8 procent en het laagst in Groningen met 44,9 procent.

1.2 Groene en grijze druk, 2008

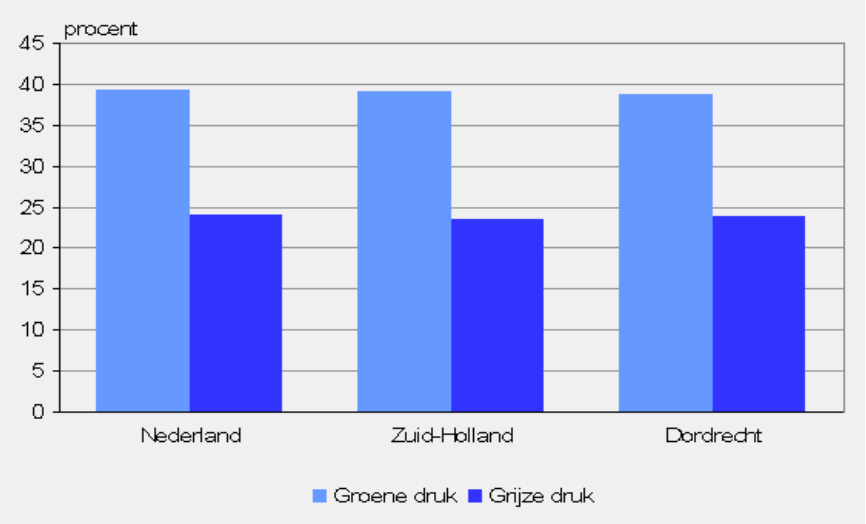

De demografische druk is onder te verdelen in groene en grijze druk. De groene druk geeft aan hoe het staat met het de verhouding van 0- tot 20-jarigen ten opzichte van de ‘productieven’ en de grijze druk geeft het aandeel 65-plussers aan. De groene druk is sinds begin jaren ’90 stabiel, terwijl de grijze druk nog steeds toeneemt.
Tussen de Nederlandse provincies en gemeenten bestonden in 2008 grote verschillen in groene en grijze druk. Flevoland was een jonge provincie, met een relatief hoge groene druk van 47,3 procent, tegen 39,2 procent landelijk. De grijze druk was in Flevoland met 14,7 procent juist laag. In Zeeland, met de hoogste grijze druk, lag deze ruim twee maal zo hoog.

Relatief veel ongehuwden in studentensteden

In 2008 was 34,6 procent van de Nederlanders ongehuwd. In 1995 was dat nog 31 procent. Het percentage ongehuwde personen lag, net als in eerdere jaren, erg hoog in de studentensteden. Bovenaan stond Groningen, waar 58 procent van de inwoners ongehuwd was. Daarna volgden Utrecht, Amsterdam, Wageningen en Nijmegen.

In 2008 was 51,2 procent van de Nederlanders van 15 jaar en ouder gehuwd. In 1995 was dat nog 56,3 procent. Landelijk waren er grote verschillen in het percentage gehuwde personen: in bijvoorbeeld de gemeente Rozendaal was 69 procent van de inwoners gehuwd. Ook gemeenten in de zogenoemde *bible belt*, waaronder Bunschoten, Zwartewaterland en Goedereede, hadden grote aandelen gehuwden. In deze gemeenten was het aandeel gescheiden personen juist zeer klein. Over heel Nederland gerekend was 7,7 procent gescheiden, tegen 2 procent in Urk, Staphorst en Tubbergen.

Urk meest autochtone gemeente

In 2008 woonden er 3,2 miljoen allochtonen in Nederland. Daarmee was één op de vijf inwoners allochtoon. Van hen waren 1,77 miljoen van niet-westerse herkomst. De grootste groep onder de niet-westerse allochtonen vormden de Turken, met 373 duizend personen.
In elke gemeente woonden zowel westerse als niet-westerse allochtonen, al waren er grote verschillen in aantallen. In grote lijnen nam het aandeel niet-westerse allochtonen af naarmate een gemeente kleiner was of verder van het westen van het land gelegen. Niet-westerse allochtonen woonden vooral in de vier grote steden en in Almere.

De meest autochtone gemeente van Nederland was Urk, waar 97,5 procent van de bevolking autochtoon was. Tegenhanger was Vaals, met slechts 50,8 procent aan autochtonen. In 2008 lag het aandeel autochtonen hier voor het eerst in vele jaren boven de 50 procent. De allochtonen in Vaals waren vooral westers, overwegend van Duitse herkomst.

1.3 Herkomst naar provincie, 2008

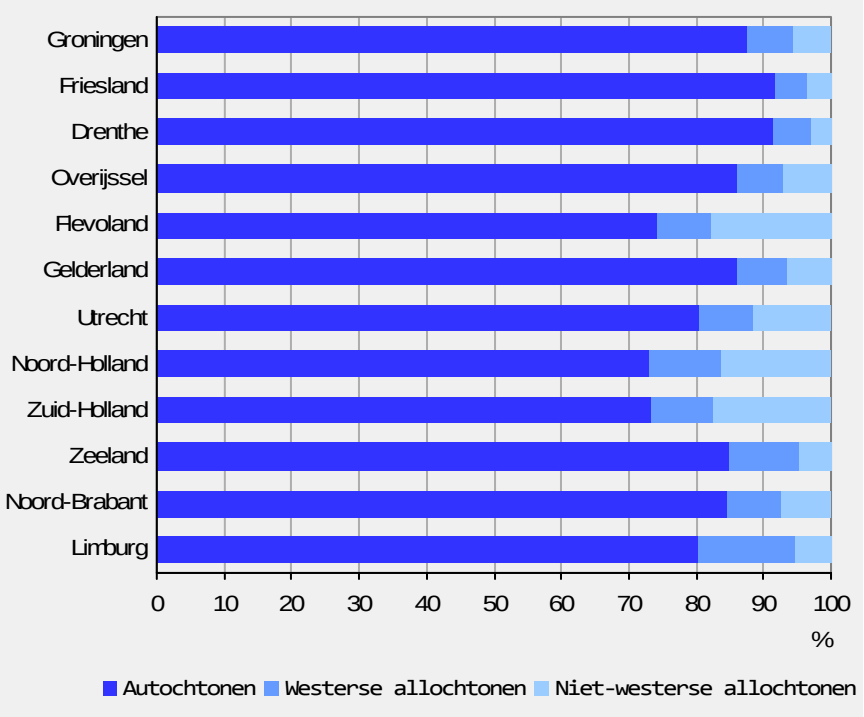

Grote verschillen in huishoudensgrootte

In 2008 telde Nederland 7,2 miljoen huishoudens, bestaande uit gemiddeld 2,24 personen. De gemiddelde huishoudensgrootte varieerde flink tussen de gemeenten. In Groningen, een studentenstad met veel eenpersoonshuishoudens, lag het op 1,7 per-

sonen, terwijl huishoudens in tegenhanger Urk uit gemiddeld 3,5 personen bestonden. Urk staat dan ook bekend als een gemeente waar veel grote gezinnen wonen.

Steeds meer eenpersoonshuishoudens

In de afgelopen tien jaar is het aantal eenpersoonshuishoudens flink toegenomen, van 2,2 naar 2,6 miljoen. In 2008 kwamen eenpersoonshuishoudens vooral voor in grote gemeenten en in het bijzonder in de universiteitssteden. Naast Groningen maakten ook in Amsterdam, Utrecht, Nijmegen, Leiden en Delft eenpersoonshuishoudens meer dan de helft van alle huishoudens uit. Bijzonder was Wageningen, dat geen grote gemeente is, maar wel een universiteit heeft en waar 60 procent van de huishoudens uit één persoon bestond.

1.4 Huishoudensgrootte per gemeente, 2008

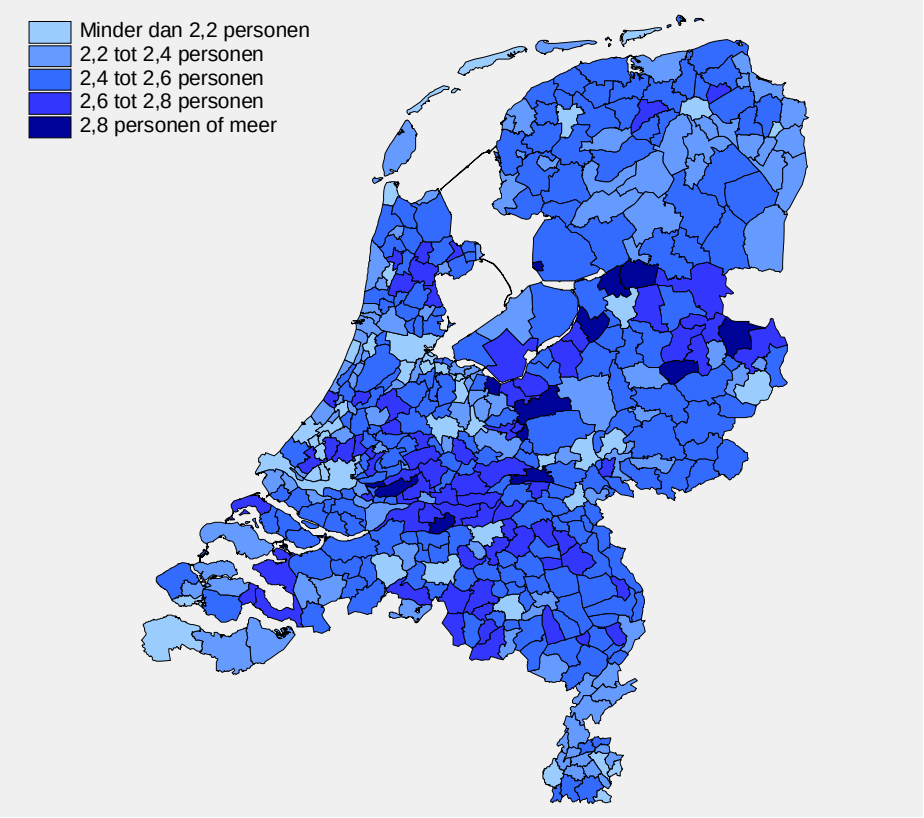

1.3 Bevolkingsontwikkeling

Landelijke groei, regionale krimp

De Nederlandse bevolking is in 2008 gegroeid met 80 duizend personen. Op provinciaal niveau had Flevoland de grootste relatieve bevolkingsgroei met 12,6 procent. Bij de gemeenten waren Aalsmeer en Laren de grootste stijgers. In Aalsmeer vormden vooral verhuizingen naar de gemeente de reden, terwijl in Laren vooral immigratie het aantal inwoners deed toenemen.
In sommige regio's kromp de bevolking juist. Zo nam het aantal inwoners van Limburg af. De krimp was het sterkst in Zuid-Limburg, waar deze tien jaar geleden al inzette. Ook in de regio's Oost-Groningen, Delfzijl en omgeving en Zeeuwsch-Vlaanderen kromp de bevolking.
In bijna 40 procent van de Nederlandse gemeenten nam het aantal inwoners in 2008 af. De inwonertallen van Bellingwedde en Delfzijl daalden relatief het sterkst. Voornaamste reden was dat er meer mensen uit deze gemeenten vertrokken dan dat er zich vestigden.

Relatief meeste geboorten in Urk

In 2008 zijn er bijna 185 duizend kinderen geboren. Het aantal geboorten lag hiermee hoger dan in 2007 - de eerste stijging in zeven jaar. Per 1 000 inwoners werden er gemiddeld 11,2 kinderen geboren. In Urk, de gemeente met het hoogste relatieve cijfer, werd het dubbele aantal gehaald.
Het geboorteoverschot, ofwel het verschil tussen geboorte en sterfte, is een maat voor de natuurlijke groei van de bevolking. Dit is de groei (of krimp) exclusief migratie. Het geboorteoverschot liep voor de verschillende provincies nogal uiteen. Limburg was de enige provincie met natuurlijke krimp. Het geboortecijfer lag hier bijna 1 200 lager dan het sterftecijfer.

Relatief hoogste sterfte in Laren

In 2008 overleden er in Nederland ruim 135 duizend personen. Net als dat voor de geboorten lag ook het sterftecijfer hoger dan in 2007. Het was de eerste stijging na een daling gedurende vijf jaar.
Per 1 000 inwoners overleden er over heel Nederland gerekend 8,2 personen. In Laren, de gemeente met de meeste 65-plussers, lag het sterftecijfer het hoogst met 18 personen per 1 000 inwoners.

1.5 Geboorte en sterfte, 2008

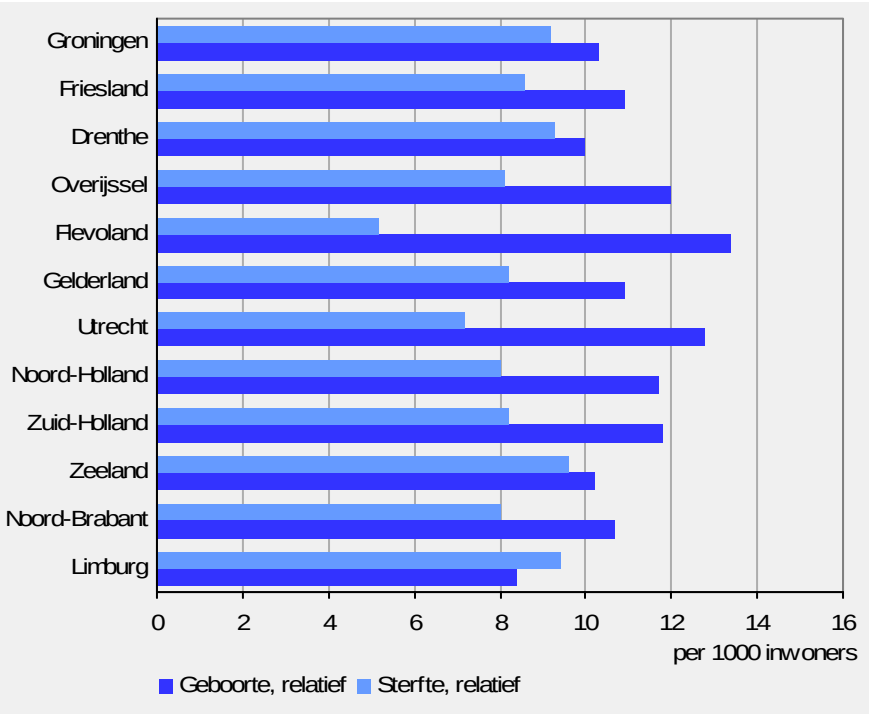

Meer immi- dan emigranten

Het migratieoverschot is het verschil tussen het aantal mensen dat in een jaar immigreert en het aantal dat emigreert. In 2008 lag dit voor heel Nederland op 26,6 duizend. Er zijn dus meer mensen in Nederland gaan wonen dan dat er zijn vertrokken. De voorgaande vijf jaar was dit andersom. Bovendien bereikte de immigratie in 2008 met bijna 143 duizend personen een recordhoogte.

In 2008 was Laren de gemeente met het grootste migratieoverschot. Er kwamen 982 immigranten wonen, terwijl 81 emigranten de gemeente verlieten. Dit verschil was vooral toe te schrijven aan asielzoekerscentrum Crailo, dat in augustus 2007 is her-opend.

1.6 Migratieoverschot en bevolkingsgroei, 2008

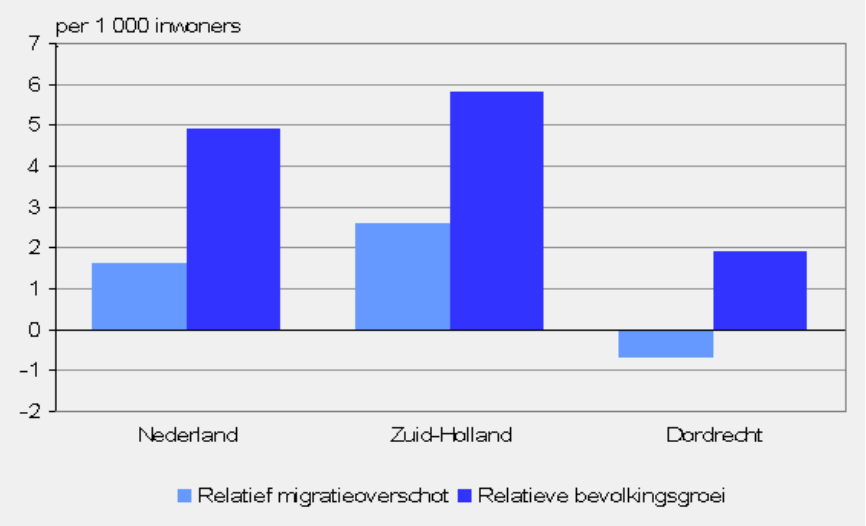

Gemeenten met Vinex-locaties in trek

In 2008 zijn bijna 650 duizend personen verhuisd naar een andere gemeente. Onder de gemeenten waar meer mensen naartoe verhuisden dan dat eruit vertrokken waren veel gemeenten met Vinex-locaties, zoals Pijnacker-Nootdorp, Aalsmeer en Lansingerland. Bovenaan het lijstje met gemeenten waaruit juist meer mensen vertrokken dan dat er kwamen wonen, stonden 's-Gravenhage en Alkmaar.

Over 30 jaar 17,5 miljoen Nederlanders

Volgens de bevolkingsprognose van het CBS zal de Nederlandse bevolking de komende 30 jaar nog groeien tot 17,5 miljoen inwoners. Daarna neemt het aantal inwoners af. In 2050 zullen er in Nederland 17,3 miljoen mensen wonen. Het aantal 65-plussers zal dan flink zijn gestegen, van de huidige 14,7 procent naar 24,5 procent. Ook het allochtone deel van de bevolking zal in omvang zijn toegenomen, van de huidige 10,8 procent naar 17,2 procent. Het aandeel westerse allochtonen zal dan van 8,8 naar 11,5 procent zijn gestegen.

Tabel 1.1
Bevolking naar geslacht, stedelijkheidsklasse en demografische druk, 1 januari 2008

	Dordrecht	Zuid-Holland	Nederland
Inwoners	118 182	3 461 435	16 405 399
mannen	57 965	1 704 710	8 112 073
vrouwen	60 217	1 756 725	8 293 326
zeer sterk stedelijk gebied	46 590	1 348 610	3 181 140
sterk stedelijk gebied	47 290	944 750	3 787 780
matig stedelijk gebied	19 310	534 630	3 001 390
weinig stedelijk gebied	3 890	369 120	3 179 580
niet stedelijk gebied	1 100	264 320	3 255 510
Druk per 100 personen van 20-64 jaar	62,7	62,4	63,2
groene druk (19 jaar of jonger)	38,8	39,0	39,2
grijze druk (65 jaar of ouder)	23,9	23,4	24,0

Tabel 1.2
Bevolking naar leeftijd, herkomstgroepering en burgerlijke staat, 1 januari 2008

	Dordrecht		Zuid-Holland		Nederland	
	abs.	*%*	*abs.*	*%*	*abs.*	*%*
Inwoners						
jonger dan 5 jaar	6 643	5,6	202 064	5,8	945 727	5,8
5 tot 10 jaar	7 267	6,1	208 808	6,0	1 011 145	6,2
10 tot 15 jaar	6 956	5,9	204 321	5,9	978 852	6,0
15 tot 20 jaar	7 286	6,2	215 552	6,2	1 004 726	6,1
20 tot 25 jaar	7 329	6,2	216 898	6,3	977 757	6,0
25 tot 45 jaar	33 812	28,6	994 772	28,7	4 592 210	28,0
45 tot 65 jaar	31 504	26,7	919 392	26,6	4 480 156	27,3
65 tot 80 jaar	12 511	10,6	363 594	10,5	1 799 337	11,0
80 jaar of ouder	4 874	4,1	136 034	3,9	615 489	3,8
autochtonen	86 649	73,3	2 535 931	73,3	13 189 983	80,4
allochtonen	31 533	26,7	925 504	26,7	3 215 416	19,6
westerse allochtonen	11 629	9,8	323 073	9,3	1 449 686	8,8
niet-westerse allochtonen	19 904	16,8	602 431	17,4	1 765 730	10,8
Marokko	2 574	2,2	103 250	3,0	335 127	2,0
Ned. Antillen en Aruba	3 039	2,6	53 956	1,6	131 841	0,8
Suriname	2 672	2,3	143 140	4,1	335 799	2,0
Turkije	6 256	5,3	122 078	3,5	372 714	2,3
overige niet-westerse allochtonen	5 363	4,5	180 007	5,2	590 249	3,6
Inwoners van 15 jaar of ouder	97 316		2 846 242		13 469 675	
ongehuwd	33 567	34,5	1 018 625	35,8	4 666 180	34,6
gehuwd	48 295	49,6	1 400 782	49,2	6 898 147	51,2
gescheiden	8 859	9,1	245 272	8,6	1 035 737	7,7
verweduwd	6 595	6,8	181 563	6,4	869 611	6,5

Tabel 1.3
Particuliere huishoudens, 1 januari 2008

	Dordrecht		Zuid-Holland		Nederland	
	abs.	*%*	*abs.*	*%*	*abs.*	*%*
Particuliere huishoudens	53 561		1 562 536		7 242 202	
eenpersoonshuishoudens	20 047	37,4	590 904	37,8	2 571 014	35,5
huishoudens zonder kinderen	15 198	28,4	436 631	27,9	2 148 277	29,7
huishoudens met kinderen	18 316	34,2	535 001	34,2	2 522 911	34,8
Gemiddelde huishoudensgrootte	2,18		2,19		2,24	

Tabel 1.4
Bevolkingsontwikkeling, 2008

	Dordrecht		Zuid-Holland		Nederland	
	abs.	*rel.*[1)]	*abs.*	*rel.*[1)]	*abs.*	*rel.*[1)]
Aantal inwoners op 1 januari	**118 182**		**3 461 435**		**16 405 399**	
geboorte	1 391	11,8	40 983	11,8	184 634	11,2
sterfte	1 030	8,7	28 719	8,3	135 136	8,2
Geboorteoverschot	*361*	*3,1*	*12 264*	*3,6*	*49 498*	*3,0*
vestiging	3 883		137 818		645 706	
vertrek	4 012		140 316		645 706	
Binnenlands migratieoverschot	*-129*	*-1,1*	*-2 498*	*-0,7*		
immigratie	989		38 521		142 737	
emigratie	1 075		29 505		116 097	
*Migratieoverschot**	*-86*	*-0,7*	*9 016*	*2,6*	*26 640*	*1,6*
Aantal inwoners op 31 december	**118 408**		**3 481 558**		**16 485 787**	
Bevolkingsgroei (na saldo correcties)	**226**	**1,9**	**20 123**	**5,8**	**80 388**	**4,9**
Gemiddeld aantal inwoners	*118 295,0*		*3 471 496,5*		*16 445 593,0*	

[1)] Per 1 000 van de gemiddelde bevolking en bij relatieve bevolkingsgroei per 1 000 van de bevolking op 1 januari.

2. Onderwijs

2.1 Primair onderwijs

Aantal kinderen op basisscholen in Zuid-Nederland nam af

In het schooljaar 2008/'09 gingen in Nederland 1,55 miljoen kinderen naar het gewone basisonderwijs. Dit aantal is al enkele jaren redelijk constant. De ontwikkeling van het aantal leerlingen in het basisonderwijs hangt sterk samen met de toe- of afname van het aantal 4- tot 12-jarigen.
Waar het noorden, westen en oosten van Nederland de afgelopen jaren een groei van het aantal leerlingen lieten zien, kende Zuid-Nederland juist een sterke afname. In de provincie Limburg was deze het sterkst: daar lag in 2008/'09 het aantal leerlingen in het reguliere basisonderwijs 11 procent lager dan in 2000/'01.

2.1 Ontwikkeling aantal leerlingen regulier basisonderwijs, 2000/'01-2008/'09*

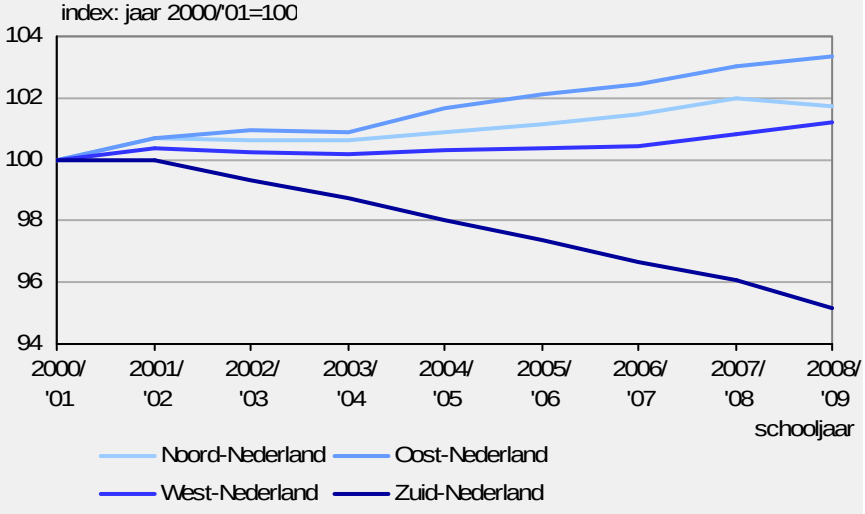

Kinderen die meer hulp nodig hebben bij het leren dan het gewone basisonderwijs kan bieden, zijn aangewezen op het speciaal onderwijs. In 2008/'09 volgden 110 duizend kinderen speciaal basisonderwijs of onderwijs aan speciale scholen. Het aantal leerlingen in het speciaal basisonderwijs daalt al jaren, maar dat op speciale scholen steeg juist sterk.

2.2 Voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs

In 2008 minder leerlingen in het voortgezet onderwijs

Het aantal leerlingen dat in het schooljaar 2007/'08 naar het voortgezet onderwijs (exclusief het praktijkonderwijs) ging, bedroeg 914 duizend - ruim duizend minder dan het jaar ervoor. De afgelopen jaren was juist een groei te zien. In 2003/'04 volgden nog bijna 863 duizend leerlingen voortgezet onderwijs.

In de eerste twee leerjaren is nog niet door iedereen een definitieve keuze gemaakt voor een onderwijssoort. Pas vanaf het derde leerjaar is dit voor praktisch elke leerling duidelijk. Van de jongeren in het voortgezet onderwijs ging ruim 24 procent naar het vmbo. De Waddeneilanden Ameland en Schiermonnikoog kenden naar verhouding de meeste vmbo-leerlingen (meer dan 40 procent), maar het betrof slechts kleine aantallen. Opvallend is dat het aandeel havo-vwo'ers het hoogst was in gemeenten waar veel mensen met een hoog inkomen wonen, zoals Rozendaal en Bloemendaal.

2.2 Verdeling voortgezet onderwijs naar onderwijssoort, 2007/'08*

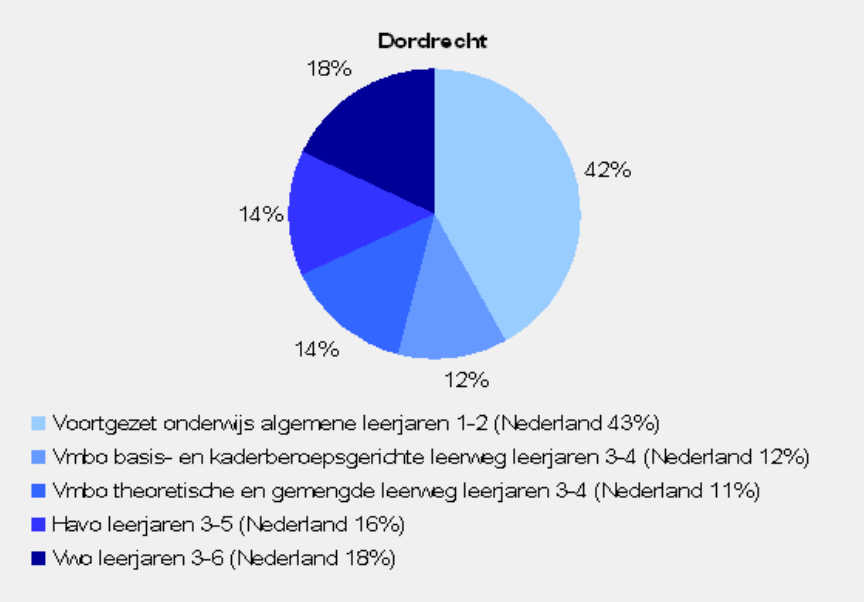

Beroepsopleidende leerweg meest populair onder mbo'ers

In 2007/'08 volgden 513 duizend deelnemers het middelbaar beroepsonderwijs (mbo). Dat waren er bijna 17 duizend meer dan een jaar eerder.
Het mbo kent twee leerwegen: de beroepsopleidende leerweg (bol) en de beroepsbegeleidende leerweg (bbl). In de eerste variant gaan leerlingen dagelijks naar school en zijn er stageperiodes. In de bbl werken leerlingen veelal vier dagen per week in een leerbedrijf en gaan ze één dag naar school, maar ook andere combinaties zijn mogelijk. De bol was in 2007/'08 het meest populair. Bijna 70 procent van de mbo'ers volgde deze leerweg. In 274 gemeenten lag dat aandeel lager, maar alleen van de mbo'ers uit Steenbergen en Woensdrecht volgde minder dan de helft de bol.

Beroepsbegeleidende leerweg trok meer oudere deelnemers

Vooral jongeren in de leeftijd van 15 tot 20 jaar volgden de bol. De bbl daarentegen trok een grote groep oudere leerlingen. In het schooljaar 2007/'08 waren vier op de tien deelnemers aan de bbl 25 jaar of ouder, tegen 1 op de 20 bol-leerlingen.

2.3 Aandeel mbo-leerlingen naar leerweg en leeftijdsgroep, 2007/'08*

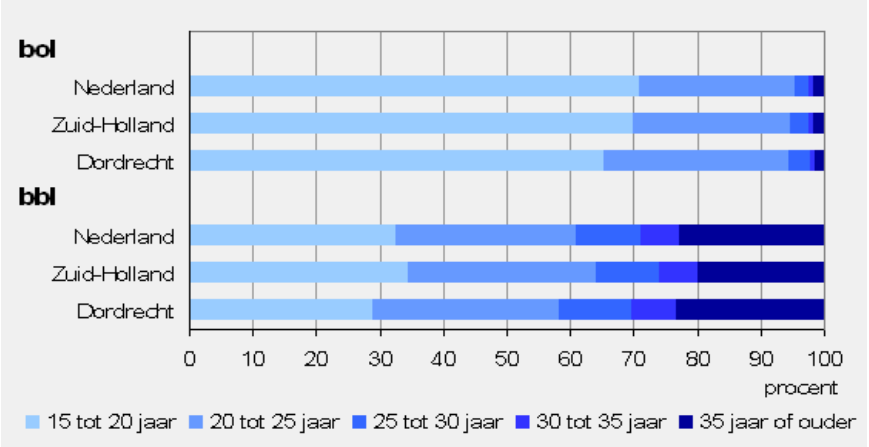

2.3 Hoger onderwijs

Meer vrouwen dan mannen ingeschreven aan universiteit

In 2007/'08 stonden 585 duizend studenten ingeschreven aan een instelling voor hoger onderwijs. Ruim een derde van hen bezocht de universiteit. In de loop der jaren zijn steeds meer vrouwen gaan deelnemen aan het hoger onderwijs. In het studiejaar 2006/'07 stonden er voor het eerst meer vrouwen dan mannen aan de universiteiten ingeschreven. In het hoger beroepsonderwijs vond deze omslag al in 1997/'98 plaats.
Onder autochtone studenten aan de universiteiten zijn nog steeds net iets meer mannen dan vrouwen. Onder allochtone studenten zijn vrouwen al jaren in de meerderheid.
Op provinciaal en gemeentelijk niveau is de invloed terug te zien van de aangeboden opleidingen op de verhouding tussen mannen en vrouwen. In bijvoorbeeld de gemeenten rond Delft, Eindhoven en Enschede wonen meer mannelijke dan vrouwelijke universitaire studenten. De plaatselijke universiteiten bieden vooral technische studies aan, die vaker door mannen worden gevolgd.

2.4 Aandeel studenten op hbo en universiteit naar geslacht, 2007/'08*

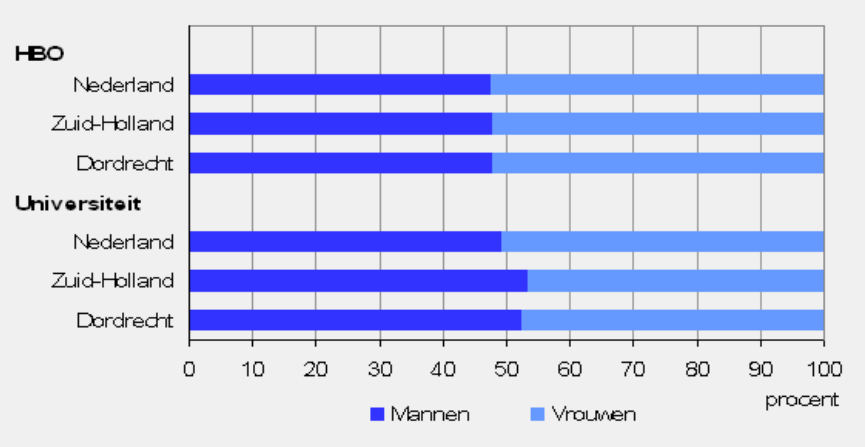

Tabel 2.1
Leerlingen primair onderwijs per gemeente waar de hoofdvestiging staat, 2008/'09*

	Dordrecht	Zuid-Holland	Nederland
Basisonderwijs	11 160	323 077	1 553 332
Speciaal basisonderwijs	368	8 767	44 055
Expertisecentra	644	12 248	66 264

Tabel 2.2
Leerlingen voortgezet onderwijs/middelbaar beroepsonderwijs en studenten hoger onderwijs per woongemeente, 2007/'08*

	Dordrecht	Zuid-Holland	Nederland
Voortgezet onderwijs[1)]	6 479	191 913	914 210
Beroepsopleidende leerweg	2 991	74 761	351 354
Beroepsbegeleidende leerweg	1 389	32 686	161 904
Hoger beroepsonderwijs (vol-/deeltijd)	2 262	74 674	374 377
Wetenschappelijk onderwijs (vol-/deeltijd)	833	51 011	212 728

[1)] Excl. praktijkonderwijs.

3. Bouwen en wonen

3.1 Woonruimtenvoorraad

Ruim 7 miljoen woningen

Begin 2008 telde Nederland ruim 7 miljoen woningen. Met 1,54 miljoen woningen had de provincie Zuid-Holland daarin het grootste aandeel. Ook in Noord-Holland en Noord-Brabant stonden meer dan één miljoen woningen. Van alle woningen in Nederland stond 53 procent in één van deze drie provincies.
Van de gemeenten had Amsterdam met 388 duizend woningen verreweg de grootste woningvoorraad. Nummer twee, de gemeente Rotterdam, telde bijna 100 duizend woningen minder. In de vier grootste gemeenten van Nederland samen stonden meer dan 1 miljoen woningen.
Naast gewone woningen stonden er op 1 januari 2008 ook 115 duizend wooneenheden en 101 duizend recreatiewoningen in Nederland.

3.2 Nieuwbouw en onttrekking

Grootste relatieve toename woningvoorraad in gemeente Aalsmeer

In 2008 groeide de Nederlandse woningvoorraad met ruim 63 duizend woningen (inclusief administratieve correcties). Dat was de grootste toename sinds 1999. Er werden 86 duizend woningen aan de voorraad toegevoegd, waarvan 79 duizend door nieuwbouw. Tegelijk werden er ruim 22 duizend woningen aan de voorraad onttrokken, waarvan ruim 18 duizend door sloop.

3.1 Toevoeging en onttrekking aan de woningvoorraad, 2008

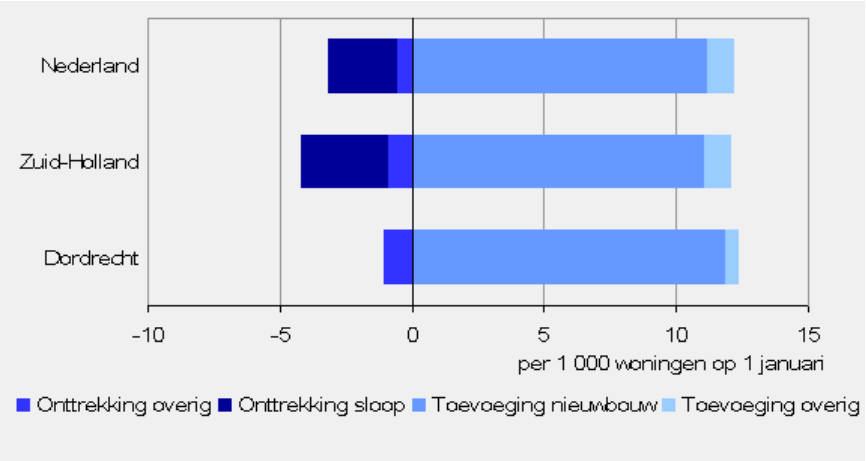

Noot: overige vormen van toevoeging zijn bijvoorbeeld woningsplitsing en verbouw van een kantoor tot woning; overige onttrekkingen zijn onttrekkingen door verbouw of bestemmingswijziging.

Op provincieniveau nam de woningvoorraad naar verhouding het meest toe in Flevoland. Hier kwamen er per 1 000 woningen 19 bij. In Limburg was de toename het kleinst, met 4 per 1 000 woningen. In absolute zin groeide de voorraad in de provincie Zuid-Holland het hardst, met ruim 12 duizend woningen. In Zeeland was de toename met 1,5 duizend woningen het kleinst.
De gemeente met de grootste relatieve toename was Aalsmeer. Hier groeide de woningvoorraad met 89 per 1 000 woningen. Ook de gemeenten Pijnacker-Nootdorp en Hendrik-Ido-Ambacht breidden met respectievelijk 76 en 75 per 1 000 woningen fors uit. De absolute toename was met 3,4 duizend woningen het grootst in de gemeente Amsterdam, gevolgd door Utrecht, ‘s-Gravenhage, Almere en Tilburg met toenames van respectievelijk 2,5 duizend, 2 duizend, 1,4 duizend en 1,3 duizend woningen.

Einde aan jaarlijkse groei in nieuwbouw

In 2008 kwamen in Nederland 78,9 duizend woningen gereed. Dat waren er 11,2 per 1 000 woningen op 1 januari 2008. Het aantal gereedgekomen woningen viel 1,3 duizend lager uit dan in 2007. Daarmee kwam een einde aan de jaarlijkse groei van het aantal gereedgekomen woningen, die was begonnen in 2004.
In vijf provincies daalde het aantal gereedgekomen woningen. De grootste relatieve afname vond plaats in Drenthe, waar het aantal gereedgekomen woningen met 29 procent kromp van 2 793 naar 2 006 woningen.
Groningen kende de grootste relatieve groei. Hier steeg het aantal gereedgekomen woningen met 39 procent, van 2 147 naar 2 984 woningen.

Aandeel gereedgekomen koopwoningen nam af

Van de 79 duizend woningen die in 2008 gereedkwamen, was 70 procent een koopwoning en 30 procent een huurwoning. Het aandeel koopwoningen in het totaal aantal gereedgekomen woningen neemt al af sinds 2002 toen dit aandeel nog op 81 procent lag. Hoewel het jaarlijks aantal gereedgekomen koopwoningen in deze periode zelfs iets toenam van 54 duizend in 2002 naar ruim 55 duizend in 2008, nam het jaarlijks aantal gereedgekomen huurwoningen in dezelfde periode nog sterker toe van bijna 13 duizend in 2002 tot bijna 24 duizend in 2008.

3.2 Gereedgekomen woningen, 2008

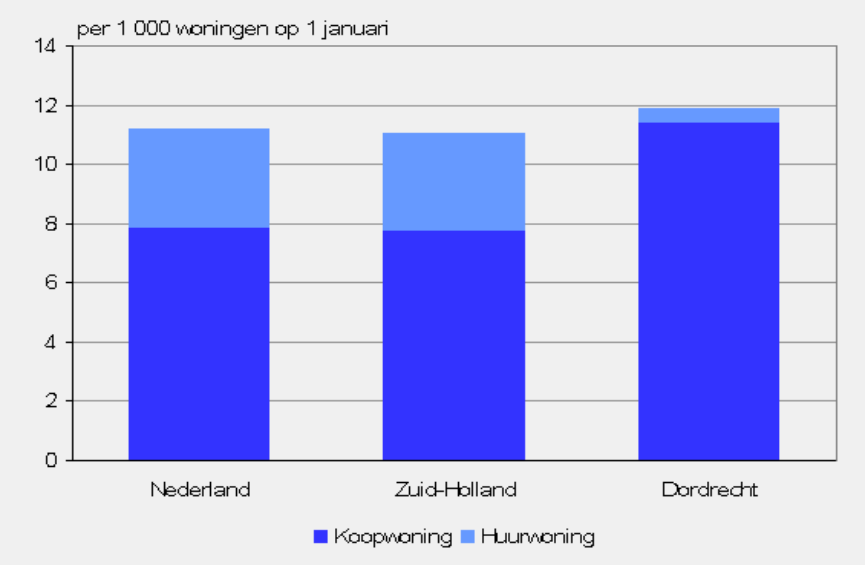

3.3 Woningwaarde

Gemiddelde woningwaarde in Nederland 233 duizend euro

De gemiddelde woningwaarde in Nederland lag op 1 januari 2008 op 233 duizend euro, een toename van 16 duizend euro ten opzichte van een jaar eerder. In de provincie Groningen lag de woningwaarde met 174 duizend euro het laagst en in de provincie Utrecht met 271 duizend euro het hoogst. Dat Groningen de laagste en Utrecht de hoogste woningwaarde hebben is al 10 jaar het geval. De gemeente Reiderland in de provincie Groningen had met 133 duizend euro de laagste woningwaarde van Nederland. In de gemeente Bloemendaal in Noord-Holland lag deze met 705 duizend euro veruit het hoogst. Op de tweede en derde plaats stonden de Noord-Hollandse gemeenten Blaricum en Laren met een woningwaarde van 593 en 592 duizend euro respectievelijk.

3.3 Gemiddelde, minimum en maximum woningwaarde[1)] per provincie, 2008

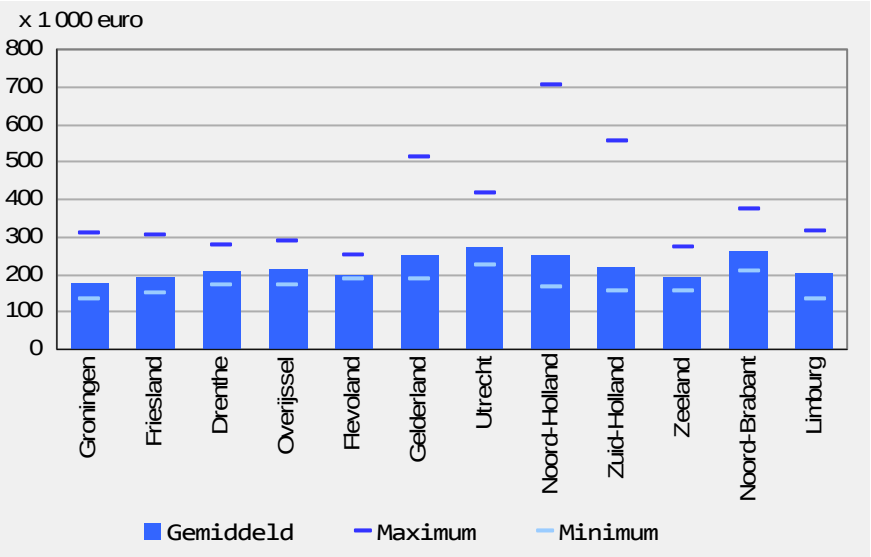

[1)] Nader voorlopige cijfers, peildatum 1 januari 2007

Tabel 3.1
Woonruimtenvoorraad, 1 januari 2008

	Dordrecht	Zuid-Holland	Nederland
Voorraad woningen	52 804	1 540 715	7 043 212
saldo vermeerdering woningen in 2008*, relatief[1)]	11,3	7,9	9,0
Voorraad wooneenheden	639	23 681	115 110
Recreatiewoningen	16	11 873	101 244
Capaciteit bijzondere woongebouwen	3 033	65 177	348 905

[1)] Per 1 000 woningen op 1 januari 2008.

Tabel 3.2
Nieuwbouwwoningen, 2008

	Dordrecht	Zuid-Holland	Nederland
Nieuwbouwwoningen	627	17 038	78 882
Eigendomsverhouding			
% koopwoningen	95,7	69,8	69,9
% huurwoningen	4,3	30,2	30,1
Woningtype			
% eengezinswoningen	77,2	54,1	61,0
% meergezinswoningen	22,8	45,9	39,0

Tabel 3.3
Waarde onroerende zaken, 2008[1)]

	Dordrecht	Zuid-Holland	Nederland
Woningen in mln. euro	9 477	331 352	1 633 174
Niet-woningen in mln. euro	1 703	82 251	388 822
Gemiddelde woningwaarde in duizend euro	179	217	233

[1)] Nader voorlopige cijfers, peildatum 1 januari 2007.

4. Inkomen en sociale zekerheid

4.1 Inkomen

Relatief veel lage inkomens in grote steden

In 2006 telde Nederland 598 duizend huishoudens met een laag inkomen. Dat kwam neer op 9 procent van alle huishoudens. Het aandeel per gemeente liep uiteen van 2,4 tot 17,1 procent.
Onder de tien gemeenten met in verhouding de meeste lage inkomens waren de drie grote gemeenten Amsterdam, Rotterdam en 's-Gravenhage. In 2006 bevond circa 22 procent van de huishoudens met een laag inkomen zich in één van deze drie gemeenten. Ter vergelijking: van het totale aantal huishoudens was 13 procent er gevestigd.
De concentratie van lage inkomens in de grote steden had verschillende oorzaken. Zo hadden de grote steden relatief veel inwoners met een bijstands- of werkloosheids-uitkering. Verder waren niet-westerse allochtonen, die vaker een laag inkomen hebben, er oververtegenwoordigd.

4.1 Aandeel huishoudens met laag inkomen naar gemeente, 2006* (gemeentelijke indeling 2007)

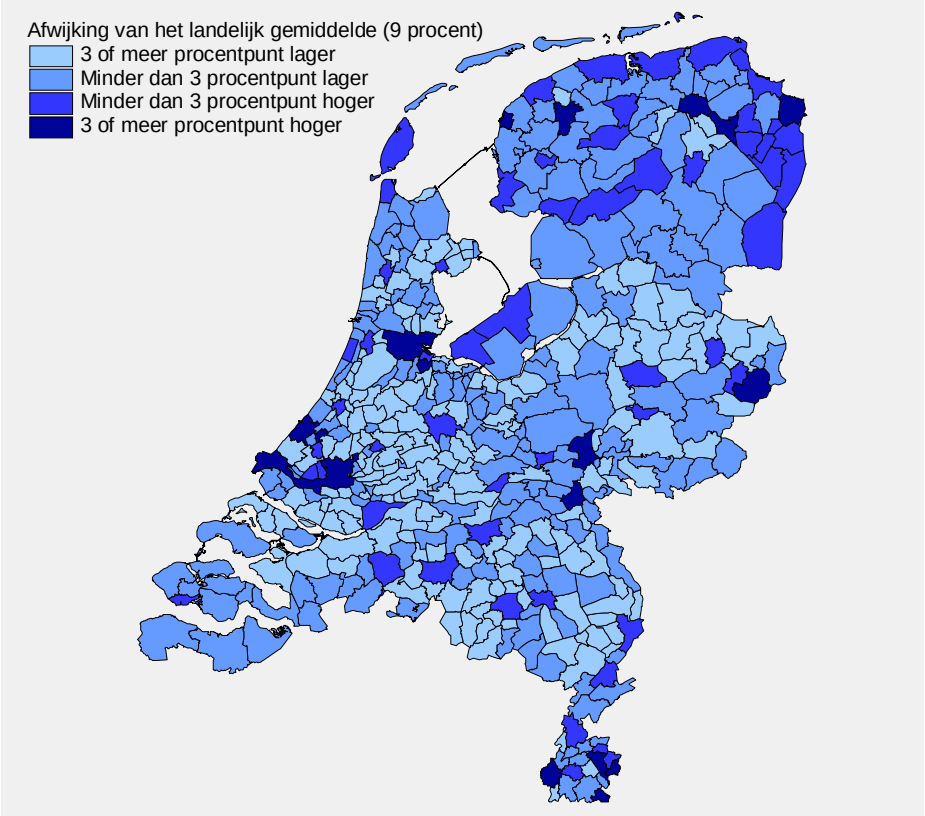

Tabel 4.1
Aandeel huishoudens met laag inkomen naar gemeentegrootte, 2006* [1)]
Zuid-Hollandse gemeenten

Gemeentegrootte (x 1 000 inwoners)	Aantal gemeenten	Huishoudens met laag inkomen (%)	Afwijking provinciaal gemiddelde (%)
0 tot 20	34	5,1	-4,7
20 tot 50	28	5,9	-3,8
50 tot 100	10	8,1	-1,7
100 tot 250	3	9,9	0,1
250 of meer	2	15,4	5,6
Dordrecht		11,4	1,6

[1)] Gemeentelijke indeling 2007.

Meer lage inkomens in grotere gemeenten

In het algemeen gold dat hoe meer inwoners een gemeente had, des te hoger het aandeel lage inkomens was. In gemeenten met 0 tot 20 duizend inwoners had gemiddeld ruim 6 procent van de huishoudens een laag inkomen. In gemeenten met 50 duizend tot 100 duizend inwoners was dat al 9 procent, en in gemeenten met 100 duizend of meer inwoners lag het aandeel lage inkomens met ruim 12 procent duidelijk het hoogst.

4.2 Sociale zekerheid

Aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen licht gedaald

Eind 2008 werden in Nederland 815 duizend arbeidsongeschiktheidsuitkeringen verstrekt (exclusief ongeveer 21 duizend uitkeringen aan uitkeringsgerechtigden in het buitenland). Dat waren er 7 duizend minder dan een jaar eerder. Tot de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen behoren uitkeringen in het kader van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO), de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA), de Wet Arbeidsongeschiktheidsverzekering Zelfstandigen (WAZ) en de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong).
Het merendeel (543 duizend) van de verstrekte arbeidsongeschiktheidsuitkeringen betrof WAO-uitkeringen. Vanaf 1 januari 2004 kunnen werknemers geen aanspraak meer maken op een WAO-uitkering. Deze werknemers kunnen, nadat de werkgever het loon twee jaar heeft doorbetaald, per 1 januari 2006 een uitkering aanvragen in het kader van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA). Het aantal WAO-uitkeringen neemt sinds 2003 af. Het aantal WIA-uitkeringen is juist sterk toegenomen, van 18 duizend eind 2006 tot bijna 58 duizend eind 2008.

4.2 Uitkeringen in het kader van de WIA per gemeente, eind 2008

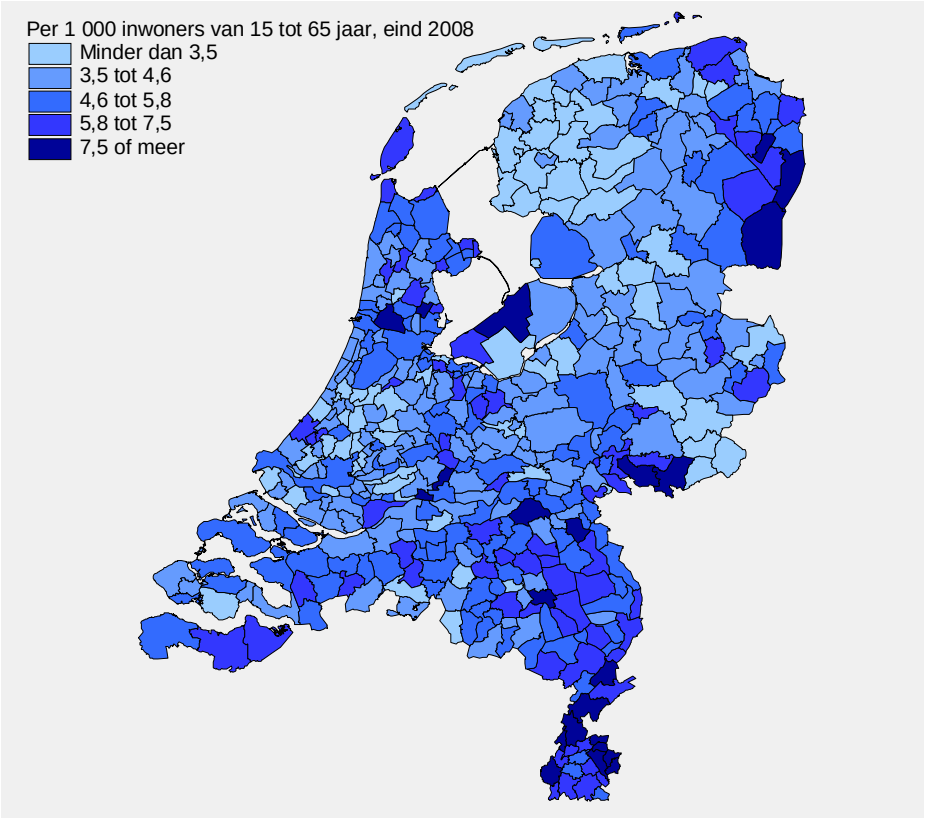

Minder WAZ- en meer Wajong-uitkeringen

Het aantal uitkeringen in het kader van de WAZ daalde in 2008 met 10 procent tot 38 duizend. Sinds 1998, toen er nog 58 duizend werden verstrekt, is het aantal WAZ-uitkeringen bijna onophoudelijk afgenomen.
Na 1 augustus 2004, toen de WAZ werd afgeschaft, zijn er in het kader van deze wet geen nieuwe uitkeringen meer toegekend.

Uitkeringen in het kader van de Wajong namen de afgelopen jaren juist in aantal toe. Eind 2008 werden er 177 duizend verstrekt, ofwel 8 procent meer dan een jaar eerder.

Meer werkloosheidsuitkeringen in november en december

Eind 2008 werden 171 duizend uitkeringen in het kader van de Werkloosheidswet (WW) verstrekt (inclusief uitkeringen van aanvragers woonachtig in buitenland). Dat was 11 procent minder dan een jaar eerder. De daling deed zich voor in alle provincies en was met ruim 17 procent het grootst in Utrecht. Tegenhanger was Drenthe, met een afname van 3,5 procent.
De gemeente Amsterdam telde met 9,4 duizend het grootste aantal WW-uitkeringen, gevolgd door Rotterdam met 6,8 duizend, 's-Gravenhage met 4,6 duizend en Eindhoven en Utrecht met beide 2,7 duizend uitkeringen.
Het aantal WW-uitkeringen vermindert al sinds 2005, maar in 2008 was de daling minder groot dan de voorgaande jaren. In november en december steeg het aantal uitkeringen, als gevolg van de financiële crisis, zelfs sterk.

4.3 Ontwikkeling aantal WW-uitkeringen per kwartaal, 2007-2008

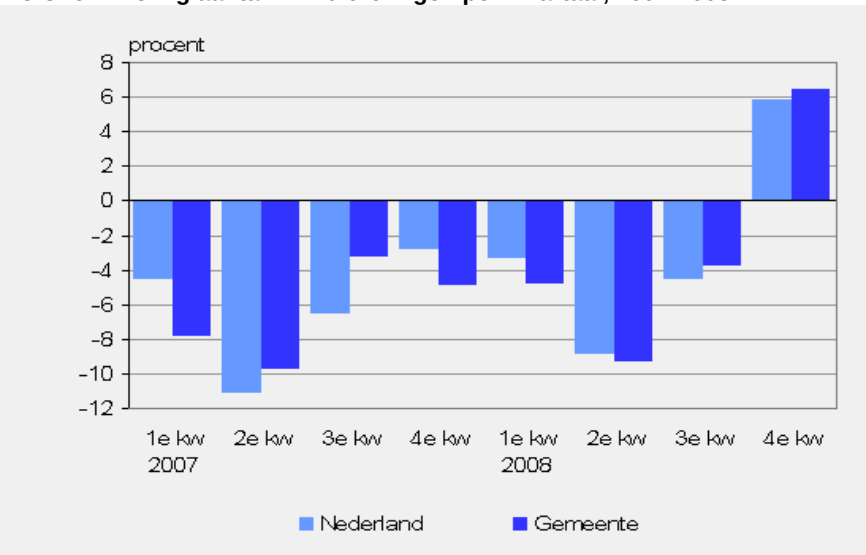

Minder bijstandsuitkeringen

Eind 2008 telde Nederland ruim 292 duizend uitkeringen in het kader van de Wet Werk en Bijstand (WWB). Het aantal bijstandsuitkeringen daalt sinds 2005, toen er nog 363 duizend werden verstrekt.
In verhouding werden in de gemeente Rotterdam met 111 uitkeringen per 1 000 huishoudens verreweg de meeste uitkeringen verstrekt. De gemeenten Amsterdam, Heerlen en 's-Gravenhage volgden met respectievelijk 85, 82 en 77 uitkeringen per 1 000 huishoudens.
Het aantal bijstandsuitkeringen in gemeenten hing sterk samen met hun stedelijkheid (zie 4.4). In zeer sterk stedelijke gemeenten werden gemiddeld 75 bijstandsuitkeringen per 1 000 huishoudens verstrekt, tegen 18 per 1 000 huishoudens in niet stedelijke gemeenten.

Meer uitkeringen voor oudere gedeeltelijk arbeidsongeschikten

In het kader van de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ) werden eind 2008 een kleine 8 duizend uitkeringen verstrekt. Dit was een toename van ruim 500 ten opzichte van een jaar eerder. Ten opzichte van 1999, toen nog ruim 25 duizend IOAW- en IOAZ-uitkeringen werden verstrekt, is het aantal echter flink afgenomen.

4.4 WWB-uitkeringen naar stedelijkheid gemeente, ultimo 2008

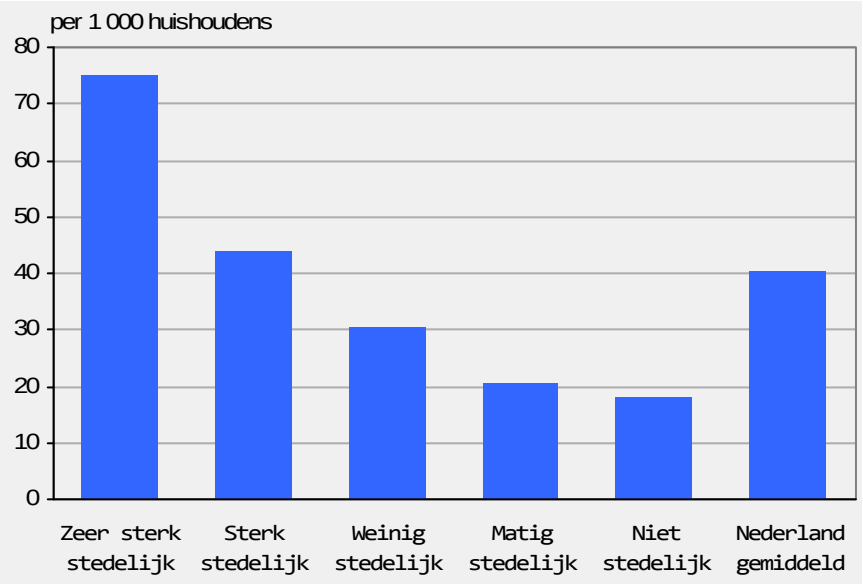

Tabel 4.2
Personen, gemiddeld besteedbaar inkomen in 1 000 euro, 2006*[1)]

	Dordrecht	Zuid-Holland	Nederland
Totale bevolking	12,9	13,6	13,3
personen 15 jaar of ouder met 52 weken inkomen	18,2	19,2	18,6
mannen	22,5	23,6	22,9
vrouwen	13,7	14,5	14,0
15 tot 25 jaar	9,2	9,1	8,8
25 tot 45 jaar	19,1	20,3	19,7
45 tot 65 jaar	21,6	22,8	21,9
65 jaar of ouder	15,9	16,9	16,4
werknemers	20,7	21,7	20,9
zelfstandigen	25,0	25,8	24,6
met werkloosheids- of bijstandsuitkering	11,7	12,3	12,3
pensioenontvangers	16,0	16,9	16,5
autochtonen	18,8	19,7	18,9
allochtonen	16,4	17,5	17,2
westerse allochtonen	18,1	20,8	19,1
niet-westerse allochtonen	15,0	15,3	15,1

[1)] Gemeentelijke indeling 2007.

Tabel 4.3
Particuliere huishoudens met inkomen, gemiddeld besteedbaar inkomen in 1 000 euro, 2006*[1)]

	Dordrecht	Zuid-Holland	Nederland
Totaal particuliere huishoudens	29,4	31,4	31,3
eenpersoonshuishouden	17,9	18,9	18,6
paar zonder kinderen	32,9	35,1	33,8
paar met kinderen	41,0	43,8	42,6
eenoudergezin	23,3	24,9	25,3
Belangrijkste bron van inkomen			
loon	33,3	35,5	35,1
winst uit onderneming	41,7	42,7	41,9
werkloosheids-, bijstands-, arbeidsongeschiktheidsuitkering	16,9	17,1	17,8
pensioen	22,4	23,4	23,3

[1)] Gemeentelijke indeling 2007.

Tabel 4.4
Particuliere huishoudens met inkomen, gemiddeld gestandaardiseerd inkomen in 1 000 euro, 2006*[1)]

	Dordrecht	Zuid-Holland	Nederland
Totaal particuliere huishoudens	20,6	22,0	21,6
eenpersoonshuishouden	17,9	18,9	18,6
paar zonder kinderen	24,0	25,6	24,7
paar met kinderen	22,1	23,5	22,8
eenoudergezin	16,0	17,0	17,3

[1)] Gemeentelijke indeling 2007.

Tabel 4.5
Uitkeringen arbeidsongeschiktheid, 31 december 2008

	Dordrecht		Zuid-Holland		Nederland	
	abs.	*rel.[1)]*	*abs.*	*rel.[1)]*	*abs.*	*rel.[1)]*
AO-uitkeringen*	5 650	71	141 060	60	814 830	73
mannen*	2 910		72 850		437 650	
vrouwen*	2 750		68 180		377 090	
WAO-uitkeringen	3 840	48	95 280	40	543 040	49
mannen	1 980		47 610		285 260	
vrouwen	1 860		47 660		257 740	
Wajong-uitkeringen	1 130	14	30 000	13	176 570	16
mannen	580		16 490		98 050	
vrouwen	550		13 500		78 500	
WAZ-uitkeringen	120		4 780		37 580	
mannen	80		3 360		25 670	
vrouwen	30		1 410		11 880	
IVA-uitkeringen*	100		2 290		13 310	
mannen*	50		1 300		7 520	
vrouwen*	50		990		5 790	
WGA-uitkeringen*	460		8 710		44 340	
mannen*	220		4 090		21 150	
vrouwen*	250		4 610		23 170	

[1)] Per 1 000 inwoners 15 tot 65 jaar.

Tabel 4.6
Uitkeringen werkloosheid, 31 december 2008

	Dordrecht		Zuid-Holland		Nederland	
	abs.	*rel.[1)]*	*abs.*	*rel.[1)]*	*abs.*	*rel.[1)]*
WW-uitkeringen	1 090	14	29 790	13	170 830	15
mannen	560		15 680		91 320	
vrouwen	540		14 120		79 500	

[1)] Per 1 000 inwoners 15 tot 65 jaar.

Tabel 4.7
Uitkeringen bijstand, 31 december 2008

	Dordrecht		Zuid-Holland		Nederland	
	abs.	*rel.[1)]*	*abs.*	*rel.[1)]*	*abs.*	*rel.[1)]*
WWB-uitkeringen	3 150	59	82 320	53	292 340	40
WWB-uitkeringen 15 tot 65 jaar	2 730		70 720		258 780	
mannen	1 070		28 760		106 560	
vrouwen	1 660		41 950		152 220	
IOAW- en IOAZ-uitkeringen	40		1 470		7 840	
mannen	30		1 010		5 610	
vrouwen	10		460		2 230	

[1)] Per 1 000 huishoudens.

5. Verkeer en vervoer

5.1 Vervoermiddelen

Aantal hybride personenauto's verdubbeld

In 2008 telde Nederland bijna 7,5 miljoen personenauto's. Daarvan reed 80 procent op benzine, 17 procent op diesel en 3 procent op LPG.
Het aantal hybride personenauto's met een Nederlands kenteken is in 2008 verdubbeld. Waren er op 1 januari 2008 nog 11,3 duizend hybrides op de weg, een jaar later waren dat er ruim 23 duizend. Deze toename is grotendeels toe te schrijven aan het zakelijk gebruik. Het aantal zakenhybrides groeide van 3,5 duizend naar ruim 12 duizend.
Ondanks de toename van het aantal hybride auto's bleef hun aandeel in het totale aantal personenauto's zeer klein: slechts 0,3 procent.

5.2 Lengte van wegen

Uitbreiding wegennet vooral in Randstad en Vinex-wijken

Begin 2008 had het Nederlandse wegennet een totale lengte van 136 duizend kilometer. Dat was 665 kilometer meer dan een jaar eerder. Vooral de nieuwe straten in nieuwbouwwijken waren debet aan deze groei.
Tussen 2003 en 2008 groeide de lengte van het Nederlandse wegennet met 2,8 procent. Deze toename vond vooral plaats in gemeenten waar veel werd gebouwd: de weglengte in gemeenten met één of meerdere Vinex-wijken nam met gemiddeld 4,7 procent toe. Ook binnen de vier Randstedelijke provincies groeide de lengte van de wegen sneller dan landelijk. De toename bedroeg daar 4,3 procent, tegen 2,2 procent buiten de Randstad.

5.1 Toename weglengte, 2003-2008

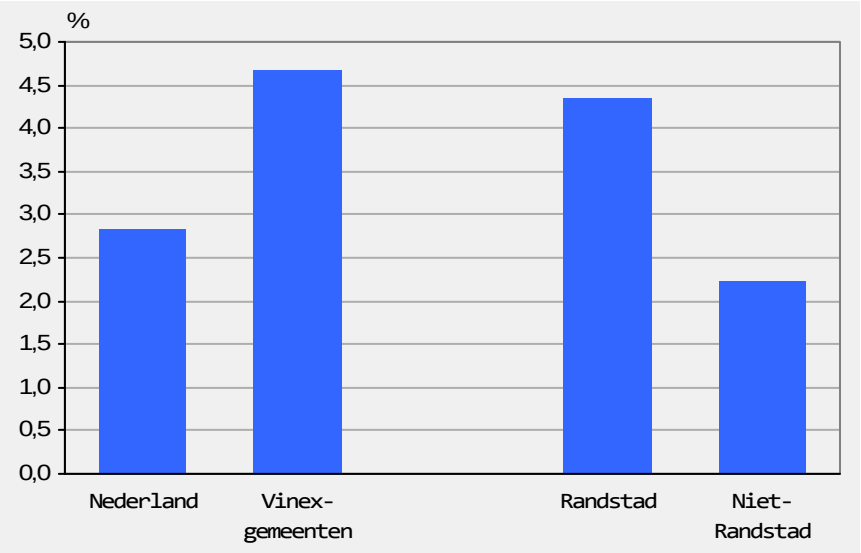

Grootste toename in Pijnacker-Nootdorp

In de gemeente Pijnacker-Nootdorp nam de lengte van het wegennet tussen 2003 en 2008 het meest toe. De groei bedroeg hier 24 procent. In een aantal grote gemeenten, waaronder Utrecht en Almere, werd het wegennet met ruim tien procent uitgebreid. Voor Utrecht en Almere betekende dit een toename van ruim 100 kilometer in vijf jaar tijd.

Tabel 5.1
Vervoermiddelen, 1 januari 2008

	Dordrecht		Zuid-Holland		Nederland	
	abs.	*rel.*[1)]	*abs.*	*rel.*[1)]	*abs.*	*rel.*[1)]
Personenauto's	49 587	420	1 411 515	408	7 391 903	451
Personenauto's in bezit van natuurlijke personen	42 037	356	1 267 240	366	6 518 812	397
Bedrijfsmotorvoertuigen	8 712		192 190		1 082 523	
Motortweewielers	3 183	27	96 182	28	585 204	36

[1)] Per 1 000 inwoners.

Tabel 5.2
Lengte van wegen in km, 2008

	Dordrecht	Zuid-Holland	Nederland
Totale weglengte	520	15 962	136 135
gemeentelijke en waterschapswegen	483	14 519	123 237
provinciale wegen	6	703	7 848
rijkswegen	31	740	5 050

6. Oppervlakte, dichtheden en bodemgebruik

6.1 Oppervlakte

Noordoostpolder de grootste en Bennebroek de kleinste gemeente

Nederland bestond in 2008 uit bijna 34 duizend vierkante kilometer land en bijna 8 duizend vierkante kilometer water. Gemeenten hadden een landoppervlakte van gemiddeld 76 vierkante kilometer. Dit varieerde echter behoorlijk: van 460 vierkante kilometer in de gemeente Noordoostpolder tot 2 vierkante kilometer in Bennebroek.

Lelystad had het meeste binnenwater

De gemeente Lelystad had in 2008 met 533 vierkante kilometer het meeste binnenwater binnen haar grenzen. Dit komt door haar ligging aan het IJsselmeer, dat tot het binnenwater wordt gerekend. De waddengemeente Terschelling had met 587 vierkante kilometer het meeste buitenwater.

6.2 Dichtheden

Bevolkings- en woningdichtheden langzaam toegenomen

Een vierkante kilometer telde in 2008 in Nederland gemiddeld 209 woningen en 486 inwoners. Deze aantallen zijn de afgelopen jaren langzaam toegenomen. In 1999 telde een vierkante kilometer nog 193 woningen en 465 inwoners.

In 2008 had 57 procent van de gemeenten een bevolkingsdichtheid onder het landelijk gemiddelde. De woningdichtheid was in 59 procent van de gemeenten lager dan gemiddeld. Op de ranglijsten van de vijf gemeenten met de hoogste en de laagste bevolkingsdichtheid stonden dezelfde gemeenten als op de ranglijsten voor de hoogste en de laagste woningdichtheid, zij het in een iets andere volgorde. De vijf gemeenten met de hoogste dichtheden waren Amsterdam, Capelle aan den IJssel, 's-Gravenhage, Haarlem en Leiden. Hun tegenhangers waren Ameland, Rozendaal, Schiermonnikoog, Terschelling en Vlieland.

Tabel 6.1 Gemiddelde, minimum en maximum dichtheden, 2008

	Minimum Zuid-Holland	Gemiddelde Zuid-Holland	Maximum Zuid-Holland
Woningdichtheid	51	547	2 819
Bevolkingsdichtheid	136	1 230	5 771
Omgevingsadressendichtheid	162	2 680	4 662

Noot: bij maximum en minimum wordt de dichtheid van de gemeente met de hoogste en laagste dichtheid in de betreffende provincie getoond.

Omgevingsadressendichtheid licht gestegen

De omgevingsadressendichtheid (OAD), die de concentratie van wonen, werken, mobiliteit en recreatie weergeeft, bedroeg in 2008 gemiddeld 1 883. Tussen 2000 en 2008 is de OAD met 1,3 procent gestegen.

6.1 Gemiddelde, minimum en maximum omgevingsadressendichtheid, 2008

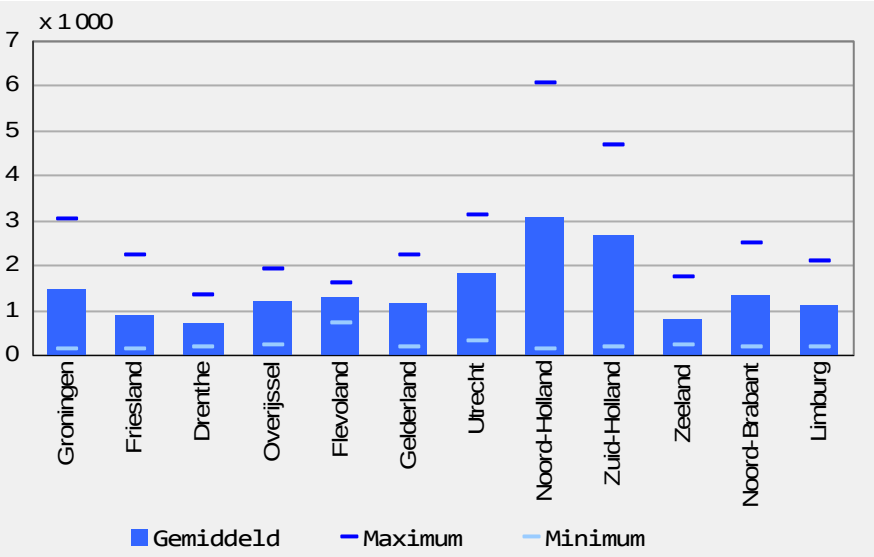

Noot: bij maximum en minimum wordt de dichtheid van de gemeente met de hoogste en laagste dichtheid in de betreffende provincie getoond.

De OAD verschilde behoorlijk tussen de provincies, maar ook daarbinnen waren flinke verschillen te zien. Zo lagen in Noord-Holland, dat gemiddeld de hoogste dichtheid had, zowel de gemeente met de hoogste als die met de op één na laagste OAD. Het ging daarbij om Amsterdam, met een OAD van 6 051, en Schermer, met een dichtheid van 129.

6.3 Bodemgebruik

Oppervlakte agrarisch terrein nam af

Agrarisch terrein neemt in Nederland veruit het meeste landoppervlak in beslag. In 2006 behoorde bijna 2,3 miljoen hectare tot dit type bodemgebruik. Dat was bijna 68 procent van het totale landoppervlak. Wel is het agrarisch terrein heel langzaam een kleinere plaats gaan innemen. Net als tussen 2000 en 2003 nam de oppervlakte van dit type bodemgebruik tussen 2003 en 2006 met ongeveer 20 duizend hectare af ten gunste van andere typen. Het ging daarbij vooral om semi-bebouwd terrein, bos en open natuurlijk terrein en bebouwd terrein.

Relatief meeste recreatieterrein in kustgemeenten

Recreatieterrein besloeg in 2006 slechts een klein deel van het Nederlands grondgebied. Het nam ruim 96 duizend hectare in. Per duizend inwoners gerekend, is dat 6 hectare.
In verhouding tot hun inwonertal hadden vooral de kustgemeenten een groot oppervlak aan recreatieterrein. Ook de in het binnenland gelegen gemeenten Ommen, Westerveld en Haarlemmerliede en Spaarnwoude en de Flevolandse gemeenten Zeewolde en Dronten telden meer dan 25 hectare recreatieterrein per duizend inwoners.

6.2 Recreatieterrein per gemeente, 2006 (gemeentelijke indeling 2008)

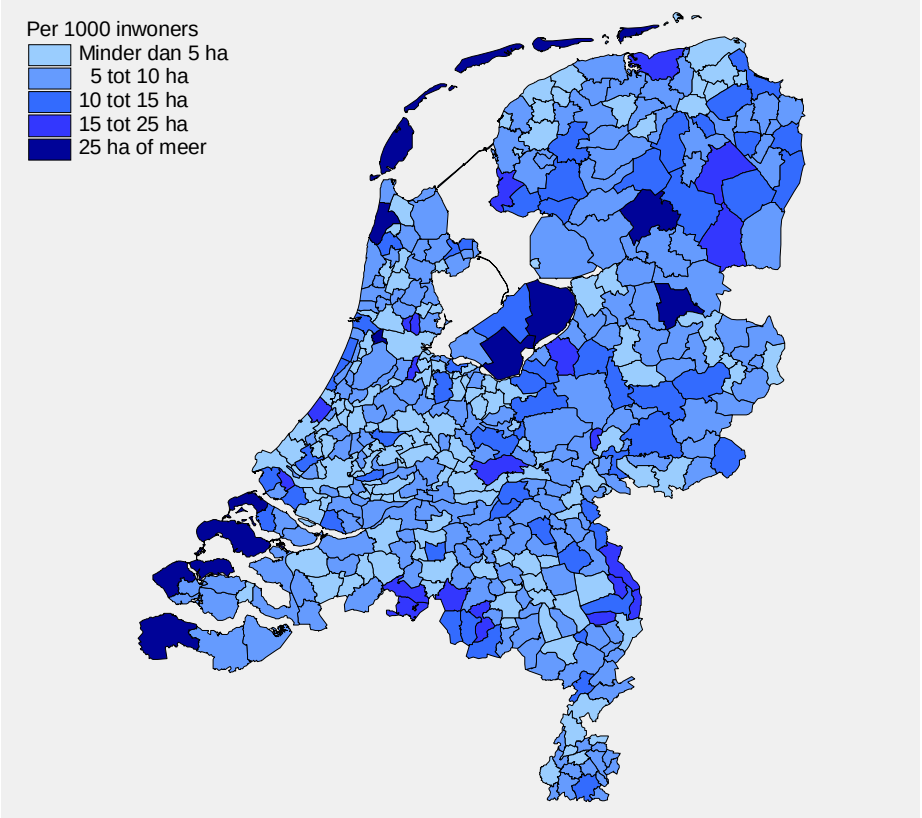

Minder oppervlakte van bestemming veranderd

Tussen 2003 en 2006 heeft ruim 1,4 procent van de totale oppervlakte van Nederland een andere bestemming gekregen. Dat was net iets minder dan tussen 2000 en 2003, toen dit circa 1,6 procent was. Alleen in Drenthe, Overijssel en Zeeland is tussen 2003 en 2006 meer oppervlakte van bestemming veranderd dan tussen 2000 en 2003.

6.3 Bodemgebruik, aandeel oppervlakte dat is veranderd van bestemming

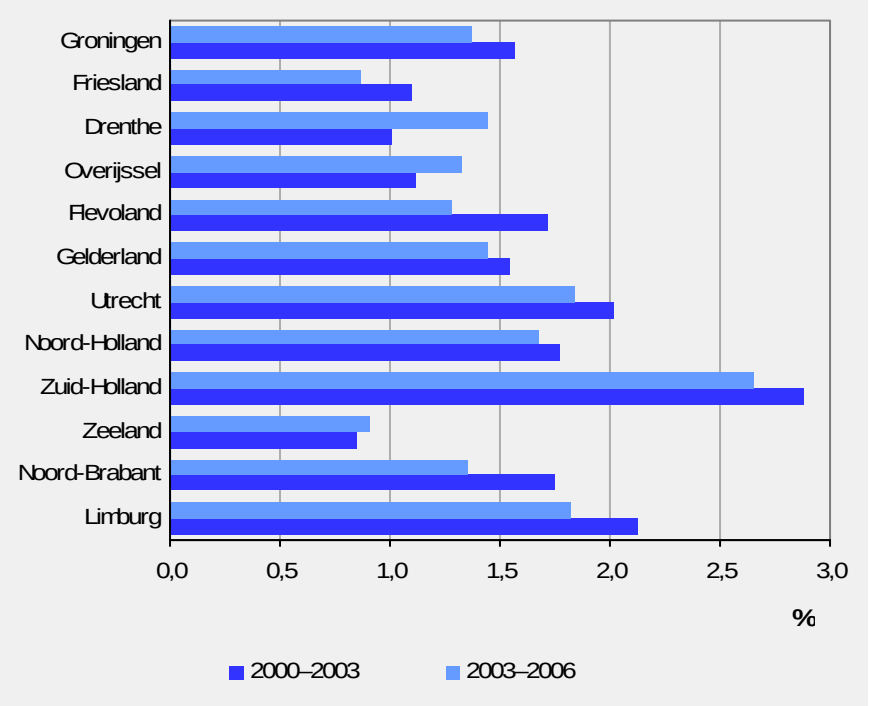

Tabel 6.2
Oppervlakte in km^2, 2008

	Dordrecht	Zuid-Holland	Nederland
Totaal	99,45	3 418,50	41 543,07
land	79,12	2 814,69	33 756,17
water	20,33	603,82	7 786,90
binnenwater	20,33	416,80	3 598,15
buitenwater	-	187,01	4 188,75

Tabel 6.3
Dichtheden, 2008

	Dordrecht	Zuid-Holland	Nederland
Woningdichtheid	667	547	209
Bevolkingsdichtheid	1 494	1 230	486
Omgevingsadressendichtheid	2 428	2 680	1 883

Tabel 6.4
Bodemgebruik, 2006 naar gemeentelijke en provinciale indeling 2008

	Dordrecht		Zuid-Holland		Nederland	
	ha	*rel.*[1)]	*ha*	*rel.*[1)]	*ha*	*rel.*[1)]
Verkeersterrein	450	4	13 377	4	115 955	7
Bebouwd terrein	1 896	16	53 278	15	337 927	21
Semi-bebouwd terrein	401	3	9 089	3	52 849	3
Recreatieterrein	635	5	15 695	5	96 311	6
Agrarisch terrein	3 046	26	168 762	49	2 285 799	139
Bos en open natuurlijk terrein	1 485	13	20 823	6	484 024	30

[1)] Ha per 1 000 inwoners.

7. Criminaliteit

7.1 Geregistreerde misdrijven

Aantal aangiften bleef nagenoeg gelijk

In 2007 registreerde de Nederlandse politie 1,2 miljoen misdrijven. Dat waren er nagenoeg even veel als in 2006. Meer dan de helft (684 duizend) van de aangiften betrof vermogensmisdrijven, voornamelijk diefstal. Andere veelvoorkomende misdrijven waren vernieling (223 duizend), verkeersmisdrijven (158 duizend) en geweldsmisdrijven (112 duizend). Bij de verkeersmisdrijven ging het vooral om doorrijden na een ongeval (90 duizend) en rijden onder invloed (62 duizend); bij geweldsmisdrijven was er vooral sprake van mishandeling (61 duizend).

Minder vermogensdelicten, maar fors meer drugsdelicten

Na 2002, toen de omvang van de geregistreerde criminaliteit met 1,4 miljoen aangiften op zijn hoogtepunt was, is het aantal geregistreerde misdrijven jaarlijks afgenomen. Dat komt vooral door een daling van het aantal vermogensdelicten, dat tussen 2002 en 2007 met 26 procent kromp. Vernielingen, verkeersmisdrijven en geweldsmisdrijven namen in deze periode juist in aantal toe, met respectievelijk 13 procent, 11 procent en 7 procent. Het aantal geregistreerde misdrijven tegen de Opiumwet steeg nog harder: met 23 procent tot een kleine 16 duizend in 2007.

7.1 Ontwikkeling belangrijkste categorieën misdrijven, 2002-2007

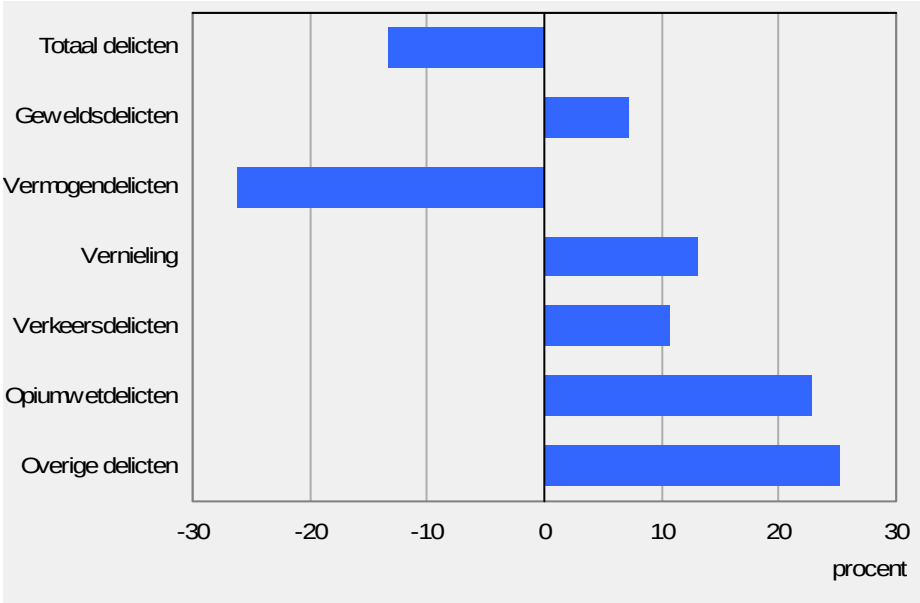

Relatief de meeste aangiften in de gemeente Amsterdam

In 2007 vond 45 procent van de door de politie geregistreerde criminaliteit plaats in de 25 grootste gemeenten. Met 142 aangiften per 1 000 inwoners werden in verhouding de meeste delicten geregistreerd in de gemeente Amsterdam, gevolgd door Utrecht, Maastricht en Eindhoven. Van de vier grootste gemeenten kwam alleen ‘s-Gravenhage niet in de top-10 voor.

7.2 Gemeenten met hoogste relatieve aantallen aangiften, 2007

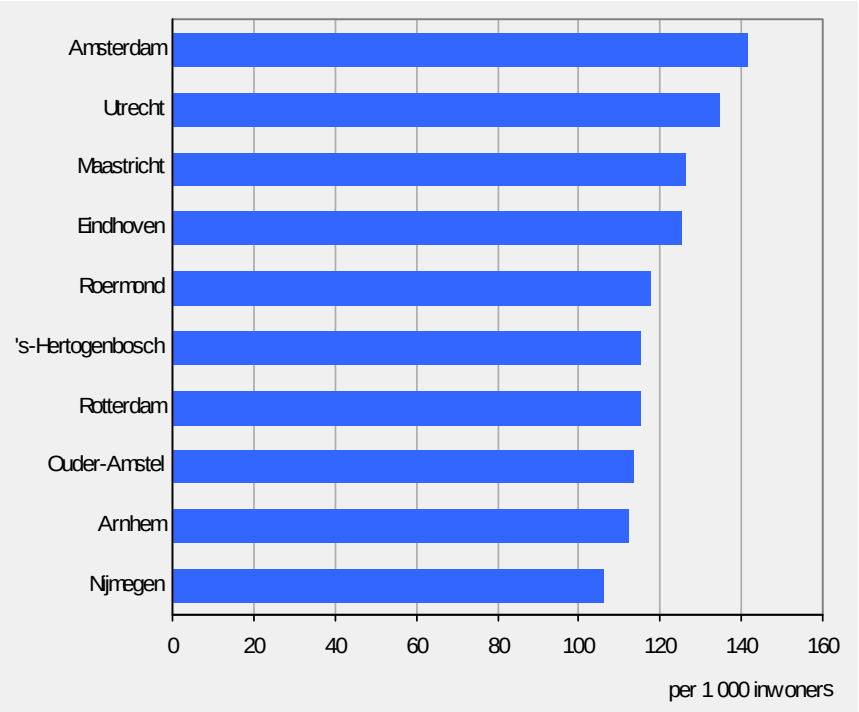

Relatief de minste aangiftes in Friesland

De politieregio met in verhouding de meeste misdrijven was Amsterdam-Amstelland, met 129 aangiften per 1 000 inwoners. In de politieregio Friesland werd in 2007 het laagste relatieve aantal aangiften geregistreerd: 45 per 1 000 inwoners.

7.3 Geregistreerde criminaliteit in Nederland, 2007

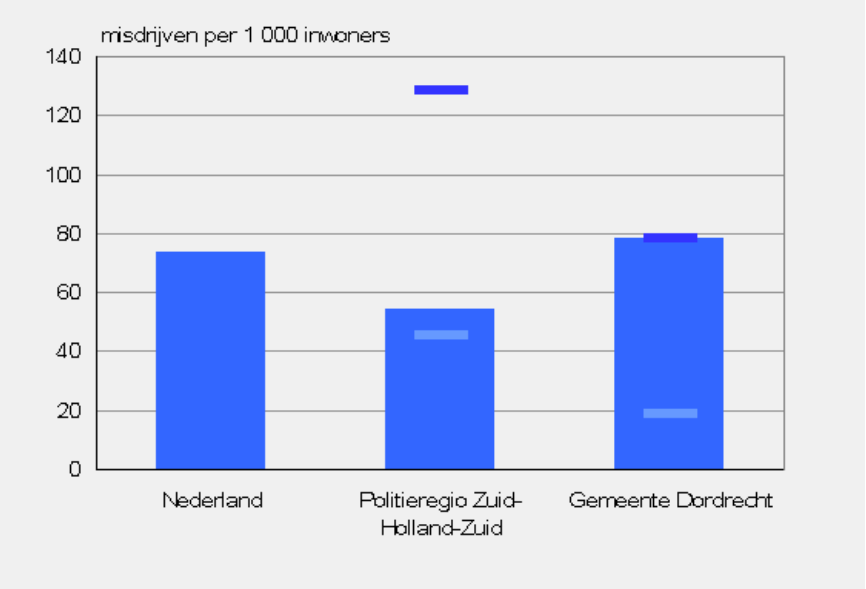

Noot: maximum en minimum tonen hoogst en laagst scorende politieregio onder de politieregio's en de hoogst en laagst scorende gemeenten binnen de politieregio waartoe de gemeente behoort.

Meeste criminaliteit geregistreerd in stedelijke gemeenten

In 2007 werden in stedelijke gemeenten 96 misdrijven per 1 000 inwoners geregistreerd, tegen 47 in landelijke gemeenten. Geweldsmisdrijven werden in verhouding ruim twee keer zo vaak geregistreerd in stedelijke gemeenten dan in landelijke gemeenten.

7.4 Typen criminaliteit naar stedelijkheid, 2007

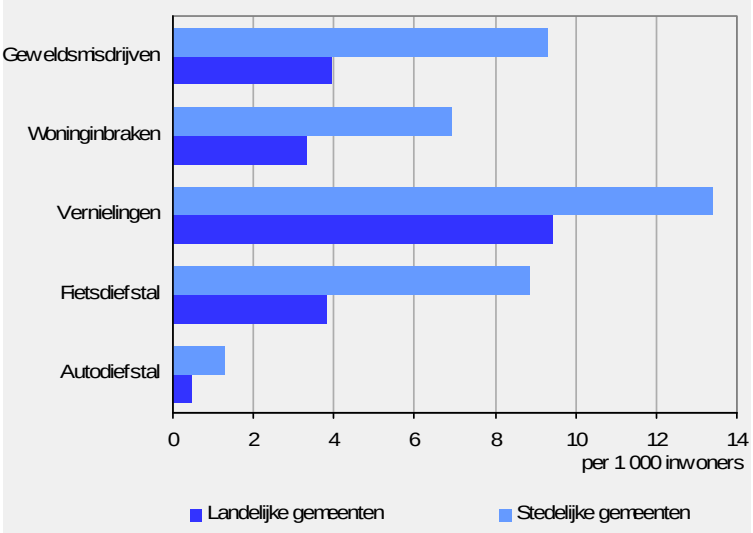

7.2 Opgehelderde misdrijven

Ruim één op de vijf geregistreerde misdrijven opgelost

In 2007 werden 276 duizend gevallen van criminaliteit opgehelderd door de politie, de landelijke Politiedienst of de marechaussee. Dit komt overeen met 22,7 procent van alle aangiften - nagenoeg even veel als een jaar eerder. Het aandeel opgehelderde misdrijven neemt toe sinds 2000, toen het nog op 15,6 procent lag.

7.5 Opgehelderde criminaliteit naar regio en categorie, 2007

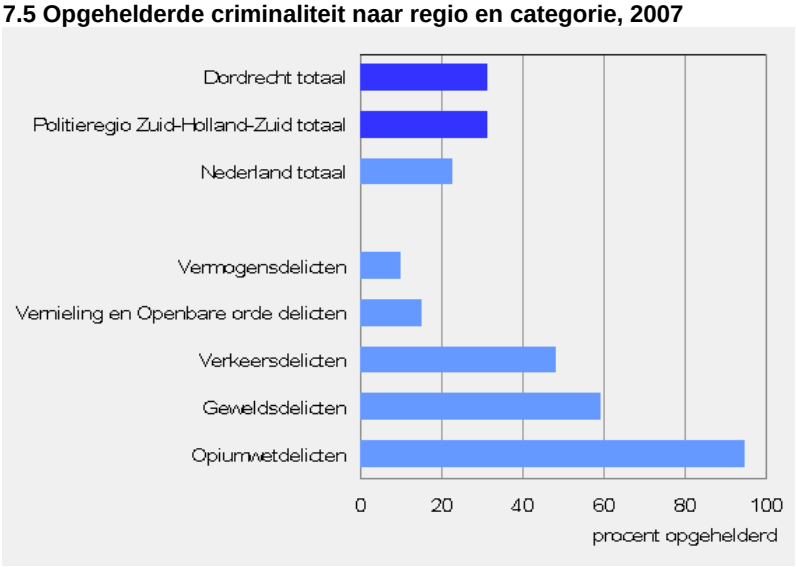

Het aandeel opgeloste zaken verschilde in 2007 sterk per type delict. Van de vermogensmisdrijven werd 9,9 procent opgehelderd, tegen 95,0 procent van de misdrijven tegen de Opiumwet of de Wet Wapens en Munitie.

Tabel 7.1
Geregistreerde en opgehelderde criminaliteit, 2007

	Dordrecht		Politieregio Zuid-Holland-Zuid		Nederland[1)]	
	abs.	*rel.*	*abs.*	*rel.*	*abs.*	*rel.*
Geregistreerde criminaliteit[2)]	9 279	78	25 792	54	1 214 503	74
Opgehelderde criminaliteit[3)]	2 921	31,5%	7 292	28,3%	275 880	22,7%

[1)] Nederland bevat als enige regio ook de gegevens van de landelijke politiedienst en de marechaussee.
[2)] Relatief: per 1 000 van de bevolking op 1 januari 2007.
[3)] Relatief: als percentage van de geregistreerde criminaliteit.

8. Regionale indelingen 2008

8.1 Gemeentelijke indeling 2008

Aantal gemeenten in 2008 onveranderd op 443

Op 1 januari 2008 telde Nederland 443 gemeenten. Het aantal gemeenten in Nederland is tussen 2007 en 2008 gelijk gebleven. Dit kwam doordat er voor het eerst sinds 1992 geen gemeentelijke herindelingen plaatsvonden.

8.1 Aantal gemeenten in Nederland op 1 januari

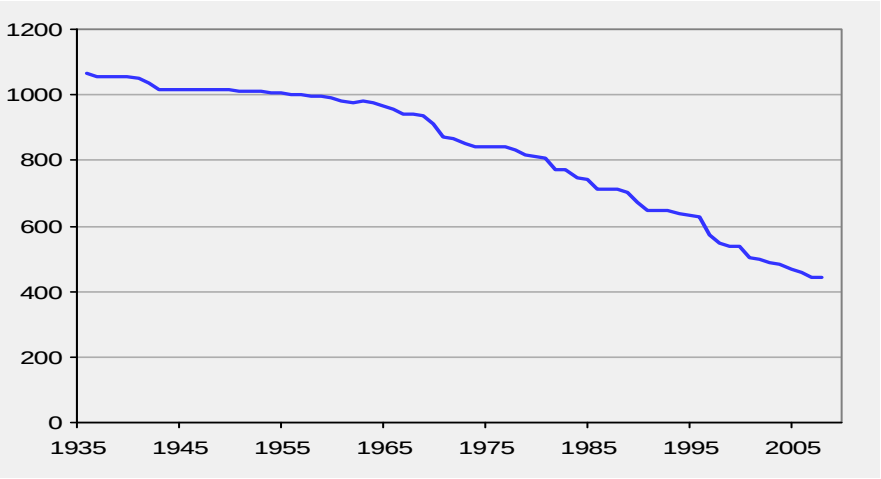

Sinds 1936 meer dan 350 nieuwe gemeenten

Jaarlijks vinden vele gemeentelijke herindelingen en grenswijzigingen plaats, onder andere om de bestuurskracht van gemeenten te versterken. Hierdoor is het aantal gemeenten in Nederland sinds 1936 gedaald van 1064 naar 443 gemeenten in 2008. Daarbij zijn 359 nieuwe gemeenten gevormd en 980 gemeenten opgeheven. Bij al deze wijzigingen waren in totaal meer dan 7,5 miljoen inwoners betrokken.

Naast veranderingen in gemeentegrenzen zijn er ook gemeenten die alleen hun naam hebben veranderd. Dit gebeurde 49 keer tussen 1936 en 2008. In twaalf gevallen ging het om slechts een andere schrijfwijze van een bestaande naam.

8.2 Opheffing en nieuwvorming van gemeenten

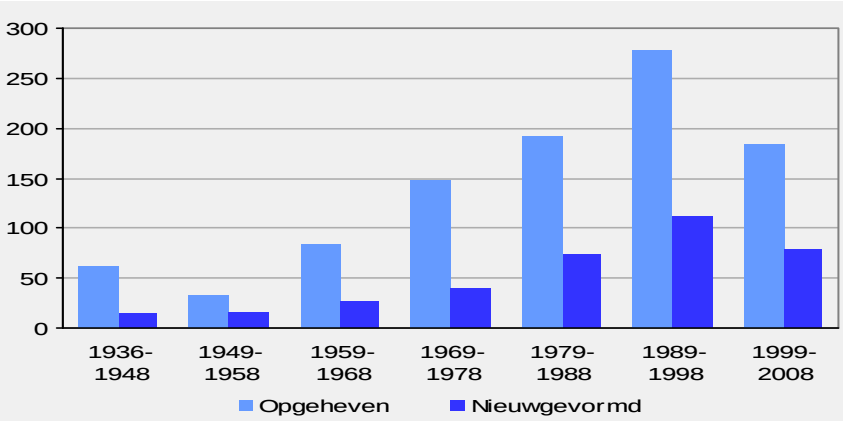

Aantal gemeenten sterkst gedaald in Zeeland

Sinds 1936 is het aantal gemeenten in alle provincies afgenomen. De relatief sterkste daling vond daarbij plaats in Zeeland: van 109 gemeenten in 1936 naar 13 in 2008. In Friesland daalde het aantal gemeenten zowel relatief als absoluut gezien het minst, van 44 naar 31 gemeenten.

8.3 Aantal gemeenten per provincie

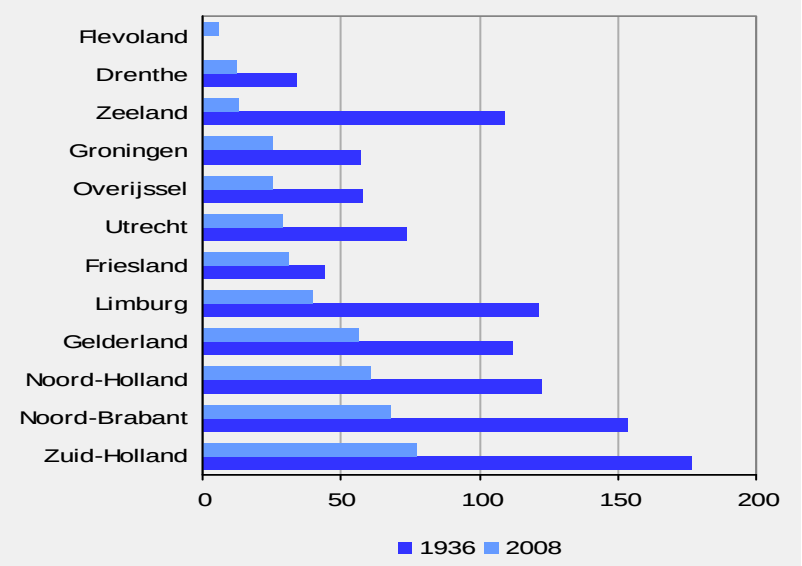

Sinds 1936 ruim 1 900 grenswijzigingen

Het komt ook voor dat een gemeentelijke grens wijzigt zonder dat er sprake is van een herindeling. Sinds 1936 gebeurde dit ruim 1,9 duizend maal. Ruim 800 maal waren hierbij geen inwoners betrokken.

8.2 StatLine-publicatie 'Gebieden in Nederland'

Nederland kent een groot aantal regionale indelingen. Naast de standaardindelingen in gemeenten en provincies telt ons land nog tal van andere gebieden en regio's, waaronder arrondissementen, brandweergebieden, politieregio's en landbouwgebieden. Of in de naamgeving sprake is van een gebied of een regio, hangt af van het betreffende (beleids)veld.

In StatLine zijn de meest recente gegevens over gebieden in Nederland te vinden. De databank bevat ook publicaties waarin relaties worden gelegd tussen de gemeentelijke indeling en diverse andere indelingen van het Nederlands grondgebied. Ter illustratie is in figuur 8.4 de publicatie 'Gebieden in Nederland 2008' geselecteerd. Naast de officiële code en naam van de gemeente, bevat de publicatie het onderdeel 'Lokalisering'. Hiermee is na te gaan in welke gebieden of regio's een gemeente is gelokaliseerd.

8.4 Gebieden in Nederland in StatLine

In hoofdstuk 10 wordt een uitleg gegeven over het raadplegen van onderwerpen uit een StatLine-publicatie als 'Gebieden in Nederland'

8.5. Ligging in de provincie

Dordrecht (0505)
1 januari 2008

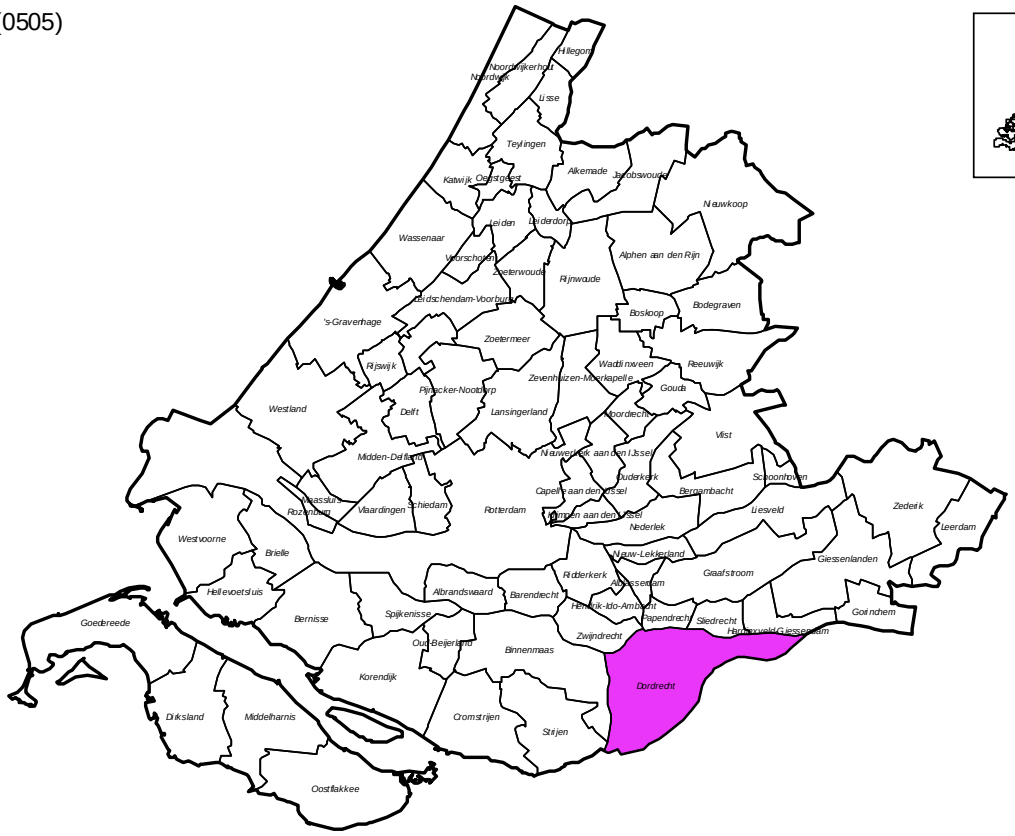

Tabel 8.6
Gebieden in Nederland, 2008

Code	Gebied/regio	Naam
	Standaard regionale indelingen:	
03	Landsdeel	West-Nederland
28	Provincie	Zuid-Holland
30	COROP-gebied	Zuidoost-Zuid-Holland
15	Stadsgewest	Dordrecht
15	Grootstedelijke agglomeratie	Dordrecht
	Thematische regionale indelingen:	
11	Arrondissement	Dordrecht
1000	Brandweerregio	Zuid-Holland-Zuid
3001	COROP-plusgebied	Drechtsteden
300	COROP-subgebied	Zuidoost-Zuid-Holland
089	Economisch-geografisch gebied	Eiland van Dordrecht
4806	GGD-regio	GGD Regio Zuid-Holland-Zuid
2801	Landbouwgebied	Voorne-Putten en Hoeksche Waard
11	Landbouwgebied (groep)	Zuidwestelijk Akkerbouwgebied
18	Politieregio	Zuid-Holland-Zuid
03	Ressort	's-Gravenhage
23	RPA-gebied	Rijnmond
04	Toeristengebied	Deltagebied
30	Wgr-samenwerkingsgebied	Zuid-Holland-Zuid

In tabel 8.6 is een onderscheid gemaakt in standaard- en thematische regionale indelingen. De gebieden/regio's waartoe een gemeente behoort, vindt u in deze tabel. In vrijwel alle regionale publicaties hanteert het CBS de standaard regionale indelingen. Daarnaast is er een aantal thematische regionale indelingen. Deze behoren bij een specifiek onderwerp. Alle gemeentelijke gegevens zijn optelbaar naar alle indelingen. Dit kan met behulp van de StatLine-publicatie 'Gebieden in Nederland'.

9. Kerncijfers wijken en buurten

9.1 Indeling in wijken en buurten

Buurten vormen het laagste regionale niveau

In 2008 bestonden de 443 Nederlandse gemeenten uit 2 531 wijken en 11 477 buurten. Elke gemeente heeft minimaal één wijk en elke wijk is weer opgebouwd uit minimaal één buurt. Buurten vormen daarmee het laagste regionale niveau.
De onderverdeling van gemeenten in wijken en buurten dateert van de volkstelling van 1947. De indeling is gemaakt door gemeenten, aansluitend op hun wensen voor beleidsvorming. Om buurten zo goed mogelijk te kunnen vergelijken, worden ze zo mogelijk afgebakend volgens landelijke richtlijnen. In woongebieden worden buurten zoveel mogelijk naar homogene bebouwing ingedeeld, voor zover het aantal inwoners niet te hoog wordt. Voor werkgebieden en grotere recreatiegebieden streven gemeenten een maximum aan oppervlakte na. Voor de indeling van gebieden met verspreide bebouwing vormen lokale inzichten het uitgangspunt. Overigens loopt de indeling naar wijken en buurten niet altijd gelijk met postcodegebieden.

Een unieke code voor elke buurt

Aan elk gebied is een unieke code van acht posities toegekend. Deze wijk- en buurtcode is opgebouwd uit een gemeentecode van vier posities, een wijkcode van twee posities en een buurtcode van twee posities. De overzichtskaart verderop in dit hoofdstuk geeft inzicht in de codering, naamgeving, ligging en omvang van de buurten.
Ook is een kaart opgenomen met de bevolkingsdichtheid per buurt. Deze kaart is weggelaten voor gemeenten waarvan het aantal buurten of het aantal waardeklassen te klein is voor een zinvolle weergave.

9.2 Statistieken over wijken en buurten

Kerncijfers wijken en buurten in StatLine

In StatLine zijn wijk- en buurtgegevens te vinden over de thema's bevolking, wonen, energie, onderwijs, arbeid, inkomen, sociale zekerheid, bedrijven, motorvoertuigen, voorzieningen, oppervlakte en bodemgebruik. De StatLine-publicaties 'Kerncijfers wijken en buurten' zijn beschikbaar vanaf 1995 als tweejaarlijkse publicatie en vanaf 2003 jaarlijks. Ze bieden de mogelijkheid om buurten te typeren en onderling te vergelijken.

9.1 Kerncijfers wijken en buurten in StatLine

Ter illustratie is in figuur 9.1 de publicatie 'Kerncijfers wijken en buurten 2003-2008' geselecteerd. Enkele van de uitkomsten staan in de tabellen 9.1 tot en met 9.5 verderop in dit hoofdstuk. Met het oog op betrouwbaarheid en geheimhouding kunnen cijfers ontbreken. Dit is met een . (punt) of x (kruisje) aangegeven.
In hoofdstuk 10 wordt een uitleg gegeven over het raadplegen van onderwerpen uit een StatLine-publicatie als Kerncijfers wijken en buurten.

Beschikbaarheid van statistieken op buurtniveau beperkt

De beschikbaarheid van statistieken is op buurtniveau beperkter dan op hogere regionale niveaus. Schematisch kan dit als volgt worden weergegeven.

9.2 Regionale statistieken en beschikbaarheid

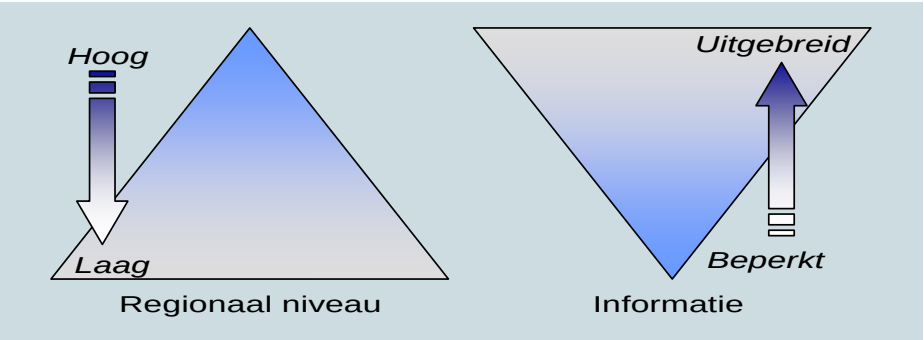

De top van de linkerdriehoek heeft betrekking op Nederland als geheel; de onderkant op de vele buurten die ons land telt. Het veld binnen de driehoek wordt begrensd door de verschillende gebiedsindelingen, uiteenlopend van landsdeel tot buurt. De hoeveelheid beschikbare informatie is omgekeerd evenredig met het aantal gebieden.
Op nationaal en hoog-regionaal niveau is veel informatie beschikbaar; denk bijvoorbeeld aan uitkomsten over het consumentenprijsindexcijfer of de internationale handel. Het 'niveau Nederland' is te gebruiken als eenheid in internationaal vergelijkende studies.
Betrouwbare uitkomsten over (wijken en) buurten kunnen alleen worden samengesteld uit onderzoeken met voldoende grote steekproeven of registraties. Zo zijn gegevens uit de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens voor het aantal inwoners naar geslacht, leeftijd en herkomst in de StatLine-publicatie Kerncijfers wijken en buurten opgenomen, net als gegevens uit de registraties van uitkeringen en motorvoertuigen. Van steekproeven zijn er uitsluitend gegevens opgenomen uit het zeer uitgebreide regionaal inkomensonderzoek. Uitkomsten van enquêtes die bij het steekproefontwerp geen rekening (kunnen) houden met representativiteit over buurten of enkel op lokaal niveau zijn afgenomen, zijn echter niet vermeld.

9.3 Nieuwe vormen van presenteren CBS-buurtgegevens

Speciale kaartlaag en aparte website

In de afgelopen jaren heeft het CBS twee nieuwe vormen ontwikkeld voor het presenteren van cijfers over buurten: een kaartlaag in Google Earth en de website CBSinuwbuurt.nl.

CBS-buurtgegevens in Google Earth

Sinds eind 2007 is het mogelijk om in Google Earth een selectie van de buurtcijfers uit de StatLine-tabel Kerncijfers Wijken en Buurten te bekijken. Gebruikers moeten daartoe Google Earth versie 4.1 of hoger installeren en op cbs.nl de kaartlaag met buurtcijfers ophalen. Wanneer ze vervolgens in Google Earth inzoomen op Nederland, zien ze stapsgewijs de buurtgrenzen verschijnen. Bij elke buurt worden de naam en een CBS-logo weergegeven. Wanneer gebruikers op de naam van de buurt of het logo klikken, verschijnt een ballon met buurtcijfers (figuur 9.3). Onder meer het aantal inwoners, de samenstelling van de huishoudens, het gemiddeld inkomen en de gemiddelde woningwaarde in een buurt zijn op deze manier te vinden.

9.3 Google Earth luchtfoto met CBS-buurtgrenzen en -cijfers

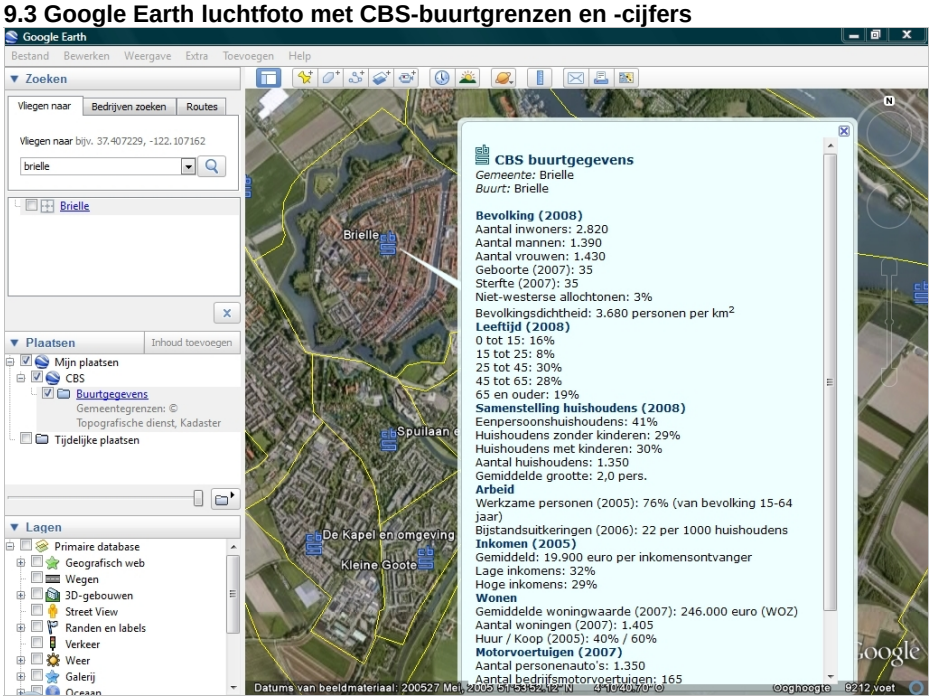

Buurtcijfers op CBSinuwbuurt.nl

Naast de CBS-kaartlaag in Google Earth is er een speciale website ontwikkeld die buurtgegevens toont: CBSinuwbuurt.nl. Deze site is sinds begin 2008 operationeel en maakt gebruik van Google Maps. Voordeel daarvan is dat gebruikers geen programma op hun computer hoeven te installeren, zoals bij Google Earth wel het geval is.
CBSinuwbuurt.nl bevat dezelfde selectie van buurtcijfers uit de StatLine-tabel Kerncijfers wijken en buurten als de kaartlaag in Google Earth. Bovenaan de website kunnen gebruikers achtereenvolgens een gemeente, een buurt in die gemeente, een thema en ten slotte het onderwerp kiezen waarover ze informatie wensen (figuur 9.4). Rondom de kaart zijn knoppen opgenomen die verwijzen naar onder meer StatLine, CBS-publicaties over buurten en de online versie van Gemeente op Maat.

9.4 CBS in uw buurt

CBSinuwbuurt.nl bevat enkele analysemogelijkheden. Zo kunnen gebruikers de buurtcijfers in zowel grafieken als tabellen bekijken en deze afzetten tegen het gemeentelijke en het landelijke cijfer. Ook kunnen ze twee buurten onderling vergelijken.

Buurten

1 januari 2008

Dordrecht (0505)

verharde wegen

0000 Nieuwe Haven en omgeving
0001 Groenmarkt en omgeving
0002 Grote Markt en omgeving
0003 Wijnstraat en omgeving
0004 Kalkhaven
0005 Achterhakkers en omgeving
0006 Bleijenhoek
0007 Boogjes en omgeving
0008 Lombard en omgeving
0009 Centrum
0010 Augustijnenkamp en omgeving
0100 Lijnbaan
0101 Park Merwestein en omgeving
0102 Geldelozepad en omgeving
0103 Rozenhof en omgeving
0104 Beverwijcksplein en omgeving
0105 Burgemeester de Raadtsingel en omgeving
0106 Kon. Wilhelminastraat en omgeving
0107 Kasperspad en omgeving
0108 Matena's Pad en omgeving
0109 Merwestein-Noord
0200 Zuidendijk
0201 Viottakade en omgeving
0202 Erasmuslaan en omgeving
0203 Breitnerstraat en omgeving
0204 Jacob Marisstraat en omgeving
0205 Krispijnse Driehoek
0206 Jacob Catsstraat en omgeving
0207 Rembrandtlaan en omgeving
0300 Pr. Bernhardstraat en omgeving
0301 Waldeck Pyrmontweg en omgeving
0302 Anna Paulownastraat en omgeving
0303 Emmastraat en omgeving
0304 Bloemenbuurt
0305 Weizigtpark
0306 Nieuweweg en omgeving
0400 Hoekenessestraat en omgeving
0401 Standhasenstraat en omgeving
0402 Heysterbachstraat en omgeving
0403 Maria Montessorilaan en omgeving
0404 Sportterreinen Krommedijk
0500 Wantijpark en omgeving
0501 Transvaalstraat en omgeving
0502 Indische Buurt-Zuid
0503 Indische Buurt-Noord
0504 Boeroestraat en omgeving
0505 Vogelplein-Aalscholverstraat en omgeving
0600 Plein 1940-1945 en omgeving
0601 Beekmanstraat en omgeving
0602 Noorderkwartier
0603 Amerstraat en omgeving
0700 Spaarbekken
0701 Merwedepolder-West
0702 Merwedepolder-Oost
0800 Admiraalsplein
0801 Van Kinsbergenstraat en omgeving
0802 Cornelis Evertsenstraat en omgeving
0803 Dorus Rijkersstraat en omgeving
0804 Van Ewijckstraat en omgeving
0805 Zeehavenlaan en omgeving
0806 Laan van Verenigde Naties Noord
0900 Crabbehof-Zuid
0901 Crabbehof-Noord
1000 Zuidhoven
1100 Sterrenburg 1-West
1101 Sterrenburg 1-Oost
1200 Waterman en omgeving
1201 Driehoek en omgeving
1202 Blaauwweg en omgeving
1203 Minnaertweg en omgeving
1204 Sportterreinen Schenkeldijk
1300 Wittenstein en omgeving
1301 Mildenburg en omgeving
1302 Zuilenburg en omgeving
1303 Vredenburg en omgeving
1400 Bedrijventerrein Groene Zoom
1401 Vissersdijk-West
1402 Vissersdijk-Beneden
1403 Vissersdijk-Oost
1404 Egstraat en omgeving
1405 Oudendijk en omgeving
1406 Vissersdijk-Noord
1407 Oud-Dubbeldam
1408 Albert Schweitzerplaats
1409 Lokatie K. Lotsyweg
1410 Bastion lokatie
1411 Dubbeldam-Noord
1412 Dubbeldam-Zuid
1500 Suze Groeneweg-erf en omgeving
1501 Joke Smit-erf en omgeving
1502 Pearl Buck-erf en omgeving
1503 Aletta Jacobs-erf en omgeving
1504 Johanna Naber-erf en omgeving
1505 Bildersteeg en omgeving
1600 Van Ravesteijn-erf en omgeving
1601 Van den Broek-erf en omgeving
1700 Amazone en omgeving
1701 Palissander en omgeving
1702 Azobe en omgeving
1703 Iroko en omgeving
1800 Maasstraat en omgeving
1801 1e Merwedehaven en omgeving
1802 2e Merwedehaven en omgeving
1900 Weeskinderendijk en Dokweg
1901 Handelskade en 's-Gravendeelsedijk
1902 Voltastraat en omgeving De Put
1903 Louterbloemen
1904 Wilhelminahaven
1905 Julianahaven
1906 Krabbegors
1907 Krabbepolder
1908 Dordtse Hout
1909 Wieldrecht
1910 Dordtse Kil I
1911 Amstelwijck-West
1912 Schotman terrein
1913 Lokatie Refaja
1914 Amstelwijck
1915 Tweede Tol
1916 Dordtse Kil II
1917 Dordtse Kil III
1918 Oostkil
9800 Merwelanden
9801 3e Merwedehaven
9802 De Hoven
9803 Zuidpolder
9804 Dordtse Biesbosch
9805 Bovenpolder

0 1 2 Kilometers

Aantal inwoners per km² land

1 januari 2008

Dordrecht (0505)

- minder dan 2 112
- 2 112 tot 4 965
- 4 965 tot 7 844
- 7 844 tot 10 988
- 10 988 of meer
- geen gegevens

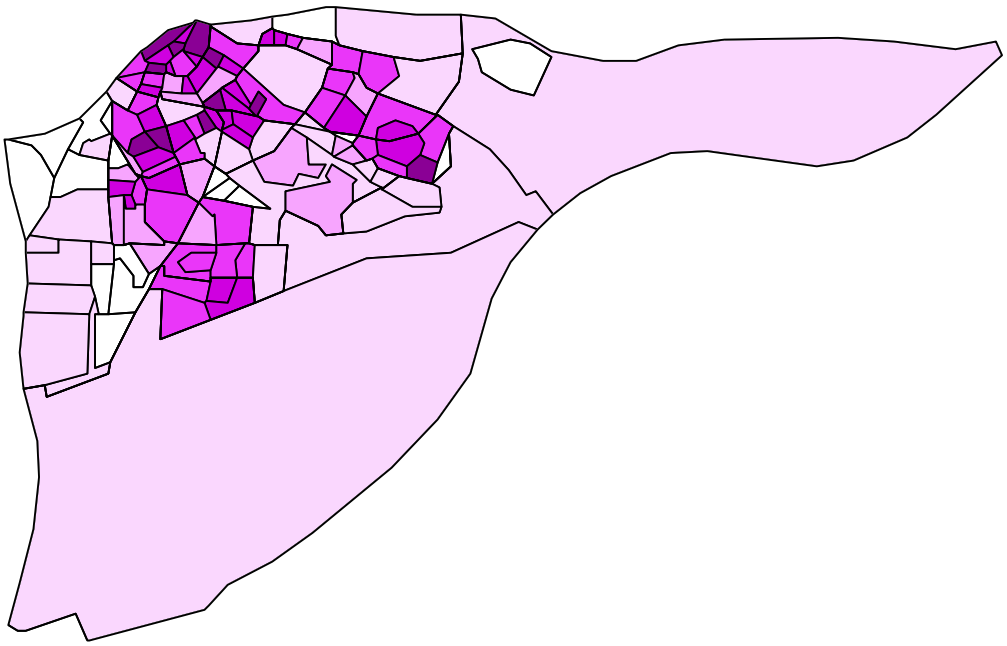

0 1 2 Kilometers

Tabel 9.1
Bevolking naar geslacht en leeftijd, 2008

Wijk- en buurtindeling		Inwoners			Leeftijdsklasse				
		totaal	mannen	vrouwen	0 tot 15	15 tot 25	25 tot 45	45 tot 65	65 of ouder
code	*naam*	*aantal*	*aantal*	*aantal*	*%*	*%*	*%*	*%*	*%*
0505	Dordrecht	118 180	57 960	60 220	18	12	29	27	15
050500	Wijk 00 Historische Binnenstad	7 930	4 060	3 870	11	11	34	30	14
05050000	Nieuwe Haven en omgeving	830	420	410	8	10	28	34	19
05050001	Groenmarkt en omgeving	670	350	320	10	7	32	40	10
05050002	Grote Markt en omgeving	510	270	240	6	14	41	26	13
05050003	Wijnstraat en omgeving	480	270	210	11	5	30	41	12
05050004	Kalkhaven	170	90	80	5	13	26	32	24
05050005	Achterhakkers en omgeving	350	180	180	13	5	27	33	20
05050006	Bleijenhoek	2 320	1 140	1 180	15	14	30	25	17
05050007	Boogjes en omgeving	820	430	400	12	12	43	28	6
05050008	Lombard en omgeving	430	240	190	12	9	44	26	9
05050009	Centrum	920	470	450	8	11	38	31	12
05050010	Augustijnenkamp en omgeving	420	210	210	13	9	35	35	8
050501	Wijk 01 19e Eeuwse Schil	7 940	4 000	3 940	16	12	30	29	12
05050100	Lijnbaan	1 340	660	680	19	13	28	29	11
05050101	Park Merwestein en omgeving	980	550	430	18	10	29	34	9
05050102	Geldelozepad en omgeving	600	300	300	10	16	33	30	12
05050103	Rozenhof en omgeving	660	340	320	13	7	42	29	9
05050104	Beverwijcksplein en omgeving	480	200	270	12	7	28	24	29
05050105	Burgemeester de Raadtsingel en omgeving	410	210	200	23	16	20	26	15
05050106	Kon. Wilhelminastraat en omgeving	580	280	310	14	7	22	35	22
05050107	Kasperspad en omgeving	1 130	570	570	14	13	31	29	13
05050108	Matena's Pad en omgeving	980	500	490	17	13	30	30	11
05050109	Merwestein-Noord	770	410	370	22	13	36	26	4
050502	Wijk 02 Oud-Krispijn	11 210	5 610	5 600	21	14	33	23	9
05050200	Zuidendijk	190	90	100	16	14	33	29	9
05050201	Viottakade en omgeving	2 190	1 080	1 120	20	11	33	25	10
05050202	Erasmuslaan en omgeving	860	430	430	24	9	33	24	10
05050203	Breitnerstraat en omgeving	1 790	880	900	23	14	33	23	7
05050204	Jacob Marisstraat en omgeving	1 640	810	830	20	15	31	25	9
05050205	Krispijnse Driehoek	2 000	1 000	1 000	22	18	30	21	9
05050206	Jacob Catsstraat en omgeving	1 770	910	860	20	14	38	21	8
05050207	Rembrandtlaan en omgeving	770	410	360	15	17	37	21	10
050503	Wijk 03 Nieuw-krispijn	5 390	2 560	2 840	17	13	28	24	18
05050300	Pr. Bernhardstraat en omgeving	1 810	850	960	17	13	29	25	16
05050301	Waldeck Pyrmontweg en omgeving	920	450	470	20	16	32	21	12
05050302	Anna Paulownastraat en omgeving	650	300	340	23	12	24	26	15
05050303	Emmastraat en omgeving	860	440	420	17	13	34	31	5
05050304	Bloemenbuurt	620	320	290	17	15	37	24	7
05050305	Weizigtpark	480	160	320	1	3	5	8	83
05050306	Nieuweweg en omgeving	60	30	30	16	5	18	39	21
050504	Wijk 04 Land van Valk	3 520	1 720	1 800	23	12	30	25	10
05050400	Hoekenessestraat en omgeving	690	350	340	23	12	36	22	7
05050401	Standhasenstraat en omgeving	1 420	680	730	22	11	30	26	10
05050402	Heysterbachstraat en omgeving	940	460	480	22	13	30	26	8
05050403	Maria Montessorilaan en omgeving	390	180	210	27	14	15	26	18
05050404	Sportterreinen Krommedijk	80	40	40	21	6	24	32	17
050505	Wijk 05 Indische- en Vogelbuurt	7 250	3 570	3 680	18	14	33	24	11
05050500	Wantijpark en omgeving	360	170	190	13	8	13	34	32
05050501	Transvaalstraat en omgeving	1 070	550	520	14	15	43	22	6
05050502	Indische Buurt-Zuid	1 120	540	580	19	11	38	24	7
05050503	Indische Buurt-Noord	1 150	570	580	22	17	25	28	9
05050504	Boeroestraat en omgeving	1 140	590	550	25	12	33	26	5
05050505	Vogelplein-Aalscholverstraat en omgeving	2 420	1 150	1 270	16	15	33	21	14
050506	Wijk 06 Staart-West	2 230	1 120	1 110	18	14	36	23	9
05050600	Plein 1940-1945 en omgeving	320	160	160	20	10	37	24	8
05050601	Beekmanstraat en omgeving	800	400	400	17	15	31	23	14
05050602	Noorderkwartier	600	300	310	19	15	40	19	7
05050603	Amerstraat en omgeving	500	270	230	17	14	36	26	6
050507	Wijk 07 Staart-Oost	2 970	1 420	1 550	12	10	27	23	27
05050700	Spaarbekken	20	10	10	x	x	x	x	x
05050701	Merwedepolder-West	1 180	620	560	13	14	37	18	18
05050702	Merwedepolder-Oost	1 770	790	980	12	8	21	26	34

Tabel 9.1 (vervolg)
Bevolking naar geslacht en leeftijd, 2008

Wijk- en buurtindeling		Inwoners			Leeftijdsklasse				
		totaal	mannen	vrouwen	0 tot 15	15 tot 25	25 tot 45	45 tot 65	65 of ouder
code	*naam*	*aantal*	*aantal*	*aantal*	*%*	*%*	*%*	*%*	*%*
050508	Wijk 08 Wielwijk	5 340	2 560	2 780	17	14	28	24	17
05050800	Admiraalsplein	650	270	380	5	7	24	24	41
05050801	Van Kinsbergenstraat en omgeving	1 480	700	780	16	13	28	26	18
05050802	Cornelis Evertsenstraat en omgeving	850	430	420	15	15	28	24	18
05050803	Dorus Rijkersstraat en omgeving	570	290	280	22	18	29	22	9
05050804	Van Ewijckstraat en omgeving	1 270	620	640	23	14	29	22	11
05050805	Zeehavenlaan en omgeving	520	250	270	19	16	28	31	6
05050806	Laan van Verenigde Naties Noord	0	0	0	x	x	x	x	x
050509	Wijk 09 Crabbehof	7 080	3 330	3 740	15	14	30	20	21
05050900	Crabbehof-Zuid	4 260	1 990	2 280	15	12	32	20	21
05050901	Crabbehof-Noord	2 810	1 350	1 470	15	17	29	18	21
050510	Wijk 10 Zuidhoven	900	380	510	13	7	13	23	44
05051000	Zuidhoven	900	380	510	13	7	13	23	44
050511	Wijk 11 Sterrenburg 1	5 460	2 530	2 940	13	13	19	26	30
05051100	Sterrenburg 1-West	1 450	680	760	10	10	17	31	32
05051101	Sterrenburg 1-Oost	4 020	1 840	2 180	14	14	19	24	29
050512	Wijk 12 Sterrenburg 2	6 200	2 900	3 300	15	11	21	31	23
05051200	Waterman en omgeving	2 130	990	1 140	13	11	19	31	26
05051201	Driehoek en omgeving	1 310	650	660	18	13	24	36	9
05051202	Blaauwweg en omgeving	1 640	740	890	14	9	18	27	32
05051203	Minnaertweg en omgeving	1 080	490	590	14	11	24	30	21
05051204	Sportterreinen Schenkeldijk	50	30	20	x	x	x	x	x
050513	Wijk 13 Sterrenburg 3	9 960	4 980	4 980	17	12	30	33	9
05051300	Wittenstein en omgeving	3 350	1 700	1 650	17	14	28	35	5
05051301	Mildenburg en omgeving	2 000	980	1 020	17	10	32	31	9
05051302	Zuilenburg en omgeving	1 690	830	860	15	11	28	28	17
05051303	Vredenburg en omgeving	2 920	1 460	1 460	17	11	31	34	7
050514	Wijk 14 Dubbeldam	10 780	5 160	5 620	17	10	21	28	24
05051400	Bedrijventerrein Groene Zoom	10	0	10	x	x	x	x	x
05051401	Vissersdijk-West	80	40	40	26	12	23	31	9
05051402	Vissersdijk-Beneden	190	90	100	24	10	30	33	3
05051403	Vissersdijk-Oost	520	260	260	32	13	34	18	2
05051404	Egstraat en omgeving	20	10	10	x	x	x	x	x
05051405	Oudendijk en omgeving	120	100	30	2	12	68	18	0
05051406	Vissersdijk-Noord	0	0	0	x	x	x	x	x
05051407	Oud-Dubbeldam	2 510	1 240	1 270	18	10	21	33	19
05051408	Albert Schweitzerplaats	10	0	10	x	x	x	x	x
05051409	Lokatie K. Lotsyweg	0	0	0	x	x	x	x	x
05051410	Bastion lokatie	0	0	0	x	x	x	x	x
05051411	Dubbeldam-Noord	3 210	1 500	1 700	17	9	22	25	28
05051412	Dubbeldam-Zuid	4 110	1 920	2 190	15	10	17	30	29
050515	Wijk 15 Stadspolder	9 330	4 690	4 640	20	16	28	31	5
05051500	Suze Groeneweg-erf en omgeving	900	440	450	18	14	26	32	11
05051501	Joke Smit-erf en omgeving	940	450	500	17	17	25	35	6
05051502	Pearl Buck-erf en omgeving	3 440	1 700	1 740	20	15	32	28	6
05051503	Aletta Jacobs-erf en omgeving	2 050	1 060	990	20	18	26	33	3
05051504	Johanna Naber-erf en omgeving	2 010	1 040	970	22	17	27	30	4
05051505	Bildersteeg en omgeving	0	0	0	x	x	x	x	x
050516	Wijk 16 Vissershoek	4 920	2 360	2 560	20	10	26	25	18
05051600	Van Ravesteijn-erf en omgeving	2 950	1 400	1 550	18	9	25	25	23
05051601	Van den Broek-erf en omgeving	1 970	960	1 010	23	12	28	26	10
050517	Wijk 17 Oudelandshoek	6 330	3 190	3 140	28	11	34	22	5
05051700	Amazone en omgeving	1 680	860	820	27	11	36	21	5
05051701	Palissander en omgeving	2 470	1 220	1 250	28	10	35	20	6
05051702	Azobe en omgeving	1 050	540	520	26	10	35	25	4
05051703	Iroko en omgeving	1 130	580	560	28	14	29	26	4
050518	Wijk 18 Industriegebied Staart	140	120	20	7	10	52	24	7
05051800	Maasstraat en omgeving	50	30	20	18	18	28	28	8
05051801	1e Merwedehaven en omgeving	0	0	0	x	x	x	x	x
05051802	2e Merwedehaven en omgeving	90	90	10	1	5	64	23	7

Tabel 9.1 (slot)

Bevolking naar geslacht en leeftijd, 2008

Wijk- en buurtindeling		Inwoners			Leeftijdsklasse				
		totaal	mannen	vrouwen	0 tot 15	15 tot 25	25 tot 45	45 tot 65	65 of ouder
code	*naam*	*aantal*	*aantal*	*aantal*	*%*	*%*	*%*	*%*	*%*
050519	Wijk 19 Industriegebied West	1 800	940	850	19	13	30	30	7
05051900	Weeskinderendijk en Dokweg	190	100	90	14	23	39	19	5
05051901	Handelskade en 's-Gravendeelsedijk	0	0	0	x	x	x	x	x
05051902	Voltastraat en omgeving De Put	0	0	0	x	x	x	x	x
05051903	Louterbloemen	70	40	30	24	21	24	27	4
05051904	Wilhelminahaven	0	0	0	x	x	x	x	x
05051905	Julianahaven	10	0	10	x	x	x	x	x
05051906	Krabbegors	0	0	0	x	x	x	x	x
05051907	Krabbepolder	0	0	0	x	x	x	x	x
05051908	Dordtse Hout	790	400	380	22	11	26	37	4
05051909	Wieldrecht	160	80	80	16	12	28	29	14
05051910	Dordtse Kil I	20	10	10	x	x	x	x	x
05051911	Amstelwijck-West	0	0	0	x	x	x	x	x
05051912	Schotman terrein	30	10	10	x	x	x	x	x
05051913	Lokatie Refaja	10	0	10	x	x	x	x	x
05051914	Amstelwijck	10	0	0	x	x	x	x	x
05051915	Tweede Tol	70	40	40	17	17	16	39	11
05051916	Dordtse Kil II	50	30	20	x	x	x	x	x
05051917	Dordtse Kil III	380	200	180	19	13	40	22	7
05051918	Oostkil	0	0	0	x	x	x	x	x
050598	Wijk 98 Verspreide bebouwing	1 490	750	740	27	10	30	25	8
05059800	Merwelanden	20	10	10	x	x	x	x	x
05059801	3e Merwedehaven	0	0	0	x	x	x	x	x
05059802	De Hoven	850	430	420	35	9	36	18	2
05059803	Zuidpolder	80	40	40	31	14	30	19	6
05059804	Dordtse Biesbosch	380	190	180	15	12	22	33	18
05059805	Bovenpolder	160	80	80	13	9	21	39	18

Tabel 9.2
Allochtonen naar herkomstgroepering, bevolkingsdichtheid, stedelijkheid en omgevingsadressendichtheid, 2008

Wijk- en buurtindeling		Westerse allochtonen	Niet-westerse allochtonen						Bevolkingsdichtheid	Stedelijkheid	OAD
			totaal	Marokko	Ned. Antillen /Aruba	Suriname	Turkije	overig			
code	*naam*	*%*	*%*	*%*	*%*	*%*	*%*	*%*	*aantal*	*code*	*aantal*
0505	Dordrecht	10	17	2	3	2	5	5	1 494	2	2 432
050500	Wijk 00 Historische Binnenstad	13	15	3	2	2	4	4	10 363	1	3 537
05050000	Nieuwe Haven en omgeving	13	6	1	2	1	1	2	12 367	1	3 448
05050001	Groenmarkt en omgeving	11	4	1	1	1	0	2	8 947	1	3 813
05050002	Grote Markt en omgeving	14	11	2	2	2	2	5	12 750	1	3 470
05050003	Wijnstraat en omgeving	13	5	1	1	1	0	2	9 411	1	3 275
05050004	Kalkhaven	11	7	0	2	1	0	4	5 720	1	3 472
05050005	Achterhakkers en omgeving	15	6	0	0	3	0	3	5 382	1	3 345
05050006	Bleijenhoek	10	29	7	3	3	11	6	14 874	1	3 121
05050007	Boogjes en omgeving	15	17	3	4	2	2	6	13 785	1	3 705
05050008	Lombard en omgeving	18	17	2	3	2	3	5	10 391	1	3 874
05050009	Centrum	17	7	0	1	1	1	4	7 188	1	3 876
05050010	Augustijnenkamp en omgeving	13	11	3	0	1	4	3	8 111	1	3 865
050501	Wijk 01 19e Eeuwse Schil	11	22	3	2	2	12	3	6 669	1	3 771
05050100	Lijnbaan	7	46	8	3	3	29	3	6 619	1	2 946
05050101	Park Merwestein en omgeving	11	11	1	4	1	1	3	4 560	1	4 065
05050102	Geldelozepad en omgeving	13	14	3	4	2	2	4	6 323	1	3 516
05050103	Rozenhof en omgeving	12	6	0	0	1	3	2	10 506	1	3 338
05050104	Beverwijcksplein en omgeving	11	13	0	2	4	3	3	4 559	1	4 221
05050105	Burgemeester de Raadtsingel en omgeving	10	3	1	0	1	0	0	2 921	1	4 365
05050106	Kon. Wilhelminastraat en omgeving	12	7	1	1	1	1	3	9 729	1	4 383
05050107	Kasperspad en omgeving	13	19	2	3	1	9	4	8 076	1	4 095
05050108	Matena's Pad en omgeving	9	43	6	4	2	27	4	11 748	1	3 645
05050109	Merwestein-Noord	12	22	1	1	3	14	4	9 005	1	3 631
050502	Wijk 02 Oud-Krispijn	9	32	4	5	3	12	8	9 172	1	3 192
05050200	Zuidendijk	4	3	x	x	x	x	x	2 778	1	2 797
05050201	Viottakade en omgeving	9	11	1	1	1	6	3	7 570	2	2 406
05050202	Erasmuslaan en omgeving	10	5	0	0	0	2	2	6 175	1	3 167
05050203	Breitnerstraat en omgeving	9	29	3	9	3	10	5	11 984	1	3 294
05050204	Jacob Marisstraat en omgeving	7	41	6	6	5	13	11	9 006	1	3 457
05050205	Krispijnse Driehoek	9	62	7	9	4	25	16	15 032	1	3 544
05050206	Jacob Catsstraat en omgeving	11	28	2	3	2	16	5	10 987	1	3 359
05050207	Rembrandtlaan en omgeving	8	44	11	5	3	9	16	7 818	1	3 334
050503	Wijk 03 Nieuw-krispijn	9	28	7	3	2	10	5	5 583	1	3 509
05050300	Pr. Bernhardstraat en omgeving	8	37	9	2	3	14	8	9 947	1	3 782
05050301	Waldeck Pyrmontweg en omgeving	11	39	13	7	3	9	8	6 425	1	3 190
05050302	Anna Paulownastraat en omgeving	9	35	11	4	2	12	5	7 629	1	3 520
05050303	Emmastraat en omgeving	11	16	0	1	2	9	3	11 984	1	3 605
05050304	Bloemenbuurt	9	14	2	1	1	7	2	8 235	1	3 075
05050305	Weizigtpark	8	1	x	x	x	x	x	2 027	1	3 669
05050306	Nieuweweg en omgeving	12	0	x	x	x	x	x	326	1	2 701
050504	Wijk 04 Land van Valk	8	12	1	1	1	7	1	3 661	2	2 341
05050400	Hoekenessestraat en omgeving	9	18	1	3	1	13	1	9 003	1	2 722
05050401	Standhasenstraat en omgeving	8	11	0	1	1	7	1	9 382	2	2 271
05050402	Heysterbachstraat en omgeving	8	12	1	1	1	7	2	10 185	2	2 302
05050403	Maria Montessorilaan en omgeving	4	4	0	1	0	2	1	1 324	2	2 165
05050404	Sportterreinen Krommedijk	9	5	x	x	x	x	x	224	2	1 644
050505	Wijk 05 Indische- en Vogelbuurt	10	17	2	3	2	7	4	4 004	1	2 644
05050500	Wantijpark en omgeving	9	6	0	0	3	3	1	362	2	2 126
05050501	Transvaalstraat en omgeving	11	19	1	3	2	11	4	12 632	1	3 653
05050502	Indische Buurt-Zuid	9	9	1	0	3	3	2	8 288	1	2 943
05050503	Indische Buurt-Noord	10	14	1	2	2	7	2	10 391	1	2 872
05050504	Boeroestraat en omgeving	6	6	1	0	1	3	1	16 815	2	2 112
05050505	Vogelplein-Aalscholverstraat en omgeving	11	29	5	6	2	11	7	5 639	2	2 231
050506	Wijk 06 Staart-West	11	28	3	6	2	11	7	6 622	3	1 213
05050600	Plein 1940-1945 en omgeving	12	11	0	0	0	3	8	6 289	3	1 002
05050601	Beekmanstraat en omgeving	10	32	3	7	2	12	7	4 616	4	936
05050602	Noorderkwartier	9	42	4	8	2	19	9	10 227	2	1 799
05050603	Amerstraat en omgeving	14	14	1	4	4	5	1	9 561	3	1 054
050507	Wijk 07 Staart-Oost	14	19	1	2	4	8	4	3 207	3	1 201
05050700	Spaarbekken	x	x	x	x	x	x	x	44	4	705
05050701	Merwedepolder-West	14	23	0	3	5	9	6	5 947	3	1 134
05050702	Merwedepolder-Oost	13	17	2	1	4	7	2	5 512	3	1 256

Tabel 9.2 (vervolg)
Allochtonen naar herkomstgroepering, bevolkingsdichtheid, stedelijkheid en omgevingsadressendichtheid, 2008

Wijk- en buurtindeling		Westerse allochtonen	Niet-westerse allochtonen						Bevolkingsdichtheid	Stedelijkheid	OAD
			totaal	Marokko	Ned. Antillen /Aruba	Suriname	Turkije	overig			
code	*naam*	*%*	*%*	*%*	*%*	*%*	*%*	*%*	*aantal*	*code*	*aantal*
050508	Wijk 08 Wielwijk	10	32	6	7	3	8	8	4 903	2	2 201
05050800	Admiraalsplein	13	13	3	3	3	1	3	10 377	2	2 305
05050801	Van Kinsbergenstraat en omgeving	11	31	5	6	3	11	6	4 080	2	2 059
05050802	Cornelis Evertsenstraat en omgeving	15	31	4	8	4	6	8	4 333	2	1 727
05050803	Dorus Rijkersstraat en omgeving	7	51	10	11	6	13	12	5 555	1	3 116
05050804	Van Ewijckstraat en omgeving	9	48	9	11	3	9	16	10 896	2	2 238
05050805	Zeehavenlaan en omgeving	3	3	1	0	1	1	0	4 264	1	2 520
05050806	Laan van Verenigde Naties Noord	x	x	x	x	x	x	x	x	2	2 393
050509	Wijk 09 Crabbehof	12	31	4	7	4	6	11	7 748	1	3 054
05050900	Crabbehof-Zuid	12	30	5	5	4	5	10	6 544	1	2 981
05050901	Crabbehof-Noord	12	33	3	9	3	6	12	10 741	1	3 158
050510	Wijk 10 Zuidhoven	9	4	1	0	1	1	2	2 656	1	2 645
05051000	Zuidhoven	9	4	1	0	1	1	2	2 656	1	2 645
050511	Wijk 11 Sterrenburg 1	10	18	2	3	2	4	8	6 360	2	2 104
05051100	Sterrenburg 1-West	10	5	0	1	2	0	2	4 292	1	2 596
05051101	Sterrenburg 1-Oost	10	22	3	3	2	5	10	7 695	2	1 924
050512	Wijk 12 Sterrenburg 2	9	9	1	2	2	1	4	4 014	2	2 235
05051200	Waterman en omgeving	9	6	1	1	2	0	2	6 298	2	2 312
05051201	Driehoek en omgeving	9	5	0	1	1	0	2	6 460	2	2 462
05051202	Blaauwweg en omgeving	9	20	1	5	2	2	10	5 892	2	2 309
05051203	Minnaertweg en omgeving	11	6	0	1	1	0	3	6 166	2	1 755
05051204	Sportterreinen Schenkeldijk	x	x	x	x	x	x	x	89	3	1 096
050513	Wijk 13 Sterrenburg 3	12	8	0	1	3	1	3	7 349	2	1 699
05051300	Wittenstein en omgeving	11	7	1	1	2	1	2	6 475	3	1 373
05051301	Mildenburg en omgeving	12	8	0	1	3	1	3	6 145	2	2 032
05051302	Zuilenburg en omgeving	13	11	1	1	4	1	4	8 268	2	2 080
05051303	Vredenburg en omgeving	12	6	0	1	3	0	2	9 484	2	1 568
050514	Wijk 14 Dubbeldam	7	3	0	0	0	0	1	2 673	3	1 340
05051400	Bedrijventerrein Groene Zoom	x	x	x	x	x	x	x	147	2	1 506
05051401	Vissersdijk-West	9	0	x	x	x	x	x	404	2	1 862
05051402	Vissersdijk-Beneden	5	3	x	x	x	x	x	2 397	2	1 921
05051403	Vissersdijk-Oost	9	4	0	0	0	2	2	4 050	2	1 902
05051404	Egstraat en omgeving	x	x	x	x	x	x	x	204	2	1 749
05051405	Oudendijk en omgeving	8	23	3	13	5	0	2	1 144	2	1 608
05051406	Vissersdijk-Noord	x	x	x	x	x	x	x	x	2	1 905
05051407	Oud-Dubbeldam	6	2	0	0	0	0	1	1 866	3	1 377
05051408	Albert Schweitzerplaats	x	x	x	x	x	x	x	x	2	1 790
05051409	Lokatie K. Lotsyweg	x	x	x	x	x	x	x	x	2	2 060
05051410	Bastion lokatie	x	x	x	x	x	x	x	x	2	2 331
05051411	Dubbeldam-Noord	7	3	0	0	1	0	1	4 541	3	1 303
05051412	Dubbeldam-Zuid	6	2	0	0	0	0	1	4 716	3	1 213
050515	Wijk 15 Stadspolder	10	12	1	2	4	2	4	8 056	2	1 685
05051500	Suze Groeneweg-erf en omgeving	11	12	1	1	3	1	5	7 843	2	2 118
05051501	Joke Smit-erf en omgeving	11	10	0	2	3	2	3	7 479	2	1 708
05051502	Pearl Buck-erf en omgeving	10	16	1	3	4	4	5	9 901	2	1 852
05051503	Aletta Jacobs-erf en omgeving	8	12	2	2	3	2	3	11 453	3	1 305
05051504	Johanna Naber-erf en omgeving	9	8	1	1	3	1	3	7 592	3	1 466
05051505	Bildersteeg en omgeving	x	x	x	x	x	x	x	x	.	.
050516	Wijk 16 Vissershoek	9	6	0	1	2	1	2	6 939	2	1 934
05051600	Van Ravesteijn-erf en omgeving	9	6	0	1	1	1	2	6 003	2	1 945
05051601	Van den Broek-erf en omgeving	9	5	0	1	2	2	1	9 054	2	1 914
050517	Wijk 17 Oudelandshoek	9	13	1	1	3	5	3	6 453	2	1 684
05051700	Amazone en omgeving	8	15	1	0	6	5	3	5 891	3	1 489
05051701	Palissander en omgeving	10	14	1	1	2	7	3	8 390	2	1 863
05051702	Azobe en omgeving	11	12	1	1	4	3	4	4 964	2	1 801
05051703	Iroko en omgeving	10	9	1	0	3	2	3	5 964	3	1 430
050518	Wijk 18 Industriegebied Staart	9	37	2	10	4	17	3	85	2	1 608
05051800	Maasstraat en omgeving	12	42	0	2	0	40	0	334	1	2 525
05051801	1e Merwedehaven en omgeving	x	x	x	x	x	x	x	x	3	1 059
05051802	2e Merwedehaven en omgeving	7	36	3	15	7	5	5	74	4	557

Tabel 9.2 (slot)
Allochtonen naar herkomstgroepering, bevolkingsdichtheid, stedelijkheid en omgevingsadressendichtheid, 2008

Wijk- en buurtindeling		Westerse allochtonen	Niet-westerse allochtonen						Bevolkingsdichtheid	Stedelijkheid	OAD
			totaal	Marokko	Ned. Antillen /Aruba	Suriname	Turkije	overig			
code	*naam*	*%*	*%*	*%*	*%*	*%*	*%*	*%*	*aantal*	*code*	*aantal*
050519	Wijk 19 Industriegebied West	9	5	0	0	1	1	2	243	4	797
05051900	Weeskinderendijk en Dokweg	5	6	0	1	1	2	4	1 232	2	2 473
05051901	Handelskade en 's-Gravendeelsedijk	x	x	x	x	x	x	x	x	3	1 441
05051902	Voltastraat en omgeving De Put	x	x	x	x	x	x	x	x	2	1 879
05051903	Louterbloemen	6	9	x	x	x	x	x	341	3	1 151
05051904	Wilhelminahaven	x	x	x	x	x	x	x	x	4	780
05051905	Julianahaven	x	x	x	x	x	x	x	17	3	1 068
05051906	Krabbegors	x	x	x	x	x	x	x	x	5	449
05051907	Krabbepolder	x	x	x	x	x	x	x	x	5	97
05051908	Dordtse Hout	11	3	0	0	1	0	2	2 898	2	1 618
05051909	Wieldrecht	2	7	1	0	4	0	2	1 413	5	399
05051910	Dordtse Kil I	x	x	x	x	x	x	x	27	5	342
05051911	Amstelwijck-West	x	x	x	x	x	x	x	x	5	324
05051912	Schotman terrein	x	x	x	x	x	x	x	175	4	632
05051913	Lokatie Refaja	x	x	x	x	x	x	x	x	3	1 011
05051914	Amstelwijck	x	x	x	x	x	x	x	x	4	727
05051915	Tweede Tol	4	1	x	x	x	x	x	195	5	119
05051916	Dordtse Kil II	x	x	x	x	x	x	x	90	5	285
05051917	Dordtse Kil III	10	5	1	1	1	1	2	295	5	111
05051918	Oostkil	x	x	x	x	x	x	x	x	5	162
050598	Wijk 98 Verspreide bebouwing	5	3	1	1	1	0	1	31	4	563
05059800	Merwelanden	x	x	x	x	x	x	x	1	5	272
05059801	3e Merwedehaven	x	x	x	x	x	x	x	x	5	212
05059802	De Hoven	6	4	0	1	1	1	1	2 111	4	904
05059803	Zuidpolder	7	0	x	x	x	x	x	118	4	891
05059804	Dordtse Biesbosch	3	3	2	1	0	0	1	13	5	121
05059805	Bovenpolder	3	1	x	x	x	x	x	34	5	406

Tabel 9.3

Particuliere huishoudens en bevolking naar burgerlijke staat, 2008

Wijk- en buurtindeling		Particuliere huishoudens					Burgerlijke staat			
		totaal	gemiddelde grootte	eenpersoons	zonder kinderen	met kinderen	ongehuwd	gehuwd	gescheiden	verwedduwd
code	*naam*	*aantal*	*aantal*	*%*	*%*	*%*	*%*	*%*	*%*	*%*
0505	Dordrecht	53 560	2,2	37	28	34	46	41	7	6
050500	Wijk 00 Historische Binnenstad	4 620	1,7	54	28	18	52	31	12	4
05050000	Nieuwe Haven en omgeving	480	1,7	50	33	18	46	40	9	6
05050001	Groenmarkt en omgeving	370	1,8	45	35	20	48	37	12	3
05050002	Grote Markt en omgeving	370	1,4	72	19	9	62	22	12	3
05050003	Wijnstraat en omgeving	280	1,7	51	34	16	47	38	12	3
05050004	Kalkhaven	110	1,5	60	32	8	42	42	8	7
05050005	Achterhakkers en omgeving	170	2,1	31	47	22	35	54	6	5
05050006	Bleijenhoek	1 260	1,8	53	25	23	52	30	12	6
05050007	Boogjes en omgeving	510	1,6	61	20	19	64	21	12	2
05050008	Lombard en omgeving	250	1,7	52	28	20	58	27	13	2
05050009	Centrum	590	1,6	60	27	13	53	24	17	5
05050010	Augustijnenkamp en omgeving	230	1,8	47	29	23	52	30	15	3
050501	Wijk 01 19e Eeuwse Schil	3 910	2,0	47	26	27	49	37	10	4
05050100	Lijnbaan	590	2,3	34	28	38	45	42	9	3
05050101	Park Merwestein en omgeving	480	2,0	47	24	29	49	39	9	3
05050102	Geldelozepad en omgeving	300	1,8	51	29	20	55	35	8	2
05050103	Rozenhof en omgeving	380	1,7	57	25	18	56	31	9	4
05050104	Beverwijcksplein en omgeving	310	1,6	67	20	13	42	26	16	16
05050105	Burgemeester de Raadtsingel en omgeving	200	2,0	51	30	19	53	36	8	4
05050106	Kon. Wilhelminastraat en omgeving	300	2,0	44	34	23	40	42	8	9
05050107	Kasperspad en omgeving	550	1,9	50	25	25	50	32	13	5
05050108	Matena's Pad en omgeving	470	2,1	41	27	33	48	38	10	3
05050109	Merwestein-Noord	320	2,4	33	26	41	54	39	6	2
050502	Wijk 02 Oud-Krispijn	4 950	2,3	36	25	39	52	38	7	3
05050200	Zuidendijk	80	2,5	24	26	50	48	46	4	3
05050201	Viottakade en omgeving	940	2,3	29	33	38	47	44	6	4
05050202	Erasmuslaan en omgeving	330	2,6	23	31	46	48	44	5	3
05050203	Breitnerstraat en omgeving	730	2,4	27	25	48	53	36	8	3
05050204	Jacob Marisstraat en omgeving	730	2,2	40	22	39	51	37	9	3
05050205	Krispijnse Driehoek	890	2,2	42	19	39	56	32	9	4
05050206	Jacob Catsstraat en omgeving	820	2,2	42	24	34	53	39	6	3
05050207	Rembrandtlaan en omgeving	430	1,8	53	24	24	55	29	12	4
050503	Wijk 03 Nieuw-krispijn	2 550	2,1	43	25	32	47	36	8	9
05050300	Pr. Bernhardstraat en omgeving	830	2,2	39	27	34	47	40	7	7
05050301	Waldeck Pyrmontweg en omgeving	500	1,8	48	20	32	57	26	13	5
05050302	Anna Paulownastraat en omgeving	270	2,4	28	28	44	48	37	10	6
05050303	Emmastraat en omgeving	380	2,3	35	30	35	51	42	6	2
05050304	Bloemenbuurt	280	2,2	37	27	36	54	36	8	2
05050305	Weizigtpark	270	1,3	82	14	4	15	22	6	57
05050306	Nieuweweg en omgeving	20	2,4	17	52	30	23	70	4	4
050504	Wijk 04 Land van Valk	1 420	2,4	30	31	40	50	41	5	3
05050400	Hoekenessestraat en omgeving	280	2,4	31	31	38	53	40	5	3
05050401	Standhasenstraat en omgeving	600	2,3	32	28	41	47	43	6	4
05050402	Heysterbachstraat en omgeving	370	2,5	28	31	42	53	41	4	2
05050403	Maria Montessorilaan en omgeving	130	2,2	27	38	35	53	38	4	6
05050404	Sportterreinen Krommedijk	30	2,5	10	52	39	42	46	4	8
050505	Wijk 05 Indische- en Vogelbuurt	3 450	2,1	44	23	33	53	34	8	5
05050500	Wantijpark en omgeving	180	2,0	38	39	22	32	52	5	11
05050501	Transvaalstraat en omgeving	560	1,9	51	24	25	57	32	8	3
05050502	Indische Buurt-Zuid	520	2,2	39	28	33	53	36	8	3
05050503	Indische Buurt-Noord	480	2,4	40	21	38	51	40	5	3
05050504	Boeroestraat en omgeving	410	2,7	22	26	53	51	42	5	2
05050505	Vogelplein-Aalscholverstraat en omgeving	1 300	1,8	52	19	29	55	26	11	7
050506	Wijk 06 Staart-West	1 100	2,0	41	27	32	52	35	9	3
05050600	Plein 1940-1945 en omgeving	130	2,4	28	32	40	44	48	5	3
05050601	Beekmanstraat en omgeving	420	1,9	45	26	29	53	32	11	4
05050602	Noorderkwartier	320	1,9	49	21	30	59	28	11	2
05050603	Amerstraat en omgeving	220	2,2	31	34	35	48	41	9	2
050507	Wijk 07 Staart-Oost	1 520	1,9	47	29	24	39	41	9	12
05050700	Spaarbekken	10	1,6	55	36	9	x	x	x	x
05050701	Merwedepolder-West	650	1,8	50	27	23	49	35	10	6
05050702	Merwedepolder-Oost	860	1,9	44	31	25	32	44	8	16

Tabel 9.3 (vervolg)

Particuliere huishoudens en bevolking naar burgerlijke staat, 2008

Wijk- en buurtindeling		Particuliere huishoudens					Burgerlijke staat			
		totaal	gemiddelde grootte	eenpersoons	zonder kinderen	met kinderen	ongehuwd	gehuwd	gescheiden	verwedduwd
code	*naam*	*aantal*	*aantal*	*%*	*%*	*%*	*%*	*%*	*%*	*%*
050508	Wijk 08 Wielwijk	2 730	1,9	48	22	31	50	31	11	8
05050800	Admiraalsplein	420	1,5	60	30	10	30	38	11	21
05050801	Van Kinsbergenstraat en omgeving	760	1,9	47	22	31	48	32	12	8
05050802	Cornelis Evertsenstraat en omgeving	490	1,7	56	19	26	53	27	13	8
05050803	Dorus Rijkersstraat en omgeving	250	2,3	39	20	41	59	31	8	3
05050804	Van Ewijckstraat en omgeving	600	2,1	44	20	37	57	29	10	4
05050805	Zeehavenlaan en omgeving	210	2,4	27	21	51	56	33	8	3
05050806	Laan van Verenigde Naties Noord	0	x	x	x	x	x	x	x	x
050509	Wijk 09 Crabbehof	3 780	1,8	51	25	24	51	30	10	9
05050900	Crabbehof-Zuid	2 250	1,8	51	24	26	49	30	11	9
05050901	Crabbehof-Noord	1 530	1,8	50	27	23	52	30	9	8
050510	Wijk 10 Zuidhoven	400	2,0	46	32	22	28	45	7	20
05051000	Zuidhoven	400	2,0	46	32	22	28	45	7	20
050511	Wijk 11 Sterrenburg 1	2 800	1,9	45	31	25	38	43	8	10
05051100	Sterrenburg 1-West	730	2,0	41	37	22	30	52	6	11
05051101	Sterrenburg 1-Oost	2 080	1,9	46	28	25	41	40	9	10
050512	Wijk 12 Sterrenburg 2	2 720	2,2	32	35	33	37	49	7	8
05051200	Waterman en omgeving	960	2,2	33	35	32	35	51	5	9
05051201	Driehoek en omgeving	480	2,7	13	37	50	40	53	5	3
05051202	Blaauwweg en omgeving	800	2,0	39	36	25	35	45	10	9
05051203	Minnaertweg en omgeving	450	2,2	34	32	33	41	44	7	9
05051204	Sportterreinen Schenkeldijk	20	2,3	38	19	43	x	x	x	x
050513	Wijk 13 Sterrenburg 3	4 230	2,3	27	33	39	44	47	6	3
05051300	Wittenstein en omgeving	1 300	2,6	18	34	48	43	50	5	2
05051301	Mildenburg en omgeving	870	2,3	28	34	38	43	47	6	4
05051302	Zuilenburg en omgeving	780	2,1	35	34	30	43	44	7	5
05051303	Vredenburg en omgeving	1 280	2,3	31	32	37	45	45	7	3
050514	Wijk 14 Dubbeldam	4 340	2,4	24	38	37	36	52	4	8
05051400	Bedrijventerrein Groene Zoom	0	x	x	x	x	x	x	x	x
05051401	Vissersdijk-West	20	3,1	8	40	52	49	49	1	1
05051402	Vissersdijk-Beneden	70	2,9	12	33	55	42	53	4	1
05051403	Vissersdijk-Oost	150	3,6	5	16	79	51	46	2	1
05051404	Egstraat en omgeving	10	x	x	x	x	x	x	x	x
05051405	Oudendijk en omgeving	20	1,2	84	8	8	77	5	18	0
05051406	Vissersdijk-Noord	0	x	x	x	x	x	x	x	x
05051407	Oud-Dubbeldam	1 030	2,4	24	39	38	37	53	4	7
05051408	Albert Schweitzerplaats	0	x	x	x	x	x	x	x	x
05051409	Lokatie K. Lotsyweg	0	x	x	x	x	x	x	x	x
05051410	Bastion lokatie	0	x	x	x	x	x	x	x	x
05051411	Dubbeldam-Noord	1 320	2,3	28	36	36	34	50	4	11
05051412	Dubbeldam-Zuid	1 710	2,4	23	42	34	31	55	5	9
050515	Wijk 15 Stadspolder	3 620	2,6	26	23	52	48	42	7	2
05051500	Suze Groeneweg-erf en omgeving	410	2,2	41	20	39	46	40	10	4
05051501	Joke Smit-erf en omgeving	370	2,5	24	28	48	44	46	8	2
05051502	Pearl Buck-erf en omgeving	1 440	2,4	33	20	47	51	38	8	2
05051503	Aletta Jacobs-erf en omgeving	710	2,9	15	23	62	47	46	6	2
05051504	Johanna Naber-erf en omgeving	690	2,9	13	27	60	47	45	6	2
05051505	Bildersteeg en omgeving	0	x	x	x	x	x	x	x	x
050516	Wijk 16 Vissershoek	2 000	2,4	25	34	41	39	50	5	6
05051600	Van Ravesteijn-erf en omgeving	1 300	2,3	30	36	34	37	50	5	8
05051601	Van den Broek-erf en omgeving	700	2,8	17	30	53	42	50	4	3
050517	Wijk 17 Oudelandshoek	2 170	2,9	15	26	59	48	46	4	2
05051700	Amazone en omgeving	590	2,9	17	26	57	48	46	4	2
05051701	Palissander en omgeving	860	2,9	17	24	59	47	46	5	2
05051702	Azobe en omgeving	370	2,8	14	31	55	50	43	6	2
05051703	Iroko en omgeving	360	3,2	8	23	69	49	47	3	1
050518	Wijk 18 Industriegebied Staart	40	1,8	49	35	16	61	25	14	0
05051800	Maasstraat en omgeving	30	1,9	56	26	19	60	36	4	0
05051801	1e Merwedehaven en omgeving	0	x	x	x	x	x	x	x	x
05051802	2e Merwedehaven en omgeving	10	x	x	x	x	61	20	20	0

Tabel 9.3 (slot)

Particuliere huishoudens en bevolking naar burgerlijke staat, 2008

Wijk- en buurtindeling		Particuliere huishoudens					Burgerlijke staat			
		totaal	gemiddelde grootte	eenpersoons	zonder kinderen	met kinderen	ongehuwd	gehuwd	gescheiden	verweduwd
code	*naam*	*aantal*	*aantal*	*%*	*%*	*%*	*%*	*%*	*%*	*%*
050519	Wijk 19 Industriegebied West	700	2,6	21	36	43	46	48	4	2
05051900	Weeskinderendijk en Dokweg	100	1,9	48	30	21	64	29	5	1
05051901	Handelskade en 's-Gravendeelsedijk	0	x	x	x	x	x	x	x	x
05051902	Voltastraat en omgeving De Put	0	x	x	x	x	x	x	x	x
05051903	Louterbloemen	30	2,6	23	27	50	42	54	4	0
05051904	Wilhelminahaven	0	x	x	x	x	x	x	x	x
05051905	Julianahaven	10	x	x	x	x	x	x	x	x
05051906	Krabbegors	0	x	x	x	x	x	x	x	x
05051907	Krabbepolder	0	x	x	x	x	x	x	x	x
05051908	Dordtse Hout	270	2,9	10	39	51	40	56	2	1
05051909	Wieldrecht	70	2,3	29	36	36	44	49	2	4
05051910	Dordtse Kil I	10	2,0	30	50	20	x	x	x	x
05051911	Amstelwijck-West	0	x	x	x	x	x	x	x	x
05051912	Schotman terrein	10	2,2	33	33	33	x	x	x	x
05051913	Lokatie Refaja	0	x	x	x	x	x	x	x	x
05051914	Amstelwijck	0	x	x	x	x	x	x	x	x
05051915	Tweede Tol	20	2,8	8	44	48	39	51	7	3
05051916	Dordtse Kil II	20	2,7	22	39	39	x	x	x	x
05051917	Dordtse Kil III	140	2,7	13	36	51	52	40	5	2
05051918	Oostkil	0	x	x	x	x	x	x	x	x
050598	Wijk 98 Verspreide bebouwing	490	3,0	13	30	57	46	49	3	2
05059800	Merwelanden	10	1,7	36	64	0	x	x	x	x
05059801	3e Merwedehaven	0	x	x	x	x	x	x	x	x
05059802	De Hoven	250	3,4	7	18	75	52	44	2	1
05059803	Zuidpolder	20	3,4	16	20	64	51	43	5	1
05059804	Dordtse Biesbosch	150	2,5	23	41	36	38	53	6	4
05059805	Bovenpolder	60	2,6	8	52	40	31	64	3	2

Tabel 9.4
Motorvoertuigen en oppervlakte, 2008

Wijk- en buurtindeling		Motorvoertuigen					Oppervlakte		
		personenauto's			bedrijfs-	motor-			
		totaal	per huis-houden	per km²	motor-voertuigen	twee-wielers	totaal	land	water
code	*naam*	*aantal*	*aantal*	*aantal*	*aantal*	*aantal*	*ha*	*ha*	*ha*
0505	Dordrecht	49 585	0,9	627	8 710	3 185	9 945	7 912	2 033
050500	Wijk 00 Historische Binnenstad	2 915	0,6	3 812	395	215	110	77	33
05050000	Nieuwe Haven en omgeving	380	0,8	5 677	30	25	20	7	13
05050001	Groenmarkt en omgeving	365	1,0	4 883	60	30	10	8	2
05050002	Grote Markt en omgeving	160	0,4	3 975	15	10	4	4	0
05050003	Wijnstraat en omgeving	165	0,6	3 241	20	20	7	5	2
05050004	Kalkhaven	120	1,1	3 970	25	15	13	3	10
05050005	Achterhakkers en omgeving	155	0,9	2 348	30	5	8	7	1
05050006	Bleijenhoek	730	0,6	4 666	105	35	20	16	4
05050007	Boogjes en omgeving	215	0,4	3 572	20	25	6	6	0
05050008	Lombard en omgeving	145	0,6	3 496	25	15	4	4	-
05050009	Centrum	350	0,6	2 762	50	25	13	13	0
05050010	Augustijnenkamp en omgeving	135	0,6	2 594	20	10	5	5	0
050501	Wijk 01 19e Eeuwse Schil	2 800	0,7	2 348	395	210	129	119	10
05050100	Lijnbaan	450	0,8	2 224	30	20	29	20	9
05050101	Park Merwestein en omgeving	355	0,7	1 653	20	15	22	22	-
05050102	Geldelozepad en omgeving	235	0,8	2 460	55	25	10	10	-
05050103	Rozenhof en omgeving	280	0,7	4 428	30	25	6	6	-
05050104	Beverwijcksplein en omgeving	125	0,4	1 214	10	5	10	10	-
05050105	Burgemeester de Raadtsingel en omgeving	190	0,9	1 344	10	10	14	14	-
05050106	Kon. Wilhelminastraat en omgeving	210	0,7	3 544	95	10	6	6	-
05050107	Kasperspad en omgeving	355	0,6	2 535	65	35	15	14	1
05050108	Matena's Pad en omgeving	300	0,6	3 606	35	15	9	8	0
05050109	Merwestein-Noord	295	0,9	3 413	40	50	9	9	-
050502	Wijk 02 Oud-Krispijn	3 625	0,7	2 965	265	215	122	122	-
05050200	Zuidendijk	100	1,3	1 410	15	10	7	7	-
05050201	Viottakade en omgeving	860	0,9	2 973	70	55	29	29	-
05050202	Erasmuslaan en omgeving	310	0,9	2 204	20	25	14	14	-
05050203	Breitnerstraat en omgeving	535	0,7	3 597	30	30	15	15	-
05050204	Jacob Marisstraat en omgeving	470	0,6	2 597	30	20	18	18	-
05050205	Krispijnse Driehoek	505	0,6	3 803	35	15	13	13	-
05050206	Jacob Catsstraat en omgeving	610	0,7	3 784	60	40	16	16	-
05050207	Rembrandtlaan en omgeving	235	0,5	2 366	5	20	10	10	-
050503	Wijk 03 Nieuw-krispijn	1 610	0,6	1 666	145	80	98	97	2
05050300	Pr. Bernhardstraat en omgeving	535	0,6	2 933	40	20	18	18	-
05050301	Waldeck Pyrmontweg en omgeving	255	0,5	1 792	15	15	14	14	0
05050302	Anna Paulownastraat en omgeving	220	0,8	2 614	30	10	9	8	0
05050303	Emmastraat en omgeving	280	0,7	3 911	35	25	7	7	0
05050304	Bloemenbuurt	205	0,7	2 763	20	10	8	8	-
05050305	Weizigtpark	70	0,3	303	0	0	24	24	-
05050306	Nieuweweg en omgeving	35	x	x	0	5	19	17	1
050504	Wijk 04 Land van Valk	1 260	0,9	1 313	115	100	97	96	1
05050400	Hoekenessestraat en omgeving	265	0,9	3 430	10	25	8	8	-
05050401	Standhasenstraat en omgeving	505	0,8	3 348	40	35	15	15	-
05050402	Heysterbachstraat en omgeving	340	0,9	3 675	30	25	9	9	0
05050403	Maria Montessorilaan en omgeving	120	0,9	408	30	5	29	29	0
05050404	Sportterreinen Krommedijk	30	x	x	5	5	36	35	1
050505	Wijk 05 Indische- en Vogelbuurt	2 420	0,7	1 336	200	205	203	181	22
05050500	Wantijpark en omgeving	185	1,1	189	10	10	120	98	22
05050501	Transvaalstraat en omgeving	375	0,7	4 436	25	35	8	8	-
05050502	Indische Buurt-Zuid	445	0,9	3 323	70	30	14	14	-
05050503	Indische Buurt-Noord	295	0,6	2 693	30	25	11	11	-
05050504	Boeroestraat en omgeving	385	0,9	5 635	20	60	7	7	-
05050505	Vogelplein-Aalscholverstraat en omgeving	730	0,6	1 700	40	40	43	43	0
050506	Wijk 06 Staart-West	855	0,8	2 545	100	45	36	34	3
05050600	Plein 1940-1945 en omgeving	100	0,8	1 959	10	5	6	5	0
05050601	Beekmanstraat en omgeving	345	0,8	1 984	55	10	18	17	1
05050602	Noorderkwartier	215	0,7	3 601	20	10	7	6	1
05050603	Amerstraat en omgeving	200	0,9	3 794	15	20	6	5	1
050507	Wijk 07 Staart-Oost	1 140	0,7	1 231	80	65	167	93	74
05050700	Spaarbekken	0	x	x	0	0	106	41	65
05050701	Merwedepolder-West	525	0,8	2 630	30	30	25	20	5
05050702	Merwedepolder-Oost	615	0,7	1 922	50	40	37	32	4

Tabel 9.4 (vervolg)
Motorvoertuigen en oppervlakte, 2008

Wijk- en buurtindeling		Motorvoertuigen					Oppervlakte		
		personenauto's			bedrijfs-	motor-			
		totaal	per huis-houden	per km²	motor-voertuigen	twee-wielers	totaal	land	water
code	*naam*	*aantal*	*aantal*	*aantal*	*aantal*	*aantal*	*ha*	*ha*	*ha*
050508	Wijk 08 Wielwijk	1 435	0,5	1 319	140	80	109	109	-
05050800	Admiraalsplein	190	0,5	3 060	20	10	6	6	-
05050801	Van Kinsbergenstraat en omgeving	495	0,6	1 358	45	35	36	36	-
05050802	Cornelis Evertsenstraat en omgeving	200	0,4	1 021	15	5	20	20	-
05050803	Dorus Rijkersstraat en omgeving	135	0,5	1 311	10	5	10	10	-
05050804	Van Ewijckstraat en omgeving	265	0,4	2 296	20	10	12	12	-
05050805	Zeehavenlaan en omgeving	150	0,7	1 231	30	15	12	12	-
05050806	Laan van Verenigde Naties Noord	0	x	x	0	0	13	13	-
050509	Wijk 09 Crabbehof	2 175	0,6	2 379	120	115	91	91	-
05050900	Crabbehof-Zuid	1 300	0,6	1 998	90	65	65	65	-
05050901	Crabbehof-Noord	870	0,6	3 328	35	50	26	26	-
050510	Wijk 10 Zuidhoven	355	0,9	1 049	20	25	34	34	-
05051000	Zuidhoven	355	0,9	1 049	20	25	34	34	-
050511	Wijk 11 Sterrenburg 1	1 975	0,7	2 299	145	105	86	86	0
05051100	Sterrenburg 1-West	660	0,9	1 952	70	35	34	34	-
05051101	Sterrenburg 1-Oost	1 315	0,6	2 524	75	70	53	52	0
050512	Wijk 12 Sterrenburg 2	2 405	0,9	1 556	145	125	154	154	-
05051200	Waterman en omgeving	855	0,9	2 533	35	55	34	34	-
05051201	Driehoek en omgeving	535	1,1	2 656	30	35	20	20	-
05051202	Blaauwweg en omgeving	575	0,7	2 071	45	20	28	28	-
05051203	Minnaertweg en omgeving	405	0,9	2 315	30	10	18	18	-
05051204	Sportterreinen Schenkeldijk	30	x	x	10	5	55	55	-
050513	Wijk 13 Sterrenburg 3	4 400	1,0	3 247	215	345	139	136	3
05051300	Wittenstein en omgeving	1 485	1,1	2 863	70	105	54	52	3
05051301	Mildenburg en omgeving	920	1,1	2 825	50	85	33	32	0
05051302	Zuilenburg en omgeving	685	0,9	3 352	35	45	20	20	-
05051303	Vredenburg en omgeving	1 315	1,0	4 270	60	110	31	31	1
050514	Wijk 14 Dubbeldam	4 790	1,1	1 187	555	375	408	403	5
05051400	Bedrijventerrein Groene Zoom	60	x	x	40	0	8	8	-
05051401	Vissersdijk-West	40	x	x	15	5	19	19	-
05051402	Vissersdijk-Beneden	120	1,8	1 510	30	20	8	8	-
05051403	Vissersdijk-Oost	185	1,3	1 451	15	25	13	13	-
05051404	Egstraat en omgeving	75	x	x	75	10	10	10	-
05051405	Oudendijk en omgeving	45	x	x	20	0	11	11	-
05051406	Vissersdijk-Noord	0	x	x	0	0	5	5	-
05051407	Oud-Dubbeldam	1 125	1,1	835	160	105	139	134	4
05051408	Albert Schweitzerplaats	5	x	x	0	0	14	14	0
05051409	Lokatie K. Lotsyweg	0	x	x	0	0	14	14	-
05051410	Bastion lokatie	70	x	x	15	0	10	10	-
05051411	Dubbeldam-Noord	1 290	1,0	1 827	90	85	71	71	0
05051412	Dubbeldam-Zuid	1 775	1,0	2 038	95	125	87	87	-
050515	Wijk 15 Stadspolder	3 495	1,0	3 015	145	275	121	116	6
05051500	Suze Groeneweg-erf en omgeving	315	0,8	2 743	10	20	11	11	-
05051501	Joke Smit-erf en omgeving	355	0,9	2 797	15	25	13	13	0
05051502	Pearl Buck-erf en omgeving	1 260	0,9	3 627	65	110	36	35	1
05051503	Aletta Jacobs-erf en omgeving	790	1,1	4 420	20	60	19	18	1
05051504	Johanna Naber-erf en omgeving	775	1,1	2 938	35	60	30	26	3
05051505	Bildersteeg en omgeving	0	x	x	0	0	13	13	0
050516	Wijk 16 Vissershoek	1 930	1,0	2 725	90	165	78	71	7
05051600	Van Ravesteijn-erf en omgeving	1 210	0,9	2 462	60	85	56	49	7
05051601	Van den Broek-erf en omgeving	720	1,0	3 322	30	85	22	22	-
050517	Wijk 17 Oudelandshoek	2 365	1,1	2 411	125	215	101	98	3
05051700	Amazone en omgeving	595	1,0	2 080	35	50	29	29	-
05051701	Palissander en omgeving	920	1,1	3 133	50	90	29	29	-
05051702	Azobe en omgeving	405	1,1	1 898	15	40	24	21	3
05051703	Iroko en omgeving	450	1,3	2 362	25	35	19	19	0
050518	Wijk 18 Industriegebied Staart	130	x	x	160	15	271	171	100
05051800	Maasstraat en omgeving	15	x	x	5	10	34	15	19
05051801	1e Merwedehaven en omgeving	10	x	x	0	0	56	32	24
05051802	2e Merwedehaven en omgeving	100	x	x	155	5	181	124	58

Tabel 9.4 (slot)
Motorvoertuigen en oppervlakte, 2008

Wijk- en buurtindeling		Motorvoertuigen					Oppervlakte		
		personenauto's			bedrijfs-motor-voertuigen	motor-twee-wielers			
		totaal	per huis-houden	per km²			totaal	land	water
code	*naam*	*aantal*	*aantal*	*aantal*	*aantal*	*aantal*	*ha*	*ha*	*ha*
050519	Wijk 19 Industriegebied West	6 380	x	x	2 920	120	946	740	206
05051900	Weeskinderendijk en Dokweg	95	1,0	619	50	30	20	16	5
05051901	Handelskade en 's-Gravendeelsedijk	4 320	x	x	1 515	5	36	18	18
05051902	Voltastraat en omgeving De Put	5	x	x	15	0	9	9	-
05051903	Louterbloemen	130	x	x	110	5	20	20	-
05051904	Wilhelminahaven	0	x	x	0	0	59	27	32
05051905	Julianahaven	200	x	x	75	0	113	82	31
05051906	Krabbegors	10	x	x	5	0	46	26	20
05051907	Krabbepolder	110	x	x	285	0	102	56	47
05051908	Dordtse Hout	350	1,3	1 287	10	20	28	27	1
05051909	Wieldrecht	125	1,8	1 113	35	10	15	11	4
05051910	Dordtse Kil I	195	x	x	375	0	83	74	9
05051911	Amstelwijck-West	55	x	x	20	0	29	27	2
05051912	Schotman terrein	0	x	x	0	0	15	15	1
05051913	Lokatie Refaja	0	x	x	0	0	26	24	2
05051914	Amstelwijck	10	x	x	0	0	47	47	0
05051915	Tweede Tol	30	x	x	5	10	36	36	0
05051916	Dordtse Kil II	475	x	x	295	5	62	53	9
05051917	Dordtse Kil III	270	1,9	207	115	35	154	130	24
05051918	Oostkil	0	x	x	0	0	45	45	-
050598	Wijk 98 Verspreide bebouwing	645	1,3	13	220	55	6 360	4 885	1 475
05059800	Merwelanden	10	x	x	5	0	1 924	1 356	568
05059801	3e Merwedehaven	0	x	x	5	0	92	82	10
05059802	De Hoven	305	1,2	758	40	30	41	40	0
05059803	Zuidpolder	30	x	x	10	5	71	71	-
05059804	Dordtse Biesbosch	235	1,6	8	120	15	3 746	2 866	879
05059805	Bovenpolder	60	1,0	13	40	5	487	470	17

Tabel 9.5
Woningen en agrarische bedrijven, 2008

Wijk- en buurtindeling		Woning-voorraad	Agrarische bedrijven naar hoofdtype			
			totaal	gewassen	veeteelt	combinatie
code	*naam*	*aantal*	*aantal*	*%*	*%*	*%*
0505	Dordrecht	52 805	60	51	39	10
050500	Wijk 00 Historische Binnenstad	4 390	0	x	x	x
05050000	Nieuwe Haven en omgeving	425	0	x	x	x
05050001	Groenmarkt en omgeving	355	0	x	x	x
05050002	Grote Markt en omgeving	360	0	x	x	x
05050003	Wijnstraat en omgeving	250	0	x	x	x
05050004	Kalkhaven	110	0	x	x	x
05050005	Achterhakkers en omgeving	185	0	x	x	x
05050006	Bleijenhoek	1 205	0	x	x	x
05050007	Boogjes en omgeving	455	0	x	x	x
05050008	Lombard en omgeving	235	0	x	x	x
05050009	Centrum	590	0	x	x	x
05050010	Augustijnenkamp en omgeving	220	0	x	x	x
050501	Wijk 01 19e Eeuwse Schil	3 720	0	x	x	x
05050100	Lijnbaan	575	0	x	x	x
05050101	Park Merwestein en omgeving	345	0	x	x	x
05050102	Geldelozepad en omgeving	340	0	x	x	x
05050103	Rozenhof en omgeving	380	0	x	x	x
05050104	Beverwijcksplein en omgeving	310	0	x	x	x
05050105	Burgemeester de Raadtsingel en omgeving	180	0	x	x	x
05050106	Kon. Wilhelminastraat en omgeving	305	0	x	x	x
05050107	Kasperspad en omgeving	540	0	x	x	x
05050108	Matena's Pad en omgeving	445	0	x	x	x
05050109	Merwestein-Noord	300	0	x	x	x
050502	Wijk 02 Oud-Krispijn	4 925	0	x	x	x
05050200	Zuidendijk	80	0	x	x	x
05050201	Viottakade en omgeving	930	0	x	x	x
05050202	Erasmuslaan en omgeving	345	0	x	x	x
05050203	Breitnerstraat en omgeving	725	0	x	x	x
05050204	Jacob Marisstraat en omgeving	765	0	x	x	x
05050205	Krispijnse Driehoek	885	0	x	x	x
05050206	Jacob Catsstraat en omgeving	780	0	x	x	x
05050207	Rembrandtlaan en omgeving	420	0	x	x	x
050503	Wijk 03 Nieuw-krispijn	2 585	0	x	x	x
05050300	Pr. Bernhardstraat en omgeving	820	0	x	x	x
05050301	Waldeck Pyrmontweg en omgeving	495	0	x	x	x
05050302	Anna Paulownastraat en omgeving	310	0	x	x	x
05050303	Emmastraat en omgeving	355	0	x	x	x
05050304	Bloemenbuurt	295	0	x	x	x
05050305	Weizigtpark	290	0	x	x	x
05050306	Nieuweweg en omgeving	25	0	x	x	x
050504	Wijk 04 Land van Valk	1 410	0	x	x	x
05050400	Hoekenessestraat en omgeving	280	0	x	x	x
05050401	Standhasenstraat en omgeving	600	0	x	x	x
05050402	Heysterbachstraat en omgeving	370	0	x	x	x
05050403	Maria Montessorilaan en omgeving	125	0	x	x	x
05050404	Sportterreinen Krommedijk	30	0	x	x	x
050505	Wijk 05 Indische- en Vogelbuurt	3 265	0	x	x	x
05050500	Wantijpark en omgeving	170	0	x	x	x
05050501	Transvaalstraat en omgeving	520	0	x	x	x
05050502	Indische Buurt-Zuid	515	0	x	x	x
05050503	Indische Buurt-Noord	385	0	x	x	x
05050504	Boeroestraat en omgeving	405	0	x	x	x
05050505	Vogelplein-Aalscholverstraat en omgeving	1 270	0	x	x	x
050506	Wijk 06 Staart-West	1 090	0	x	x	x
05050600	Plein 1940-1945 en omgeving	130	0	x	x	x
05050601	Beekmanstraat en omgeving	415	0	x	x	x
05050602	Noorderkwartier	320	0	x	x	x
05050603	Amerstraat en omgeving	225	0	x	x	x
050507	Wijk 07 Staart-Oost	1 560	0	x	x	x
05050700	Spaarbekken	0	0	x	x	x
05050701	Merwedepolder-West	665	0	x	x	x
05050702	Merwedepolder-Oost	895	0	x	x	x

Tabel 9.5 (vervolg)
Woningen en agrarische bedrijven, 2008

Wijk- en buurtindeling		Woning-voorraad	Agrarische bedrijven naar hoofdtype			
			totaal	gewassen	veeteelt	combinatie
code	*naam*	*aantal*	*aantal*	*%*	*%*	*%*
050508	Wijk 08 Wielwijk	2 740	0	x	x	x
05050800	Admiraalsplein	470	0	x	x	x
05050801	Van Kinsbergenstraat en omgeving	755	0	x	x	x
05050802	Cornelis Evertsenstraat en omgeving	405	0	x	x	x
05050803	Dorus Rijkersstraat en omgeving	280	0	x	x	x
05050804	Van Ewijckstraat en omgeving	635	0	x	x	x
05050805	Zeehavenlaan en omgeving	200	0	x	x	x
05050806	Laan van Verenigde Naties Noord	0	0	x	x	x
050509	Wijk 09 Crabbehof	3 835	0	x	x	x
05050900	Crabbehof-Zuid	2 245	0	x	x	x
05050901	Crabbehof-Noord	1 585	0	x	x	x
050510	Wijk 10 Zuidhoven	425	0	x	x	x
05051000	Zuidhoven	425	0	x	x	x
050511	Wijk 11 Sterrenburg 1	2 760	0	x	x	x
05051100	Sterrenburg 1-West	715	0	x	x	x
05051101	Sterrenburg 1-Oost	2 045	0	x	x	x
050512	Wijk 12 Sterrenburg 2	2 675	0	x	x	x
05051200	Waterman en omgeving	965	0	x	x	x
05051201	Driehoek en omgeving	480	0	x	x	x
05051202	Blaauwweg en omgeving	785	0	x	x	x
05051203	Minnaertweg en omgeving	430	0	x	x	x
05051204	Sportterreinen Schenkeldijk	15	0	x	x	x
050513	Wijk 13 Sterrenburg 3	4 270	0	x	x	x
05051300	Wittenstein en omgeving	1 300	0	x	x	x
05051301	Mildenburg en omgeving	880	0	x	x	x
05051302	Zuilenburg en omgeving	780	0	x	x	x
05051303	Vredenburg en omgeving	1 305	0	x	x	x
050514	Wijk 14 Dubbeldam	4 335	10	42	42	17
05051400	Bedrijventerrein Groene Zoom	5	0	x	x	x
05051401	Vissersdijk-West	25	0	x	x	x
05051402	Vissersdijk-Beneden	70	0	x	x	x
05051403	Vissersdijk-Oost	145	0	x	x	x
05051404	Egstraat en omgeving	5	0	x	x	x
05051405	Oudendijk en omgeving	0	0	x	x	x
05051406	Vissersdijk-Noord	0	0	x	x	x
05051407	Oud-Dubbeldam	1 050	5	x	x	x
05051408	Albert Schweitzerplaats	0	0	x	x	x
05051409	Lokatie K. Lotsyweg	0	0	x	x	x
05051410	Bastion lokatie	0	0	x	x	x
05051411	Dubbeldam-Noord	1 335	0	x	x	x
05051412	Dubbeldam-Zuid	1 700	0	x	x	x
050515	Wijk 15 Stadspolder	3 575	0	x	x	x
05051500	Suze Groeneweg-erf en omgeving	400	0	x	x	x
05051501	Joke Smit-erf en omgeving	370	0	x	x	x
05051502	Pearl Buck-erf en omgeving	1 410	0	x	x	x
05051503	Aletta Jacobs-erf en omgeving	715	0	x	x	x
05051504	Johanna Naber-erf en omgeving	685	0	x	x	x
05051505	Bildersteeg en omgeving	0	0	x	x	x
050516	Wijk 16 Vissershoek	2 000	0	x	x	x
05051600	Van Ravesteijn-erf en omgeving	1 310	0	x	x	x
05051601	Van den Broek-erf en omgeving	690	0	x	x	x
050517	Wijk 17 Oudelandshoek	2 085	0	x	x	x
05051700	Amazone en omgeving	530	0	x	x	x
05051701	Palissander en omgeving	830	0	x	x	x
05051702	Azobe en omgeving	365	0	x	x	x
05051703	Iroko en omgeving	355	0	x	x	x
050518	Wijk 18 Industriegebied Staart	40	0	x	x	x
05051800	Maasstraat en omgeving	30	0	x	x	x
05051801	1e Merwedehaven en omgeving	0	0	x	x	x
05051802	2e Merwedehaven en omgeving	10	0	x	x	x

Tabel 9.5 (slot)
Woningen en agrarische bedrijven, 2008

Wijk- en buurtindeling		Woning-voorraad	Agrarische bedrijven naar hoofdtype			
			totaal	gewassen	veeteelt	combinatie
code	*naam*	*aantal*	*aantal*	*%*	*%*	*%*
050519	Wijk 19 Industriegebied West	650	0	x	x	x
05051900	Weeskinderendijk en Dokweg	100	0	x	x	x
05051901	Handelskade en 's-Gravendeelsedijk	0	0	x	x	x
05051902	Voltastraat en omgeving De Put	0	0	x	x	x
05051903	Louterbloemen	20	0	x	x	x
05051904	Wilhelminahaven	5	0	x	x	x
05051905	Julianahaven	5	0	x	x	x
05051906	Krabbegors	0	0	x	x	x
05051907	Krabbepolder	0	0	x	x	x
05051908	Dordtse Hout	270	0	x	x	x
05051909	Wieldrecht	70	0	x	x	x
05051910	Dordtse Kil I	10	0	x	x	x
05051911	Amstelwijck-West	0	0	x	x	x
05051912	Schotman terrein	10	0	x	x	x
05051913	Lokatie Refaja	0	0	x	x	x
05051914	Amstelwijck	5	0	x	x	x
05051915	Tweede Tol	25	0	x	x	x
05051916	Dordtse Kil II	20	0	x	x	x
05051917	Dordtse Kil III	105	0	x	x	x
05051918	Oostkil	0	0	x	x	x
050598	Wijk 98 Verspreide bebouwing	480	40	57	33	10
05059800	Merwelanden	15	5	x	x	x
05059801	3e Merwedehaven	0	0	x	x	x
05059802	De Hoven	240	0	x	x	x
05059803	Zuidpolder	25	0	x	x	x
05059804	Dordtse Biesbosch	140	30	66	28	6
05059805	Bovenpolder	60	5	x	x	x

10. Gemeentelijke cijfers op de CBS-website

10.1 StatLine CBS Databank

Gratis bekijken, printen en opslaan

Via cbs.nl kunt u toegang krijgen tot StatLine, de elektronische databank van het CBS. In StatLine is statistische informatie over vele maatschappelijke en economische onderwerpen te vinden in de vorm van tabellen, grafieken en kaarten. Deze zijn gratis te bekijken, te printen en op te slaan. Gebruikers kunnen zoeken op trefwoorden, een keuze maken met behulp van de zogeheten Webselector en een deel van de statistische informatie benaderen via een kaart.

Voor een groot aantal onderwerpen biedt StatLine statistische gegevens op gemeente-niveau. Over de belangrijkste onderwerpen zijn er speciale kerncijfertabellen; in de overige tabellen zijn gemeentelijke gegevens opgenomen als het verantwoord is deze te publiceren.

Drie zoekmogelijkheden

De snelste manier om cijfers te vinden, is door op www.cbs.nl op 'StatLine CBS databank' te klikken. Daarop volgt een scherm met drie mogelijkheden om StatLine te benaderen.

10.1 Zoeken in StatLine

De eerste ingang tot StatLine is het zoeken met een trefwoord. Als u een trefwoord intoetst en daarna op 'enter' drukt of op 'zoek' klikt, selecteert een zoekmachine tabellen van StatLine-publicaties waarin het trefwoord voorkomt.
De tweede mogelijkheid is het zoeken in de themaboom, via een soort verkenner. Als u op 'Thema' klikt, verschijnt een scherm met de themastructuur van StatLine. In het mapje 'Nederland Regionaal' zijn de gemeentelijke gegevens te vinden.
De derde ingang tot StatLine is cartografisch. Als u op 'Kaart' klikt, kunt u gemeenten in een kaart aanklikken en zo de gemeentelijke kerncijfers benaderen die ook in *Gemeente Op Maat* staan. De kaart bevat ook kerncijfers op het niveau van lands-delen, provincies, COROP-gebieden, stadsgewesten en grootstedelijke agglomeraties uit de StatLine-publicatie 'Regionale Kerncijfers Nederland' (RKN).

De cartografische toegang wordt uitsluitend getoond op computers die over een zogenoemde SVG-viewer (Scalable Vector Graphics) beschikken. Deze is gratis te downloaden op www.adobe.nl/svg/viewer/install/main.html.

10.2 Openingsscherm cartografische toegang van StatLine

Voor meer informatie over het gebruik van StatLine is op de openingspagina via de link 'Informatie over StatLine' een gebruikershandleiding te vinden.

10.2 Kaarten met regionale indelingen

Als hulpmiddel voor gebruikers van regionale gegevens en indelingen geeft het CBS een viertal kaarten uit met de indelingen in provincies, COROP-gebieden, economisch-geografische gebieden en stadsgewesten en grootstedelijke agglomeraties (zie 10.3). Op deze kaarten, die beschikbaar zijn vanaf 2000, staan de regionale indelingen met de gemeentelijke indeling als ondergrond. Per regio is aangegeven welke gemeenten ertoe behoren.
De kaarten zijn in PDF-formaat te downloaden op cbs.nl. Papieren exemplaren zijn bij het CBS te koop op A3-formaat (schaal 1 : 800 000) en op A1-formaat (schaal 1 : 400 000).

10.3 Kaarten met wijk- en buurtindelingen

Naast kaarten met regionale indelingen stelt het CBS ook een kaart beschikbaar met de digitale geometrie van wijken en buurten. Deze is samengesteld uit drie bronnen. De gemeentegrenzen op land zijn opgenomen volgens de kaart van gemeentegrenzen van de Topografische Dienst Kadaster, buurtgrenzen volgens opgave van de gemeenten en de grens van het land met grotere wateren volgens de meest recente kaart van het Bestand Bodemgebruik van het CBS. In deze bestanden zijn alle grenzen gegeneraliseerd. De kerncijfers van de buurten zijn toegevoegd aan de buurtkaart en, geaggregeerd naar wijk en gemeente, aan respectievelijk de wijk- en gemeente-kaarten. De cijfers in deze kaarten betreffen een momentopname; StatLine bevat de meest recente kerncijfers over wijken en buurten

10.3 Regionale indelingen 2009

Indeling van Nederland in 22 stadsgewesten en grootstedelijke agglomeraties

Gemeentelijke indeling van Nederland op 1 januari 2009

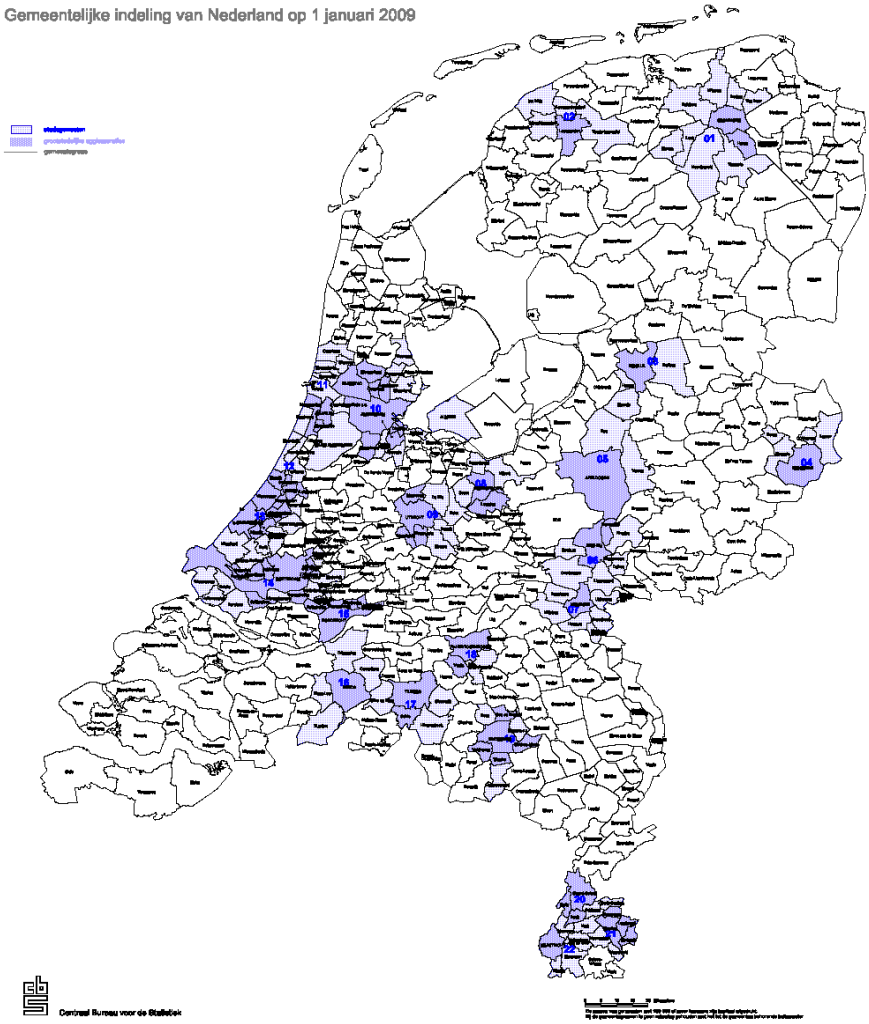

Lijst van gebruikte begrippen

Onderstaande toelichting bevat per hoofdstuk de belangrijkste begrippen die in deze *Gemeente Op Maat* zijn gebruikt. Per hoofdstuk is alfabetisch gesorteerd.

Hoofdstuk 1 Bevolking

Allochtonen - Personen van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren.

Autochtonen - Personen van wie de beide ouders in Nederland zijn geboren.

Bevolking - De geregistreerde bevolking van Nederland.

Bevolkingsgroei - Het geboorteoverschot plus het vestigingsoverschot (binnenlands migratie-overschot en migratieoverschot) plus het saldo van de administratieve correcties en de overige correcties.

Bevolkingsgroei, relatief - Bevolkingsgroei per duizend van de beginbevolking op 1 januari 2008.

Bible belt - Een strook gebieden die loopt van Zeeland, via Zuid-Holland, Utrecht, Gelderland, naar Overijssel en waar veel orthodoxe protestanten wonen.

Binnenlands migratieoverschot – Het aantal gevestigde personen uit een andere gemeente binnen Nederland min het aantal vertrokken personen naar een andere gemeente binnen Nederland.

Binnenlands migratieoverschot, relatief - Binnenlands migratieoverschot per duizend van de gemiddelde bevolking.

Demografische druk - De verhouding tussen het aantal personen van 0 tot 20 jaar en van 65 jaar of ouder ten opzichte van de personen in de zogenaamde 'productieve' leeftijdsgroep van 20 tot 65 jaar.

Eenpersoonshuishoudens - Een persoon die alleen in een woonruimte woont en zelf in de dagelijkse behoeften voorziet.

Emigratie - Vertrek van personen naar het buitenland plus de administratief afgevoerde personen uit de gemeentelijke bevolkingsregisters min de administratief opgenomen personen in de gemeentelijke bevolkingsregisters.

Geboorte – Het aantal levendgeborenen van 1 januari 2008 tot en met 31 december 2008. Levendgeborenen zijn kinderen die na de geboorte enig teken van leven hebben vertoond, ongeacht de zwangerschapsduur. Elke levendgeborene is geteld naar de woongemeente van de geborene en dus niet naar de gemeente waar de geboorte heeft plaatsgevonden.

Geboorteoverschot - Het aantal levendgeborenen min het aantal sterfgevallen. Ook wel: natuurlijke bevolkingsgroei.

Geboorteoverschot, relatief - Geboorteoverschot per duizend van de gemiddelde bevolking in 2008.

Gehuwd - Burgerlijke staat die ontstaat na sluiting van een huwelijk of het aangaan van een geregistreerd partnerschap. Inclusief personen die gescheiden zijn van tafel en bed, want zij blijven formeel gehuwd.

Gemiddeld aantal inwoners – De helft van de geregistreerde bevolking op 1 januari plus de helft van de geregistreerde bevolking op 31 december.

Gemiddelde huishoudensgrootte - Het aantal in particuliere huishoudens levende personen gedeeld door het aantal particuliere huishoudens.

Gescheiden - Burgerlijke staat die ontstaat na ontbinding van een huwelijk door echtscheiding of na ontbinding van een geregistreerd partnerschap anders dan door het overlijden van de partner.
Behalve personen die gescheiden zijn van tafel en bed, want zij blijven formeel gehuwd.

Groene druk - De verhouding tussen het aantal personen van 0 tot 20 jaar ten opzichte van de personen in de zogenaamde 'productieve' leeftijdsgroep van 20 tot 65 jaar.

Grijze druk - De verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar of ouder ten opzichte van de personen in de zogenaamde 'productieve' leeftijdsgroep van 20 tot 65 jaar.

Herkomstgroepering - Kenmerk dat weergeeft met welk land een persoon een feitelijke verwantschap heeft, gegeven het geboorteland van de ouders of van zichzelf. Dit kenmerk maakt onderscheid tussen autochtoon en allochtoon. Binnen de allochtonen is er een onderscheid gemaakt tussen westerse en niet-westerse allochtonen. Dit onderscheid is ingegeven door de grote verschillen in sociaal-economische en culturele situatie. Binnen de groep niet-westerse allochtonen worden de vier grote doelgroepen van het minderhedenbeleid van de overheid onderscheiden, te weten de herkomstlanden Turkije, Marokko, Suriname en Nederlandse Antillen/Aruba.

Immigratie - Vestiging in Nederland vanuit het buitenland.

Inwoners naar stedelijkheidsklasse - Inwoners naar stedelijkheid op 1 januari afgerond op tientallen. De som van de afgeronde getallen is hierdoor niet altijd gelijk aan de afgeronde som. Stedelijkheid is een maat voor de concentratie van menselijke activiteiten (zoals wonen, werken, schoolgaan, winkelen en uitgaan) en is gebaseerd op de gemiddelde omgevingsadressendichtheid (OAD). Voor de berekening van de gemiddelde OAD wordt eerst voor ieder adres de OAD vastgesteld. Dat is het aantal adressen binnen een cirkel met een straal van één kilometer rondom een adres,

gedeeld door de oppervlakte van de cirkel. De OAD wordt uitgedrukt in adressen per vierkante kilometer. Daarna is het gemiddelde berekend van de omgevingsadressendichtheid van alle afzonderlijke adressen binnen het beschouwde gebied (bijvoorbeeld een gemeente of provincie).
De hier gebruikte OAD komt overeen met de definitieve OAD in de StatLine-publicatie Maatstaven Financiële-verhoudingswet (Fvw). De definitieve OAD wordt gebruikt voor de vaststelling van de definitieve uitkering voor het Gemeentefonds, dus inclusief gemeentelijke herindelingen, grenscorrecties, sloop en nieuwe adressen.
Voor de berekening van het aantal inwoners naar stedelijkheidsklasse wordt per vierkant van 500 bij 500 m aan de hand van de gemiddelde OAD van dat vierkant de stedelijkheidsklasse bepaald en het aantal inwoners binnen dat vierkant. Vervolgens zijn alle inwoners binnen het beschouwde gebied over de vierkanten heen samengeteld per categorie van de stedelijkheidsklasse. Er zijn vijf klassen onderscheiden.

Inwoners matig stedelijk gebied - Inwoners van een gebied met een gemiddelde OAD groter of gelijk aan 1 000 en kleiner dan 1 500 adressen per vierkante kilometer.

Inwoners niet stedelijk gebied - Inwoners van een gebied met een gemiddelde OAD kleiner dan 500 adressen per vierkante kilometer.

Inwoners op 1 januari - De geregistreerde bevolking van Nederland op 1 januari.

Inwoners op 31 december - De geregistreerde bevolking van Nederland op 31 december. Dit inwonertal wordt verkregen door het inwonertal op 1 januari te vermeerderen met de bevolkingsgroei over het jaar, het saldo van administratieve correcties en de overige correcties.

Inwoners sterk stedelijk gebied - Inwoners van een gebied met een gemiddelde OAD groter of gelijk aan 1 500 en kleiner dan 2 500 adressen per vierkante kilometer.

Inwoners weinig stedelijk gebied - Inwoners van een gebied met een gemiddelde OAD groter of gelijk aan 500 en kleiner dan 1 000 adressen per vierkante kilometer.

Inwoners zeer sterk stedelijk gebied - Inwoners van een gebied met een gemiddelde OAD groter of gelijk aan 2 500 adressen per vierkante kilometer.

Marokko - Allochtonen met als herkomstgroepering Marokko, Ifni, Spaanse Sahara of Westelijke Sahara.

Migratieoverschot - Het aantal in Nederland gevestigde personen min het aantal uit Nederland vertrokken personen inclusief het saldo van de administratieve correcties (administratieve opnemingen min administratieve afvoeringen).

Migratieoverschot, relatief - Migratieoverschot per duizend van de gemiddelde bevolking in het waarnemingsjaar.

Natuurlijke bevolkingsgroei - Het aantal levendgeborenen min het aantal sterfgevallen. Ook wel: geboorteoverschot.

Nederlandse Antillen/Aruba - Allochtonen met als herkomstgroepering de tot het Nederlandse koninkrijk behorende eilanden Bonaire, Curaçao, Saba, Sint-Eustatius, Sint-Maarten of Aruba.

Niet-westerse allochtonen - Het CBS rekent personen tot de allochtonen als ten minste één ouder in het buitenland is geboren. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen personen die zelf in het buitenland zijn geboren (de eerste generatie) en personen die in Nederland zijn geboren (de tweede generatie). Tot de categorie 'niet-westers' behoren allochtonen uit Turkije, Afrika, Latijns-Amerika en Azië met uitzondering van Indonesië en Japan. Op grond van hun sociaal-economische en -culturele positie worden allochtonen uit deze twee landen tot de westerse allochtonen gerekend. Het gaat vooral om mensen die in voormalig Nederlands Indië zijn geboren en werknemers van Japanse bedrijven met hun gezin. De herkomstgroepering wordt bepaald aan de hand van het geboorteland van de persoon zelf (1e generatie) of dat van de moeder (2e generatie), tenzij de moeder in Nederland is geboren. In dat geval is gerubriceerd naar het geboorteland van de vader.

Ongehuwd - Burgerlijke staat die aangeeft dat een persoon nog nooit een huwelijk heeft gesloten of een geregistreerd partnerschap is aangegaan.

Particuliere huishoudens - Particuliere huishoudens bestaan uit één of meer personen die alleen of samen in een woonruimte zijn gehuisvest en zelf in hun dagelijks onderhoud voorzien. Naast eenpersoonshuishoudens onderscheiden we meerpersoonshuishoudens (niet-gehuwde paren met en zonder kinderen, echtparen met en zonder kinderen, eenouderhuishoudens en overige huishoudens).

Totale druk - De verhouding tussen het aantal personen van 0 tot 20 jaar en van 65 jaar of ouder ten opzichte van de personen in de zogenaamde 'productieve' leeftijdsgroep van 20 tot 65 jaar.

Vertrek - Vertrokken uit de gemeente naar een andere gemeente binnen Nederland.

Verweduwd - Burgerlijke staat die ontstaat na ontbinding van een huwelijk of geregistreerd partnerschap door overlijden van de partner.

Vestiging - Gevestigd in de gemeente komend uit een andere gemeente binnen Nederland.

Westerse allochtonen - Allochtonen met als herkomstgroepering een van de landen in de werelddelen Europa (met uitzondering van Turkije), Noord-Amerika en Oceanië of Indonesië of Japan.

Hoofdstuk 2 Onderwijs

Basisonderwijs - Het onderwijs zoals opgenomen in de Wet Primair Onderwijs (WPO). Het reguliere basisonderwijs is bedoeld voor kinderen van 4-12 jaar.

Beroepsbegeleidende leerweg - Een van de twee manieren waarop een mbo-opleiding in het kader van de WEB (Wet Educatie en Beroepsopleiding) kan worden gevolgd. Bij deze leerweg wordt meer dan 60 procent van de totale opleidingsduur besteed aan werkend leren (stage) in de praktijk van een bedrijf of instelling. De opleiding is uitsluitend toegankelijk voor personen van 16 jaar en ouder. Deze leerweg is te vergelijken met het vroegere leerlingwezen. De cijfers gaan over de deelnemers die in het studiejaar in de betreffende gemeente dan wel regio wonen.

Beroepsopleidende leerweg - Een van de twee manieren waarop een mbo-opleiding in het kader van de WEB (Wet Educatie en Beroepsopleiding) kan worden gevolgd. Hierbij wordt 20 tot 60 procent van de totale opleidingsduur besteed aan een stage in de praktijk van een bedrijf of instelling. De opleidingen kunnen als voltijd- en/of als deeltijdonderwijs worden aangeboden. Het betreft hier vol- en deeltijdonderwijs. De cijfers gaan over de deelnemers die in het studiejaar in de betreffende gemeente dan wel regio wonen.

Hoger onderwijs - Het onderwijs zoals opgenomen in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW). Het betreft hier voltijdonderwijs, deeltijdonderwijs en duaal onderwijs. Het hoger onderwijs omvat het hoger beroepsonderwijs (hbo) en het wetenschappelijk onderwijs (wo). De cijfers gaan over de studenten die in het studiejaar in de betreffende gemeente dan wel regio wonen.

Leerlingen primair onderwijs - Het aantal leerlingen op instellingen waar het primair onderwijs (basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en speciale scholen) door de overheid bekostigd is (regulier onderwijs) naar gemeente van de vestiging van de school.

Speciaal basisonderwijs - Het onderwijs zoals opgenomen in de Wet primair onderwijs (WPO). Het speciaal basisonderwijs is bedoeld voor kinderen die meer hulp behoeven bij de opvoeding en het leren dan het reguliere basisonderwijs kan bieden. Vergeleken met scholen voor basisonderwijs hebben scholen voor speciaal basisonderwijs kleinere groepen leerlingen en beschikken ze over meer deskundigen om de leerlingen met leer- en gedragsproblemen te begeleiden.

Speciale scholen - Speciale scholen zijn bedoeld voor basis- en voortgezet onderwijs aan zeer moeilijk lerende of opvoedbare kinderen, dove en slechthorende kinderen, visueel gehandicapte kinderen en langdurig zieken. De leerlingen kunnen op deze scholen blijven totdat ze 20 jaar zijn.

Voortgezet onderwijs - Het onderwijs zoals opgenomen in de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) behalve het praktijkonderwijs. De WVO omvat de volgende onderwijssoorten: vwo, havo, vmbo, leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) en praktijkonderwijs en het speciaal voortgezet onderwijs (svo). De cijfers gaan over de leerlingen die in het studiejaar in de betreffende gemeente dan wel regio wonen.

Hoofdstuk 3 Bouwen en wonen

Capaciteit bijzondere woongebouwen – Het aantal plaatsen dat aanwezig is in een gebouwencomplex, gebouw of deel van een gebouw, dat volgens de bouw of verbouw bestemd is voor permanente bewoning door een verzameling van personen, waarvan de huishoudelijke verzorging bedrijfsmatig wordt uitgevoerd (institutioneel huishouden).

Eengezinswoning - Elke woning die tevens een geheel pand vormt. Hieronder vallen niet alleen de vrijstaande woningen, maar ook aangebouwde woningen zoals twee onder één kap gebouwde hele huizen, boerderijen met woning en voorts alle eengezinsrijenhuizen.

Gemiddelde woningwaarde - Voor de bepaling van de gemiddelde woningwaarde is niet gebruik gemaakt van alle WOZ-objecten die als woning zijn getypeerd. De wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ) onderscheidt drie categorieën woningen. Globaal kunnen deze worden omschreven als woningen dienend tot hoofdverblijf, woningen met praktijkruimte en recreatiewoningen en overige woningen. Deze laatste categorie omvat naast recreatiewoningen onder meer garageboxen. Om een zo zuiver mogelijk beeld van de woningmarkt te geven is deze categorie buiten beschouwing gelaten bij het bepalen van de gemiddelde woningwaarde. Daarnaast is van belang op te merken dat boerderijen en andere onroerende goederen waarin wel wordt gewoond, maar die in hoofdzaak worden gebruikt voor niet-woondoeleinden (bijvoorbeeld een winkel met bovenwoning), tot de niet-woningen zijn gerekend. Waardepeildatum 1-1-2007.

Meergezinswoning - Flats, galerijwoningen, portiekwoningen, beneden- en bovenwoningen, woningen boven bedrijfsruimten voor zover deze zijn voorzien van een buiten de bedrijfsruimte gelegen toegangsdeur, alsmede de woongelegenheden in serviceflats en dergelijke.

Nieuwbouwwoningen - Aantal gereedgekomen woningen als gevolg van nieuwbouw.

Recreatiewoningen - Totaal aantal recreatiewoningen per 1 januari. Een recreatiewoning voldoet aan alle criteria die gelden voor woningen. Een recreatiewoning hoeft niet geschikt te zijn voor bewoning gedurende het gehele jaar. Daarnaast geldt dat de woning of voor vakantiedoeleinden is bestemd of gelegen is op een officieel voor recreatie aangewezen terrein.

Saldo vermeerdering woningen - Per duizend woningen op 1 januari. Het saldo vermeerdering betreft het verschil tussen het aantal woningen dat aan de voorraad is toegevoegd en het aantal dat aan de voorraad is onttrokken. Toevoeging door nieuwbouw en andere redenen zoals woningsplitsing of verbouw van kantoor tot woning. Onttrekking door brand, afbraak, sloop, verbouw, onbewoonbaarverklaring, verandering van bestemming en andere redenen. De berekening van het saldo is inclusief administratieve correcties.

Voorraad woningen - Het aantal woningen op 1 januari. Een woning is een gebouw, of deel van een gebouw, dat bestemd is voor permanente bewoning door één particulier huishouden.

Voorraad wooneenheden - Totaal aantal wooneenheden per 1 januari. Een wooneenheid is een deel van een tot bewoning bestemd gebouw dat, vanuit bouwtechnisch oogpunt gezien, blijvend is bestemd voor permanente bewoning door een particulier huishouden. Bovendien voldoet het aan alle criteria die van toepassing zijn op woningen, met uitzondering van het volgende criterium: het tot bewoning bestemde gebouw dient te beschikken over een toilet en over een keukeninrichting die is bestemd voor de bereiding van complete maaltijden. Ter compensatie hiervoor dient het gebouw waarin de wooneenheid is gelegen, te beschikken over een (gemeenschappelijk) toilet en/of over een (gemeenschappelijke) keukeninrichting die is bestemd voor de bereiding van complete maaltijden.

Waarde onroerende zaken - Sinds 1 januari 1995 is de wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ) van kracht. Deze wet verplicht gemeenten al het onroerend goed binnen de gemeentegrenzen periodiek te taxeren en de aldus vastgestelde WOZ-waarde te gebruiken bij het bepalen van de gemeentelijke aanslag Onroerende Zaak Belastingen (OZB). Verder dienen de gemeenten de individuele WOZ-waarden te leveren aan de Belastingdienst en de Waterschappen ten behoeve van de heffing van de inkomstenbelasting, de vermogensbelasting en de waterschapsomslagen. Het CBS publiceert jaarlijks die cijfers: de voorlopige, nader voorlopige en definitieve. Voor de voorlopige en nader voorlopige cijfers vormen de waarden volgens de oorspronkelijke WOZ-beschikking het uitgangspunt. Hierbij zijn wijzigingen als gevolg van bezwaar en beroep niet in de cijfers verwerkt. Bij de definitieve cijfers is dat zoveel mogelijk wel gedaan.

Waarde van WOZ-objecten niet-woningen - De niet-woningen zijn de overige onroerend goed zaken waarin in hoofdzaak bedrijfsmatige activiteiten worden uitgevoerd. De niet-woningen worden in vier groepen onderscheiden:
1. Boerderij.
2. Niet-woning deels in gebruik als woning.
3. Niet-woning: een onroerende zaak die geheel wordt gebruikt voor andere dan woondoeleinden; onroerende zaken waar het wonen is gecombineerd met andere functies (hotels, pensions, verpleeghuizen, gevangenissen). Dit betreft alle objecten voor bedrijfsmatige activiteiten zoals kantoren, winkels en bedrijfsruimten, maar ook bijzondere gebouwen die een niet bedrijfsmatig gebruik hebben (scholen, ziekenhuizen). Een object behoort alleen tot deze categorie, wanneer geen enkel deel van het object voor woondoeleinden wordt gebruikt. Zodra wel gewoond wordt in het object, wordt het object ingedeeld in de categorie niet-woning deels in gebruik als woning.
4. Terrein: ongebouwde, onroerende zaken zoals cultuurgrond, parken, sportvelden, bouwgrond (waar nog geen bouwactiviteiten zijn verricht).
Waardepeildatum 1-1-2007.

Waarde van WOZ-objecten woningen - Tot de woningen behoren die onroerende zaken die in hoofdzaak worden gebruikt voor woondoeleinden en die onroerende zaken waarvan het gebruik volledig dienstbaar is aan woondoeleinden. Objecten in aanbouw of leegstaande objecten met de bestemming woondoeleinden zijn ook woningen. Tot de woningen behoren de volgende drie klassen:
1. Woning dienend tot hoofdverblijf.
2. Woning met praktijkruimte;
3. Recreatie-woningen en overige woningen.
Waardepeildatum 1-1-2007.

Hoofdstuk 4 Inkomen en sociale zekerheid

AO-uitkeringen - Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen in het kader van de:
- Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO),
- Wet Arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong),
- Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ),
- Regeling inkomensvoorziening volledig arbeidsongeschikten (IVA) en
- Regeling werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA).

Het betreft de uitkeringen die eind 2008 niet waren beëindigd, de zogeheten lopende uitkeringen. Vanaf 29 december 2005 is voor nieuwe gevallen de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) van kracht geworden. Het aantal WAO-uitkeringen betreft dus de oude gevallen van vòòr 29 december 2005. De wet WIA kent de twee regelingen IVA en WGA.
Afhankelijk van de arbeidsmarktsituatie voor de intreding van de volledige of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid kan aanspraak bestaan op meer dan één uitkering. Er is dan sprake van samenloop van uitkeringen. Het gaat hierbij om zo'n tienduizend uitkeringen. Bij een dergelijke samenloop zijn van elke uitkering de gegevens opgenomen. In de cijfers zijn de uitkeringen aan uitkeringsgerechtigden in het buitenland niet opgenomen. Het nationaal totaal is inclusief de arbeidsongeschiktheidsuitkeringen waarbij de leeftijd van de aanvrager onbekend is, waarbij het geslacht van de aanvrager onbekend is of waarbij de woon- of verblijfplaats van de aanvrager onbekend is.

AO-uitkeringen, relatief - AO-uitkeringen per duizend inwoners van 15 tot 65 jaar op 31 december. Bij het bepalen vindt enige vertekening plaats omdat het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen per 31 december een veelvoud van 10 is.

Gemiddeld besteedbaar inkomen - Het besteedbaar inkomen is het bruto-inkomen verminderd met de premies sociale zekerheid en andere betaalde overdrachten (zoals alimentatie voor ex-partner) en de loon-, inkomsten- en vermogensbelasting.

Gestandaardiseerd inkomen - Om inkomens van particuliere huishoudens van verschillende grootte en samenstelling vergelijkbaar te maken wordt het inkomen gestandaardiseerd. Hiertoe wordt het besteedbare huishoudensinkomen gedeeld door een equivalentiefactor. In de equivalentiefactor komen de schaalvoordelen tot uitdrukking die het gevolg zijn van het voeren van een

gemeenschappelijke huishouding. Hierbij is de CBS-equivalentieschaal gebruikt, waarbij het eenpersoonshuishouden als standaardhuishouden is gekozen en de equivalentiefactor 1 is. De CBS-equivalentieschaal voegt hieraan 0,38 toe voor de volgende meerderjarige. Per minderjarig kind wordt de factor afhankelijk van leeftijd en rangorde van het kind opgehoogd met een waarde tussen 0,15 en 0,30.
Een alleenstaande met een besteedbaar inkomen van 10 duizend euro en een echtpaar met een besteedbaar inkomen van 13,8 duizend euro bevinden zich dus op een even hoog welvaartsniveau, want na standaardisatie bedraagt het inkomen in beide situaties 10 duizend euro. Het huishoudens-inkomen gedeeld door de som van de gewichten van de afzonderlijke huishoudensleden is het gestandaardiseerde huishoudensinkomen. Het gestandaardiseerd inkomen wordt ook wel het koopkrachtinkomen genoemd. Het koopkrachtinkomen geeft niet het geldbedrag aan dat een huishouden besteden kan, maar geeft aan op welk welvaartsniveau de huishoudensleden zich bevinden, waarbij een eenpersoonshuishouden als standaardhuishouden gehanteerd wordt.

Huishoudens met laag inkomen - Het percentage huishoudens met een laag inkomen. In prijzen van het jaar 2000 is de lage-inkomensgrens vastgesteld op 9.249 euro. Dit bedrag komt in koopkracht ongeveer overeen met de koopkracht van een bijstandsuitkering voor een alleenstaande in 1979, toen deze op zijn hoogst was.
Het inkomensbegrip dat in deze publicatie wordt gehanteerd, is het besteedbaar inkomen verminderd met eventueel ontvangen huursubsidie. Om te bepalen hoe het inkomen van een huishouden zich verhoudt tot de lage-inkomensgrens, wordt het inkomen van een huishouden gecorrigeerd voor verschillen in huishoudenssamenstelling. Vervolgens wordt dit gestandaardiseerde inkomen (met consumentenprijsindices) herleid naar het prijspeil in 2000. Het resulterende inkomen is laag wanneer het minder is dan 9.249 euro.

IOAW-uitkeringen - De Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers voorziet in een werkloosheidsregeling die aan oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers een inkomensgarantie biedt op het niveau van het sociaal minimum. De uitkomsten geven niet het aantal personen weer dat afhankelijk is van een IOAW-uitkering, maar het aantal uitkeringen dat aan huishoudens is toegekend. Dit is vooral van belang bij huishoudens van (echt)paren; hoewel bij (echt)paren beide partners voor gelijke delen recht hebben op de uitkering, is er toch sprake van slechts één uitkering en wordt alleen het geslacht van degene die de uitkering daadwerkelijk heeft aangevraagd in beschouwing genomen. Doordat bij (echt)paren de uitkering overwegend wordt aangevraagd door een man, zijn gegevens over vrouwen in de uitkomsten ondervertegenwoordigd. Het nationaal totaal is inclusief de IOAW-uitkeringen waarbij het geslacht van de aanvrager onbekend is.

IOAZ-uitkeringen - De Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen biedt een inkomensgarantie op het niveau van het sociaal minimum voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen. De hier gepresenteerde uitkomsten geven niet het aantal personen weer dat afhankelijk is van een IOAZ-uitkering, maar het aantal uitkeringen dat aan huishoudens is toegekend. Dit is vooral van belang bij huishoudens van (echt)paren; hoewel bij (echt)paren beide partners voor gelijke delen recht hebben op de uitkering, is er toch sprake van slechts één uitkering en wordt alleen het geslacht van degene die de uitkering daadwerkelijk heeft aangevraagd in beschouwing genomen. Doordat bij (echt)paren de uitkering overwegend wordt aangevraagd door een man, zijn gegevens over vrouwen in de uitkomsten ondervertegenwoordigd. Het nationaal totaal is inclusief de IOAZ-uitkeringen waarbij het geslacht van de aanvrager onbekend is.

IVA-uitkeringen - Het aantal uitkeringen in het kader van de Regeling inkomensvoorziening volledig arbeidsongeschikten die aan het eind van het verslagjaar niet waren beëindigd, de zogeheten lopende uitkeringen.

Personen 15 jaar of ouder met 52 weken inkomen - Personen die het gehele jaar inkomen hebben, worden tot de categorie met 52 weken inkomen gerekend. De categorie zelfstandigen behoort ook tot deze groep. Personen die in het onderzoeksjaar gedurende korte tijd of over een onbekende periode inkomen hebben, worden samengeteld in de groep minder dan 52 weken inkomen. Studenten, dat wil zeggen personen met een studiebeurs in het kader van de Wet Studiefinanciering, worden altijd tot deze groep gerekend, ook al hebben zij het gehele jaar een baan. Uitzondering op deze algemene regel vormen de studenten die naast hun studiebeurs ook nog winst uit onderneming hebben. Zij worden altijd ingedeeld bij de categorie 52 weken inkomen.
Personen die uitsluitend kinderbijslag, individuele huursubsidie en/of tegemoetkoming studiekosten ontvangen, worden bij de groep 52 weken inkomen buiten beschouwing gelaten. Vanuit het grond-materiaal is het niet mogelijk om de groep parttime werkers van de fulltimers te onderscheiden. Hier-door zullen ook bij de personen met 52 weken inkomen lage inkomens voorkomen.

Wajong-uitkeringen - Het aantal uitkeringen in het kader van de Wet arbeidsongeschiktheids-voorziening Jonggehandicapten die eind 2008 niet waren beëindigd, de zogeheten lopende uitkeringen.

WAO-uitkeringen - Het aantal uitkeringen in het kader van de Wet op de arbeidsongeschikt-heidsverzekering die eind 2008 niet waren beëindigd, de zogeheten lopende uitkeringen.

WAZ-uitkeringen - Het aantal uitkeringen in het kader van de Wet arbeidsongeschiktheids-verzekering zelfstandigen die eind 2008 niet waren beëindigd, de zogeheten lopende uitkeringen.

WGA-uitkeringen - Het aantal uitkeringen in het kader van de Regeling werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten die eind 2008 niet waren beëindigd, de zogeheten lopende uitkeringen.

WWB-uitkeringen - Uitkeringen aan thuiswonenden in het kader van de Wet werk en bijstand. Dus niet uitkeringen aan mensen die in instellingen of inrichtingen verblijven. De uitkomsten geven niet het aantal personen weer dat afhankelijk is van een bijstandsuitkering, maar het aantal uitkeringen dat aan huishoudens is toegekend. Dit is vooral van belang bij huishoudens van (echt)paren; hoewel

bij (echt)paren beide partners voor gelijke delen recht hebben op de uitkering, is er toch sprake van slechts één uitkering en worden alleen de kenmerken van degene die de uitkering daadwerkelijk heeft aangevraagd in beschouwing genomen. Doordat bij (echt)paren de uitkering overwegend wordt aangevraagd door de man, zijn gegevens over vrouwen in de uitkomsten ondervertegenwoordigd. Het nationaal totaal is inclusief de WWB-uitkeringen waarbij de aanvrager 65 jaar of ouder is, waarbij de leeftijd van de aanvrager onbekend is of waarbij het geslacht van de aanvrager onbekend is.

WWB-uitkeringen, relatief - Bij het bepalen van het aantal WWB-uitkeringen per duizend particuliere huishoudens vindt enige vertekening plaats omdat de standcijfers van het aantal WWB-uitkeringen per 31 december en het aantal particuliere huishoudens per 1 januari 2008 zijn. Tevens is bij de berekening het aantal bijstandsuitkeringen per 31 december een veelvoud van 10.

WW-uitkeringen - Uitkeringen in het kader van de werkloosheidswet die per 31 december 2008 werden verstrekt, de zogeheten lopende uitkeringen. Afhankelijk van de arbeidsmarktsituatie voor de intreding van de werkloosheid kan aanspraak bestaan op meer dan één uitkering. Er is dan sprake van samenloop van uitkeringen. Bij een dergelijke samenloop zijn van elke uitkering de gegevens opgenomen. De cijfers geven dus geen informatie over het aantal mensen met een of meer uitkeringen, maar wel over het aantal WW-uitkeringen en de bijbehorende kenmerken van de uitkering of uitkeringontvanger. Het nationaal totaal is inclusief de WW-uitkeringen waarbij de leeftijd van de aanvrager onbekend is, waarbij de woon- of verblijfplaats van de aanvrager onbekend is of waarbij de aanvrager woonachtig is in het buitenland.

WW-uitkeringen, relatief - WW-uitkeringen per duizend inwoners van 15 tot 65 jaar op 31 december 2008. Het cijfer geeft een licht vertekend beeld omdat in de teller uitkeringen aan uitkeringsgerechtigden in het buitenland zijn inbegrepen en de noemer bevat alleen personen in Nederland. Tevens is het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen per 31 december een veelvoud van 10.

Hoofdstuk 5 Verkeer en vervoer

Bedrijfsmotorvoertuigen - Bestelauto's (3- en 4-wielige vrachtvoertuigen, waarvan het ledig gewicht vermeerderd met het laadvermogen ten hoogste 3500 kg bedraagt). Vrachtauto's (vier- en meerwielige ongelede vrachtvoertuigen, waarvan het ledig gewicht vermeerderd met het laadvermogen meer dan 3500 kg bedraagt). Trekkers (motorvoertuigen ingericht voor het trekken van opleggers). Speciale voertuigen (bedrijfsauto's voor bijzondere doeleinden zoals brandweerauto's, reinigingsauto's en takelwagens). Autobussen (motorvoertuigen ingericht voor het vervoer van negen of meer passagiers buiten de bestuurder).

Gemeentelijke en waterschapswegen - Wegen beheerd door gemeente of waterschap. Waterschapswegen vormen een belangrijk deel van het wegennet buiten de bebouwde kom van de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Zeeland.

Hybride auto - Een auto waarbij de verbrandingsmotor wordt aangevuld door een elektromotor en een accu. Deze ondersteunt de verbrandingsmotor, waardoor deze minder hard hoeft te werken en dus zuiniger is. Bovendien wordt de energie die vrijkomt bij gas loslaten of remmen opgeslagen en vervolgens weer ingezet voor de voortbeweging. Voor de verbrandingsmotor kan een benzinemotor worden gebruikt, maar ook een dieselmotor of een nog efficiëntere Stirlingmotor. In StatLine zijn auto’s met een hybride aandrijving niet als een aparte categorie onderscheiden, wel elektrische auto’s. Uit analyses blijkt echter dat het bij deze auto’s vrijwel altijd om hybrides gaat.

Motortweewielers - Motorrijwielen, scooters, motorcarriers en motorinvalidenwagens met een motorrijwielkentekenbewijs.

Motortweewielers, relatief - Per duizend inwoners op 1 januari.

Personenauto’s - Motorvoertuigen ingericht voor het vervoer van ten hoogste 8 passagiers behalve de bestuurder. Combinatiewagens zijn hier bij inbegrepen.

Personenauto’s, relatief – Personenauto’s per duizend inwoners op 1 januari. Bij het bepalen van het aantal voertuigen per geografische eenheid wordt uitgegaan van de woon- of vestigingsplaats die is opgegeven bij de tenaamstelling van het kenteken. Grote leasemaatschappijen in gemeenten vertekenen het aantal personenauto's per duizend inwoners.

Provinciale wegen - Wegen beheerd door de provincie.

Randstad: Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland.

Rijkswegen - Wegen beheerd door het Rijk.

Totale weglengte - Totale lengte van alle wegen die worden beheerd door wegbeheerders als het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen, voorzien van een straatnaam of nummer, waarop verkeer met motorvoertuigen op meer dan twee wielen is toegestaan. Fiets- en voetpaden zijn uitgesloten.

Vervoermiddelen - Motorvoertuigen die op 1 januari van het desbetreffende jaar in het voertuigenbestand van RDW Centrum voor Voertuigtechniek en -informatie voorkwamen en die voldoen aan de volgende criteria:
- Het voertuig moet houderschapsplichtig zijn.
- Het voertuig moet voldoen aan de Wet Aansprakelijkheid Motorvoertuigen (WAM).
- De APK-datum (keuringsdatum) mag niet langer dan een jaar verlopen zijn.

De motorvoertuigen betreffen personenauto’s, bedrijfsmotorvoertuigen en motortweewielers. Aanhangwagens en opleggers zijn niet meegerekend.

Hoofdstuk 6 Oppervlakte, dichtheden en bodemgebruik

Agrarisch terrein - Terrein in gebruik voor glastuinbouw, of als grasland, tuinland, bouwland of boomgaard.

Bebouwd terrein - Terrein in gebruik voor wonen, werken, winkelen, uitgaan, cultuur en openbare voorzieningen.

Bevolkingsdichtheid - Aantal inwoners op 1 januari per vierkante kilometer land.

Bos en open natuurlijk terrein - Terrein in gebruik als bos, als droog of als nat open natuurlijk terrein.

Omgevingsadressendichtheid - De omgevingsadressendichtheid (OAD) van een gemeente is het gemiddeld aantal adressen per vierkante kilometer binnen een cirkel met een straal van één kilometer op 1 januari. De OAD beoogt de mate van concentratie van menselijke activiteiten (zoals wonen, werken, schoolgaan, winkelen en uitgaan) weer te geven. Voor de berekening van de maatstaf is eerst voor ieder adres binnen een gemeente de adressendichtheid vastgesteld van een gebied met een straal van één kilometer rondom dat adres. Daarna is het gemiddelde berekend van de omgevingsadressendichtheden van alle afzonderlijke adressen binnen de gemeente. Bij bovengemeentelijke indelingen is de adresgewogen OAD bepaald. Bij de berekening van de omgevingsadressendichtheid is rekening gehouden met gemeentelijke herindelingen, grens-correcties en sloop.

Oppervlakte binnenwater – Totale oppervlakte volgens de regionale indelingen op 1 januari van inlandig water in gebruik als vaarweg, recreatiewater, delfstofwinplaats, vloei- en/of slibveld, alsmede spaarbekkens.

Oppervlakte buitenwater - Totale oppervlakte volgens de regionale indelingen op 1 januari van water onderhevig aan getijden.

Oppervlakte land - Totale oppervlakte land volgens de regionale indelingen op 1 januari. Binnenwater smaller dan zes meter, kwelders, schorren, moerassen, rietlanden e.d. is tot land gerekend.

Oppervlakte totaal - De totale oppervlakte is berekend uit digitale bestanden van de gemeente-grenzen welke worden samengesteld door de Topografische Dienst. De onderverdeling in land en water is berekend op grond van de meest recente gegevens afkomstig uit de statistiek van het Bodemgebruik (ook wel bodemstatistiek). De cijfers over het bodemgebruik liggen voor drie of vier jaar vast.

Oppervlakte water - Totale oppervlakte binnen- en buitenwater volgens de regionale indelingen op 1 januari. Binnenwater smaller dan zes meter, kwelders, schorren, moerassen, rietlanden e.d. is tot land gerekend.

Recreatieterrein - Terrein bestemd voor recreatief gebruik.

Semi-bebouwd terrein – Terrein met een zekere mate van verharding dat niet in gebruik is als verkeersterrein of bebouwd terrein.

Verkeersterrein - Terrein in gebruik voor spoor-, weg- en luchtverkeer.

Woningdichtheid - Totaal aantal woningen op 1 januari per vierkante kilometer land (met uitzondering van wooneenheden en recreatiewoningen).

Hoofdstuk 7 Veiligheid

Geregistreerde misdrijven - De door de politie in processen-verbaal (van aangifte of ambtshalve opgemaakt) vastgelegde strafbare feiten. Alleen de misdrijven zijn geteld; overtredingen blijven hier buiten beschouwing.

Geweldsmisdrijven - Misdrijven, omschreven in artikel 242 t/m 250, 285, 287 t/m 291, 293, 294, 296, 300 t/m 304b, 306 t/m 309, 312 en 317 Wetboek van Strafrecht. Het betreft alle seksuele misdrijven, waaronder verkrachting, aanranding en ontucht. Daarnaast gaat het om levensdelicten, zoals moord en doodslag, hulp bij zelfdoding, euthanasie en abortus. Ook dood en lichamelijk letsel door schuld, bedreiging, mishandeling, diefstal met geweld en afpersing horen bij deze categorie. Schennis der eerbaarheid (art. 239 Wetboek van Strafrecht) valt in de categorie vernieling en openbare orde.

Opgehelderde misdrijven - Misdrijven waarbij tenminste één verdachte bij de politie bekend is, ook al is deze voortvluchtig of ontkent hij/zij het strafbare feit te hebben gepleegd.

Opiumwet - De Opiumwet regelt de opsporing, vervolging en berechting van handelingen die te maken hebben met (verboden) drugsbezit en drugshandel. De wet maakt onderscheid tussen misdrijven en overtredingen. Op grond van de Opiumwet geldt een verbod op het bereiden, bewerken, verwerken, verkopen, afleveren, verstrekken, vervoeren of aanwezig hebben van middelen die genoemd worden op de zogeheten lijst I (harddrugs) en lijst II (softdrugs). Voorbeelden van de hier bedoelde stoffen zijn cocaïne, heroïne, methadon, morfine, opium en hennep. De cijfers hebben uitsluitend betrekking op misdrijven.

Politieregio - Door de invoering in 1994 van de Politiewet 1993 is de politie in Nederland georganiseerd in 25 politieregio's. Tot dan was de politie verdeeld in 148 korpsen gemeentepolitie, het korps rijkspolitie en verschillende landelijke diensten. Naast de 25 regiokorpsen bestaat nog het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD), dat de landelijke politietaken organiseert en de Koninklijke Marechaussee (Kmar), die belast is met specifieke (militaire) politietaken.

Landelijke en stedelijke gemeente - Bij de indeling van gemeenten naar landelijk of stedelijk is uitgegaan van de zogeheten omgevingsadressendichtheid (OAD). Gemeenten met een omgevings-

adressendichtheid kleiner dan 1 000 zijn beschouwd als landelijk, gemeenten met een dichtheid van 1 500 of meer als stedelijk. De stedelijkheidsklasse ‘matig stedelijk’ (zie ook toelichting inwoners naar stedelijkheidsklasse in hoofdstuk 1) is buiten beschouwing gelaten. De indeling in landelijke en stedelijke gemeenten dekt dan ook niet alle gemeenten in Nederland.

Vermogensmisdrijven - Misdrijven, omschreven in artikel 208 t/m 214, 216 t/m 223, 225 t/m 232, 234, 311, 312, 321 t/m 323, 326 t/m 334, 336, 337, 416 en 417bis Wetboek van Strafrecht. Het betreft alle valsheidmisdrijven, waaronder vals geld maken of in omloop brengen en valsheid in geschriften. Daarnaast alle vormen van diefstal en inbraak, uitgezonderd diefstal met geweld (art. 312 Wetboek van Strafrecht), dat in de categorie geweldsmisdrijven valt. Ook verduistering, bedrog en heling horen bij de categorie vermogensmisdrijven.

Vernieling en Openbare orde - Misdrijven, omschreven in artikel 131 t/m 136, 137c t/m 137g, 138 t/m 151a, 157, 158, 177 t/m 182, 184 t/m 206, 239, 350 t/m 352 Wetboek van Strafrecht. Het betreft misdrijven tegen de openbare orde, waaronder opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging en godslastering. Daarnaast gaat het om misdrijven als discriminatie, randstichting, schennis der eerbaarheid en vernieling. Ook het doen van een valse aangifte, mensensmokkel of het omkopen van een ambtenaar (alle misdrijven tegen het openbaar gezag) horen bij deze categorie.

Verkeersmisdrijven - De Wegenverkeerswet 1994 is de basis voor de regelgeving van het wegverkeer in Nederland. In deze wet staat beschreven wat verkeersdelicten (misdrijf of overtreding) zijn. De cijfers hebben uitsluitend betrekking op misdrijven. De meest voorkomende verkeersmisdrijven zijn rijden onder invloed en het doorrijden na een ongeval.

Hoofdstuk 8 Regionale indelingen 2006

Arrondissement - Aanduiding van de rechtsgebieden van de 19 rechtbanken. Elk arrondissement bestaat uit een aantal kantongebieden.

Brandweergebied - De indeling naar 25 brandweergebieden is afkomstig van het Ministerie van Binnenlandse zaken. De indeling wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van de begrotingen van de brandweerregio's.

COROP-gebied - Indeling in 40 gebieden omstreeks 1970 ontworpen door de Coördinatie Commissie Regionaal OnderzoekProgramma, waaraan de indeling haar naam dankt.

COROP-plusgebied - Onderverdeling van de COROP-gebieden Utrecht, Overig Groot-Amsterdam, Agglomeratie 's-Gravenhage, Zuidoost-Zuid-Holland en Flevoland.

COROP-subgebied - Onderverdeling van de COROP-gebieden Groot-Amsterdam, Groot-Rijnmond en Noord-oost-Noord-Brabant.

Economisch-geografische gebied - Uit 1920 daterende economisch-geografische indeling in 129 gebieden.

GGD-gebied - In 1990 door het toenmalige Ministerie van WVC vastgestelde indeling in samenwerkingsgebieden voor de gemeentelijke gezondheidsdiensten.

Grootstedelijke agglomeratie - Bij grootstedelijke agglomeraties gaat het om aaneengesloten gebieden met een stedelijke bebouwing. In totaal zijn 22 grootstedelijke agglomeraties onderscheiden.

Landbouwgebied - Herziene indeling in 66 gebieden, die in 1991 door de Adviescommissie Landbouwstatistieken is vastgesteld.

Landbouwgebied (groep) - Clustering van de 66 landbouwgebieden tot 14 groepen van landbouwgebieden.

Landsdeel - Indeling naar 4 landsdelen die wordt gevormd door een regionale groepering van provincies.

Politieregio - Indeling in 25 politieregio's welke in 1990 door het Ministerie van Justitie is ontworpen.

Provincie - Bestuurlijke onderverdeling van het Nederlands grondgebied die sinds het instellen van de provincie Flevoland per 1 januari 1986 12 bestuurlijke eenheden telt.

Ressort - Indeling van de rechtsgebieden van de 5 gerechtshoven. Elk ressort bestaat uit een aantal arrondissementen.

RPA-gebied - Voor arbeidsmarktinformatie zijn in 2002 door de Regionale Platforms Arbeidsmarkt 34 RPA-gebieden afgeleid uit de 131 werkgebieden van de Centra voor Werk en Inkomen (CWI).

Stadsgewest - Bestaat uit grootstedelijke agglomeratie en het omringende gebied dat geörienteerd is op deze agglomeratie. De 22 stadsgewesten bevatten het grondgebied van de 22 grootstedelijke agglomeraties met het daarbij behorende "verzorgingsgebied".

Toeristengebied - In 1972 ontworpen indeling in 17 gebieden voor statistieken op het terrein van de toeristische dienstverlening en vrijetijdsbesteding.

Wgr-samenwerkingsgebied - Lokalisering van gemeenten per samenwerkingsgebied volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De opgenomen Wgr-indeling telt 42 gebieden.

Hoofdstuk 9 Kerncijfers wijken en buurten

Bedrijfsmotorvoertuigen - De cijfers zijn afgerond op vijftallen. Zie verder toelichting van hoofdstuk 5.

Bevolkingsdichtheid – Deze is alleen vermeld bij 10 of meer inwoners per buurt. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 6.

Burgerlijke staat - Bij de gemeentelijke tabel 1.2 zijn de percentages berekend op basis van het aantal inwoners van 15 jaar of ouder, maar in tabel 9.3 op basis van het totaal aantal inwoners en alleen bij 50 of meer inwoners per buurt. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 1.

Buurt - Kleine sociale ruimtelijke eenheid met een homogeen karakter. Homogeen wil zeggen dat één functie dominant is. Bijvoorbeeld woonfunctie (woongebied), werkfunctie (industriegebied) of recreatieve functie (natuurgebied).

Gemiddelde huishoudensgrootte - Zie de toelichting van hoofdstuk 1.

Eenpersoonshuishoudens - Zie de toelichting van hoofdstuk 1.

Gehuwd - Zie de toelichting van hoofdstuk 1.

Gemiddelde woningwaarde - Er is geen WOZ-waarde opgenomen als de woningvoorraad kleiner is dan 5 of het aantal WOZ-objecten kleiner is dan 50. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 3.

Gescheiden - Zie de toelichting van hoofdstuk 1.

Herkomstgroepering - Percentages zijn vermeld bij 50 of meer inwoners per buurt. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 1.

Huishoudens met kinderen - Zie de toelichting van hoofdstuk 1.

Huishoudens zonder kinderen - Zie de toelichting van hoofdstuk 1.

Inwoners - Aantal inwoners op 1 januari 2008. De cijfers zijn afgerond op tientallen.

Leeftijdsklasse – Percentages zijn vermeld bij 50 of meer inwoners per buurt.

Marokko – Percentage is vermeld bij 50 of meer inwoners per buurt en minimaal 10 niet-westerse allochtonen. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 1.

Motortweewielers - De cijfers zijn afgerond op vijftallen. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 5.

Motorvoertuigen - Inclusief de motorvoertuigen die geregistreerd staan op het adres van een lease- of verhuurbedrijf. De motorvoertuigen die staan ingeschreven op postbusadressen zijn niet meegeteld bij de aantallen van de wijken en buurten, maar wel in de gemeentelijke totalen.

Nederlandse Antillen/Aruba - Percentage is vermeld bij 50 of meer inwoners per buurt en minimaal 10 niet-westerse allochtonen. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 1.

Niet-westerse allochtonen - Het percentage is vermeld bij 50 of meer inwoners per buurt. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 1.

Omgevingsadressendichtheid - Zie de toelichting van hoofdstuk 6. De omgevingsadressendichtheid (OAD) in tabel 9.2 wijkt af van die in tabel 6.2 waarin de OAD berekend is zonder gegevens over de nieuwe adressen van het betreffende kalenderjaar.

Ongehuwd - Zie de toelichting van hoofdstuk 1.

Oppervlakte land - Zie de toelichting van hoofdstuk 6.

Oppervlakte totaal - Zie de toelichting van hoofdstuk 6.

Oppervlakte water - Zowel binnen- als buitenwater op gemeenteniveau en alleen binnenwater per wijk of buurt. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 6.

Overig niet-westerse allochtonen - Percentage is vermeld bij 50 of meer inwoners per buurt en minimaal 10 niet-westerse allochtonen. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 1.

Particuliere huishoudens - Gegevens zijn vermeld bij 10 of meer huishoudens per buurt. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 1.

Particuliere huishoudens totaal - De cijfers zijn afgerond op tientallen.

Personenauto's - De cijfers zijn afgerond op vijftallen. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 5.

Personenauto's per huishouden - Het aantal personenauto's per huishouden op 1 januari. De personenauto's zijn regionaal ingedeeld met behulp van de kentekenregistratie. Personenauto's die geregistreerd staan op het adres van het lease- of verhuurbedrijf vertekenen daarom de autodichtheid per huishouden. Het aantal personenauto's per huishouden is vermeld bij minimaal 50 huishoudens en bij een waarde van maximaal 2,5 personenauto's per huishouden.

Personenauto's per vierkante kilometer - Het aantal personenauto's per vierkante kilometer land op 1 januari. De personenauto's zijn regionaal ingedeeld met behulp van de kentekenregistratie. Personenauto's die geregistreerd staan op het adres van het lease- of verhuurbedrijf vertekenen daarom de autodichtheid per vierkante kilometer. Het aantal personenauto's per vierkante kilometer is vermeld bij minimaal 50 huishoudens en bij een waarde van maximaal 2,5 personenauto's per huishouden.

Stedelijkheid - Zeer sterk stedelijk (1), sterk stedelijk (2), matig stedelijk (3), weinig stedelijk (4), niet stedelijk (5). Zie verder de toelichting van hoofdstuk 1 over inwoners naar stedelijkheidsklasse.

Suriname - Percentage is vermeld bij 50 of meer inwoners per buurt en minimaal 10 niet-westerse allochtonen. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 1.

Turkije - Percentage is vermeld bij 50 of meer inwoners per buurt en minimaal 10 niet-westerse allochtonen. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 1.

Verweduwd - Zie de toelichting van hoofdstuk 1.

Westerse allochtonen – Het percentage is vermeld bij 50 of meer inwoners per buurt. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 1.

Wijk - Onderdeel van een gemeente waarin een bepaalde vorm van bodemgebruik of bebouwing overheerst. Een wijk bestaat uit één of meer buurten.

Woningvoorraad - Woningen met een onbekende wijk/buurtcode zijn niet meegeteld bij de aantallen per wijk en buurt, maar wel in de gemeentelijke totalen. De cijfers zijn afgerond op vijftallen. Zie verder de toelichting van hoofdstuk 3.

Aan deze publicatie werkten mee

Duncan Beeckman
Caroline van Houwelingen
Basho Poelman
Hans Righolt
Ingeborg Deerenberg
Bert Raets
Jorien Apperloo
Petra Ament